FUTBOLUN SANAYi DEVRiMi ÇÖKTÜ

ALT LiGLERDE NELER OLUYOR?

SPORARENA

MAYIS 2021 - SAYI: 40

- HÜSEYİN ÖZKÖK
- ÜNAL ÖZÜAK
- ÇETİN CEM YILMAZ
- KEREM AKBAŞ
- ADİL DEMİRÇUBUK
- REŞAT KÖSTEM
- ARİF DOĞAN
- UMUT HIZDIL
- KORAY DURKAL
- ERTUĞRUL GÜNEŞ
- MUHAMMED KAYA
- DİLAY UNAN
- ALİ VARLI
- EYÜP YARDIMCI
- UĞUR YAPICI
- ARMAN ANIK
- HASAN ERCAZİP

A'DAN Z'YE
BAYERN MÜNiH'iN
YENi TEKNiK DiREKTÖRÜ
JULiAN
NAGELSMANN

FUTBOLDA
YENi BiR
ÇAĞI BAŞLATAN
'DAHi'

MiNi MOURiNHO

MAYIS 2021
SAYI: 40

SPOR ARENA PLUS DIGITAL DERGİ

YAYIN SAHİBİ:
HÜRRİYET GAZETECİLİK VE MATBAACILIK A.Ş.

GENEL YAYIN YÖNETMENİ:
ADİL DEMİRÇUBUK

GÖRSEL YÖNETMEN:
UMUT HIZDIL

DIŞ HABERLER EDİTÖRÜ:
KORAY DURKAL

ADRESİ:
● 100. YIL MAH 2264. SOK. NO: 1 KAT: 5
BAĞCILAR - İSTANBUL

NADiDE OLAN ŞEYi DEĞERSiZ KILMAYIN

NADiDE... Kelime anlamı; her zaman rastlanmayan, az bulunan, az görülen, çok değerli. Büyük kulüplerin kendi aralarındaki rekabet de aynen böyledir. Nadidedirler çünkü her hafta değil, yılda 1, 2, bilemediniz 3 kez karşılaşırlar. Ama siz bunu her hafta yapmaya kalkarsanız, rekabetin değerini düşürürsünüz. Şimdi düşünsenize ligimizde her hafta Fenerbahçe-Galatasaray, Fenerbahçe-Beşiktaş ya da Galatasaray-Beşiktaş maçı olduğunu...

Bir süre sonra sıkıcı hale gelir, bırakırsınız. Çünkü 'nadide' olma özelliğini kaybetmiştir.

Geçtiğimiz ay futbol gündemine bomba gibi düşen Avrupa Süper Ligi projesi de bizim nazarımızda büyük kulüplerin rekabetini değersizleştirmekten başka bir işe yaramayacak.

Evet, Real Madrid, Barcelona, Manchester United, Chelsea, Manchester City, Juventus, İnter ve Milan gibi kulüpleri izlemekten hepimiz keyif alıyoruz. Ancak bunların diğer kulüpleri dışlayıp sadece kendi aralarında maç yapmaları 'haksızlık' değil mi?

HER ŞEY SiZiN Mi OLSUN?

Aranıza almadığınız kulüpler nasıl gelişecek?

Yıllardır bütün Şampiyonlar Ligi kupalarını zaten siz kazanıyorsunuz? UEFA'nın bu ligde dağıttığı paraların yüzde 80'i de sizin kasanıza giriyor. E daha ne o zaman? Her şey sizin mi olsun? Avrupa Süper Ligi mevzusunu burada noktalayıp, dergimizde bu ay yer alan birkaç konudan bahsetmek istiyorum...

Futbolda nisan ayının en çok konuşulan olaylarından biri, geçen yıl Bayern Münih'e 'destansı' bir sezon yaşayan Hansi Flick'in sürpriz ayrılık kararı ve yerine Julian Nagelsmann'ın getirilmesiydi. Henüz 34 yaşında bir dünya devinin başına geçen Nagelsmann'ın A'dan Z'ye tüm özelliklerini Koray Durkal kaleme aldı.

DiJiTAL ÇAĞIN HEDiYELERi

Muhammed Kaya, Türkiye ile Formula 1'in yollarının yeniden kesişme hikayesini anlatırken, Hasan Ercazip voleyboldaki Misli.com Sultanlar Ligi ve AXA Sigorta Efeler Ligi'nde 2020-21 sezonunun panoramasını yaptı.

'Şimdi reklamlar!' başlıklı araştırmamızda, forma reklamlarının tarihini ele aldık. Bugün kulüplerin en büyük gelir kaynağı olan bu reklamların ne kadar zorlu bir süreçten sonra formalara yazılabildiğini ilgiyle okuyacaksınız.

Ertuğrul Güneş de dijital çağın hediyesi 'Taraftar Token' uygulamasının bugüne dek kulüplere neler kazandırdığını inceledi.

SPOR ARENA
Adil DEMİRÇUBUK - Genel Yayın Yönetmeni
ademircubuk@hurriyet.com.tr

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE İLE FORMULA 1'İN YOLLARI NASIL KESİŞTİ? SAYFA 4-7

JULİAN NAGELSMANN... 'MİNİ MOURİNHO' SAYFA 8-13

LÜTFEDİP ALDILAR, ŞİMDİ DE TUTAMIYORLAR SAYFA 14-15

UEFA CAMBAZA BAKTIRDI! SAYFA 18-19

FUTBOLUN SANAYİ DEVRİMİ NASIL ÇÖKTÜ? SAYFA 20-21

AVRUPA SÜPER LİGİ... BAŞLAMADAN BİTTİ(Mİ?) SAYFA 22-23

RÖPORTAJ: İPEK ÖZGÜDEN SAYFA 30-33

SPORUN GELECEĞİNİ DEĞİŞTİRECEK: TARAFTAR TOKEN SAYFA 34-37

TUNA, SAVA, VOLGA VE TUNCA... SAYFA 38-43

VOLEYBOLDA BİR SEZON BÖYLE GEÇTİ SAYFA 48-51

ŞİMDİ REKLAMLAR! SAYFA 52-55

ALT LİGLERDE NELER OLUYOR? SAYFA 56-58

YILDIZ SAVAŞLARININ GÖLGESİNDE: YEŞİLDİREKSPOR SAYFA 65-69

KALECİ BİR TAKIMIN %51'İDİR SAYFA 78-79

ÜNAL ÖZÜAK
SAYFA 74-77

ÇETİN CEM YILMAZ
SAYFA 22-23

ADİL DEMİRÇUBUK
SAYFA 30-33

KEREM AKBAŞ
SAYFA 20-21

REŞAT KÖSTEM
SAYFA 38-43

HÜSEYİN ÖZKÖK
SAYFA 18-19

KORAY DURKAL
SAYFA 8-13

ARMAN ANIK
SAYFA 70-73

ARİF DOĞAN
SAYFA 65-69

UMUT HIZDIL
SAYFA 52-55

MUHAMMED KAYA
SAYFA 4-7

UĞUR YAPICI
SAYFA 78-79

ERTUĞRUL GÜNEŞ
SAYFA 34-37

TÜRKiYE iLE FORMULA 1'iN YOLLARI NASIL KESiŞTi?

TÜRKiYE GRAND PRiX'Si NASIL GELDi? NEDEN GiTTi? GEÇiCi OLARAK NASIL GERi GELDi VE TEMELLi KALABiLiR Mi?

2005-2011 yılları arasında yapılan Formula 1 sanıldığının aksine seyircinin ilgisinin azaldığından dolayı değil, maddi durumlardan dolayı ülkemizi terk etti. Formula 1 Yönetimi 2011'de Türkiye'ye yıllık 18 milyon dolarlık yeni bir anlaşma önerisi sundu. Ancak devletin ödeyeceği miktarla ilgili yaşanan sorun çözülemeyince organizasyon elimizden gitti.

SPOR ARENA Muhammed KAYA

2005 yılının yaz sıcağında televizyon ekranlarında pist dışında binlerce aracın bulunduğu bir yolun görüntüsü, akın akın gelen insanlar, V10 motorlu Formula 1 araçlarının sesi, heyecanlı bir spikerin anonsu ve ardından kırmızı ışıklar sönüyor... Hayali bile inanılmaz olan Türkiye Grand Prix'i İstanbul Park'ta başlıyor...

Mümtaz Tahincioğlu, belki de bu ismi daha önce hiç duymadınız veya bilmiyorsunuz. O, Formula 1 organizasyonunun Türkiye'de yapılmasını sağlayan önemli isimlerden biri, belki de en çok çabalayanı.

Geçtiğimiz sezon COVID-19 salgını nedeniyle iptal edilen yarışların yerine takvime eklenen ve inanılmaz bir organizasyon ile yapılan Türkiye Grand Prix'i Formula 1'in içinde olan herkesin çok beğendiği ve her zaman olmasını istediği pist olan İstanbul Park'ta gerçekleştirildi. Pilotlar ve basın mensupları tarafından sezonun en iyi yarışı olarak seçilen bu yarış akıllara **"Acaba uzun süre takvimde kalır mıyız?"** sorusunu getirdi. Ancak 2021 takvimi açıklandığında Türkiye yarış yapılacak ülkeler arasında değildi. Yakın zamanda çıkan bir söylentiye göre Kanada'da yapılacak olan yarış iptal edilirse takvimde bir önceki yarış olan Bakü'den sonra Formula 1 yönetimi İstanbul Park'ı takvime alabilir. Bu yazıyı okurken belki de takvime alınmıştır bile Türkiye ancak biz biraz geçmişe gideceğiz ve bu organizasyonun ilk geldiği zamanda arka planda yaşananlara odaklanacağız.

SEÇiM VAADi

Türkiye'de Formula 1 organizasyonu düzenleme fikrini ortaya atan ilk isimlerden biridir **Mümtaz Tahincioğlu.**

1997'de Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu'nun (TOSFED) başkan adaylığına giriştiğinde, insanların dalga geçtiği '**çılgın**' projelerin vaatlerinde bulunuyordu:

"Formula 1, Dünya Ralli Şampiyonası (WRC), Moto GP gibi organizasyonları Türkiye'ye getireceğim."

Tahincioğlu, seçimi öyle ciddiye alıyor ki adeta siyasi partiler gibi vaatler veriyor ve seçildikten sonra otomobil yarışlarının ana vatanı olan İngiltere'den TOFSED için danışmanlıklar ayarlıyor. Tabii ki sadece bunları yapmak yetmezdi; kamuoyunu, devleti ve Formula 1 yönetimini ikna edecek bir takım faaliyetler gerekiyordu. Bunun için de **Muhtar Kent, Nuri Çolakoğlu, Cem Hakko, Mehmet Karabeyoğlu, Jan**

Formula 1 pistinin işletmesini 2013'te 11 yıllığına 125 milyon dolar karşılığında Intercity şirketi devraldı ve nerdeyse haftanın her günü farklı farklı etkinlikler ve ulusal/uluslararası organizasyon düzenlenerek pistin canlı tutulması sağlanıyor. Bu canlılık bize 2020 ve 2021 yarışlarını da getirdi aslında.

Nahum, Alinur Velidedeoğlu gibi bilinen isimlerin üye olduğu, amacı Türkiye'ye Formula 1'i getirmek olan 'Formula 1 Derneği'ni kurdu. Belki o dönem için ulaşılmaz bir hayaldi bu ancak Tahincioğlu kararlıydı.

Şu an Formula 1 organizasyonlarında devlet desteği olmadan bir şeyler yapmak imkânsız çünkü hem merkezi yönetimler hem de yerel yönetimler işin içinde olmak zorunda. Bu durum o günler için de öyleydi. Tahincioğlu'nun hükümeti ikna etmesi gerekiyordu.

Dernek, önce pistin inşası için İstanbul Ticaret Odası (İTO) ile anlaştı çünkü insanların kâr edebileceği özel bir iştirak olarak planlanıyordu. Ardından, Formula 1 denince akla gelen ilk isim olan başkan Bernie Ecclestone'a ulaşılmaya çalışıldı. Tabii ki bu pek de kolay olmayacaktı ancak şans derneğin yanındaydı; Ecclestone, Türkiye'de yat siparişi verdi ve Türkiye'ye gidip gelmeye başladı. Dernek bir anda kendini iletişim halinde bulmuştu bu da ilişkileri bayağı ilerletti.

DÖNÜM NOKTASI: 2002

2002 yılı motor sporları adına önemli bir yıldı. Avrupa Ralli Şampiyonası (ERC)'nı başarılı bir şekilde tam puan alarak organize eden TOSFED, itibarını yükseltmişti ve hedefi büyütmüştü: Dünya Ralli Şampiyonası (WRC) ve Formula 1. Tam da o yıl TOSFED'in çalışmaları meyvesini vermiş ve Bernie Ecclestone, federasyona bu işin Türkiye'de yapılabileceğine dair bir iyi niyet mektubu yollamıştı. Artık sıra hükümeti bu işin yapılabileceğine ikna etmeye ve devlet desteğini almaya kalmıştı.

WRC, ERC, Moto GP gibi yarışlardan oluşan zincirin en büyük halkası F1'di. Bu, TOSFED'in tek başına yapabileceği bir şey değildi, hükümetten de destek gerekiyordu. Arsanın bulunması, o arsa üzerine karar alınması, oranın pist hâline getirilmesi, dünyanın en büyük harcamasının yapılarak o bölgenin yeniden inşası gibi maliyetli işler ve bazı prosedürlerin/durumların hızlandırılması için devlet desteğinin alınması zaruri idi.

57. hükümet döneminde onaylanan projenin sunumunun nasıl yapıldığını şöyle anlatıyor **Mümtaz Tahincioğlu:**

"O günün hükümeti, rahmetli Ecevit'in başında olduğu koalisyondu ve son günleriydi. Hiç unutmuyorum, nasıl olduysa Nuri Çolakoğlu bize Bakanlar Kurulu'na hitap edecek bir sunum yapma imkânı yarattı. Nuri Çolakoğlu, Cem Hakko, Muhtar Kent ve Mehmet Karabeyoğlu ile birlikte sunuma gittik."

Ancak söylenen kadar kolay değildi bu sunumu yapmak daha doğrusu süreci sunuma kadar getirmek, çünkü sigara ve tütün reklamlarının olduğu Formula 1 araçlarına karşı Türkiye'de bir grup tarafından kamuoyu yaratılmıştı ve hatta Formula 1 Derneği'nden daha hızlı ve etkili olmuştu.

Mümtaz Tahincioğlu da bu konuya hassasiyet gösteriyor ve ekibine tütün reklamlarının Türkiye'de kullanılmayacağına dair afiş ve slayt çalışmaları yaptırıp, sunuma eklettiriyordu.

Sunumun sonunda **Bülent Ecevit, Devlet Bahçeli** ve **Mesut Yılmaz** ayrı ayrı hayırlı olsun dileklerini ileterek 2002'nin ağustos ayında dönemin hükümeti olarak, Formula 1 Türkiye GP 'nin proje onayı ile devlet garantisini verecek ve nihayet 7 yıl sürecek **'Formula 1 Türkiye GP'** hazırlıkları resmi olarak başlayacaktı.

ÇALIŞMALAR BAŞLIYOR

Medya, bu tür organizasyonların reklamının, kamuoyunun dikkatini çekme ayağının önemli bir parçası. Bu süreçte NTV Formula 1 yarışları ve programları yayınlayarak ilgiyi canlı tutmaya çalışacaktı. Ama son dakika golü yiyerek yayın haklarının CNN'e verileceğinden bihaberdiler.

Peki, yarış nerede olacaktı? İstanbul, Ankara ve İzmir?..

Bunlar her organizasyonun doğal adayları oldukları gibi sürpriz bir aday daha çıkıvermişti: Kırşehir. Her organizasyon büyük kentlerde oluyor neden küçük bir kent buna ev sahipliği yapmasın mottosu ile hazırlanmıştı Kırşehir sunumu, ancak F1 yönetimi ve FIA, tercihlerini İstanbul'dan yana kullandı.

Arazi belirlendi, proje hazırlandı ve sırada organizasyon bedeli için **Bernie Ecclestone** ile pazarlık aşaması vardı. Senelik 13,5 milyon dolara 7 senelik dönemin en uzun sözleşmesi imzalandı. 2005 Ağustos'unda pistin yarışa hazır olmasını isteyen **Ecclestone**, banka teminatı istedi ve o günün şartlarında bunun maddi külfetini karşılayamayacak olan ekip, dönemin Maliye Bakanı'ndan teminat mektubu alıp, Formula 1 yönetimine iletti.

Pisti tasarlaması için F1 pistlerinin birçoğunun mimarı olan Hermann Tilke ile anlaşıldı. Saatin tersine dönen bir pist tasarlandı ve Brezilya'dan sonra ikinci bir pist sahneye çıkmaya hazırlanacaktı. Pistin tasarımı hem seyirciler tarafından hem de pilotlar tarafından çok sevilecekti. Geçişler, hızlı yerler, yavaş yerler, bir pistte olması gereken her şey bulunuyordu çünkü. Artık ilk kazmayı vurmak için her şey hazırdı.

İnşaat çalışmaları aralıksız sürecek, kimi zamanlar 24 saatli iki vardiyaya çıkacaktı ancak bazı aksaklıklar ve anlaşmaz-

Yakın gelecekte organizasyon kalıcı olarak ülkemize döner mi? Maalesef zor. Çünkü ciddi bir mali güç ve buna paralel devlet desteği gerekiyor ve şu an yaklaşık olarak ülke başına yıllık olarak maliyeti 30 milyon dolar gibi bir rakam ve şu piyasada bunun devlet tarafından karşılanması da zor görünüyor.

lıklardan dolayı tesis fark edilemeyecek eksiklerle açılacaktı. Şimdilerde hepimizin bildiği Formula 1 spikeri dönemin TOSFED çalışanı **Serhan Acar** bir anısını şöyle anlatıyordu:

"Pist inşaatına her hafta gidiyoruz, 'Mümkün değil, yetişmez' deyip karalar bağlayarak dönüyoruz. Öyle çok iş var ki... Otoban ayrı, yollar ayrı, pist ayrı... Hava şartları kötü gitti, TOBB, İTO ve devlet arasında pürüzler çıktı. Son iki ay 24 saat vardiyayla çalışıldı. Yarışa iki hafta kala, birkaç araba götürüp resmi olmayan bir deneme yapabildik. Tabii o sırada da bir yerdeki boya dökülüyor, öbür tarafta asfalt bitmemiş oluyor, içeri gidip sistemi deneyelim diyoruz olmuyor, kameraları deneyelim diyoruz son kameraların takılmadığı söyleniyor, hiçbir şey yapamıyoruz. Pazartesi günü takımlar gelmeye başladığında kilometrelerce suni çim döşeniyordu. Her şey son haftaya kaldı."

VE MOTOR SESLERİ DUYULDU

Tüm eksiklere, zorluklara, sorunlara rağmen artık organizasyonun ilk günü olan antrenman turları gelmişti. Pistte hâlâ peyzaj çalışmaları devam ediyordu, İstanbul Park'a gelen yollarda da sıkıntılar mevcuttu yine de Türkiye Spor Tarihi'nin en kalabalık organizasyonu olan 110 bin kişilik bu yarış görkemli bir açılış ile yapıldı.

Aslında anlaşma yapıldığında herkes bundan sonra sürekli olarak İstanbul'un yarış takviminde olacağını düşünüyordu. Hatta 7 yıllık uzun süreli sözleşme de buna bir nevi kanıttı. Tam donanımlı ülke reklamı olan Formula 1, ülkemize çok şey kattığı gibi Formula 1'e de birçok katkı yapmıştı. Formula 1 Yönetimi bu yüzden sözleşmenin sonlarına doğru aynı şartlara yakın olarak (yaklaşık yıllık 18 milyon dolar - ki bu öneri o dönemin bile çok altında bir rakam idi) yeni bir sözleşme önerisi sundu. Sponsorlar, reklam anlaşmaları vb. durumlar tamamlanmasına rağmen devletin ödeyeceği miktar sorun oldu ve bu sorun sözleşmenin sonuna dek çözülemedi. Ülke sayısı artınca kapıyı 18 milyon dolardan açan Formula 1 yönetimi, fiyatı 30 milyon dolara yükseltti. Bu da sorunu iyice çıkmaza sokmaya yetti. 2012'de geçici takvimde bile yer alan İstanbul, maalesef anlaşma sağlanamayınca takvimden çıkarıldı.

HEP BEKLENEN: KALICI OLARAK YER ALMAK

Sanıldığının aksine seyircinin ilgisinin azaldığından dolayı değil, yukarıda anlatılan maddi durumlardan dolayı Formula 1 ülkemizi terk etti. Ülkemizdeki organizasyon ilk seneler TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği), İTO (İstanbul Ticaret Odası) ve İBB (İstanbul Büyükşehir Belediyesi) gibi kurumların bulunduğu özel bir iştirak tarafından yönetiliyordu ardından 2007'de Formula 1 Yönetimi organizasyonu devraldı.

Seyirci azlığı söylemleri de tam olarak bu dönemlere denk gelir çünkü daha önce ülkemizin ekonomisini bilenler tarafından yönetilen organizasyon el değiştirince bilet fiyatları Avrupa ülkelerine endekslenince Dolar/TL kurundan dolayı eski fiyatların çok üzerine çıktı. Bu durum da biletlere olan talebi azaltınca ilgi ve takip de azaldı. 110 bin kişi ile takip edilmeye başlanan organizasyon son yıllarında nerdeyse büyük boşlukların olduğu tribünlere yapılır oldu.

"İstanbul Park yıllardır boş mu duruyor?" diye düşünüyorsanız, pistin işletmesini 2013 yılında 11 yıllığına 125 milyon dolarl karşılığında Intercity Araç Kiralama şirketi devraldı ve nerdeyse haftanın her günü farklı farklı etkinlikler ve ulusal/uluslararası organizasyon düzenlenerek pistin canlı tutulması sağlanıyor. Bu canlılık bize 2020 ve 2021 yarışlarını da getirdi aslında.

KÜLT BiR PiSTE SAHiP OLABiLiRDiK

Yakın gelecekte organizasyon kalıcı olarak ülkemize döner mi? Maalesef zor. Çünkü ciddi bir mali güç ve buna paralel devlet desteği gerekiyor ve şu an yaklaşık olarak ülke başına yıllık olarak maliyeti 30 milyon dolar gibi bir rakam ve şu piyasada bunun devlet tarafından karşılanması da zor görünüyor. Formula 1'de araştırmalara göre bir seyirci 3 günlük organizasyonda; günlük 320 dolar gibi bir para harcıyor. Aslında bu rakam ülke ekonomisine ne kadar iyi bir girdi olduğunun kanıtı. Doğru yönetilirse bu veriler konaklama, yemek ve eğlence gibi getirisi olan aktivitelerin gelen yarış severlerin geliş-gidiş planlamasında, ülkeye büyük katkı sağlayacağının göstergesi.

Yarış organizasyonu turizm stratejilerimize entegre edilebilse idi, belki de Monte Carlo, Silverstone veya Interlagos pistleri gibi yıllarca yarışları hayranlıkla izlenen kült bir piste sahip olacaktık. Umarım bir gün geç kalınmadan Formula 1'in ne kadar büyük bir reklam değeri olduğu anlaşılır ve Türkiye'ye geri döndürmek için çaba sarf edilir. Çünkü daha geçen sezon nasıl ses getirdiğini hepimiz gördük.

İSTANBUL PARK PİSTİ'NİN TEKNİK ÖZELLİKLERİ:

Pist uzunluğu: 5.338 m
Pist genişliği 14 - 21.5 m
Çevreyolu uzunluğu: 5.482 m
İç yolların toplam uzunluğu: 2.286 m
Pist toplam viraj sayısı: 14 adet
Pist toplam viraj sayısı (sağ): 6 adet
Pist toplam viraj sayısı (sol): 8 adet
Pist toplam düzlük sayısı: 4 adet
En keskin viraj yarı çapı: 15 m
Pist en uzun düzlük uzunluğu: 720 m
Start-Finish düzlüğü uzunluğu: 655.5 m
Pistteki en yüksek boyuna eğim: %8.145
Altgeçit sayısı: 4 adet
Üstgeçit sayısı: 3 adet

TÜRKİYE GRAND PRİX'SİNİN ŞAMPİYONLARI

2005	Kimi Räikkönen	McLaren-Mercedes
2006	**Felipe Massa**	**Ferrari**
2007	Felipe Massa	Ferrari
2008	**Felipe Massa**	**Ferrari**
2009	Jenson Button	Brawn - Mercedes
2010	**Lewis Hamilton**	**Mclaren-Mercedes**
2011	Sebastian Vettel	Red Bull
2020	Lewis Hamilton	Mercedes

● **İSTANBUL Park Pisti'nde ilk yarış 21 Ağustos 2005'te, son yarış 8 Mayıs 2011'de yapıldı.**

● **EN çok kazanan Ferrari ile Felipe Massa (2006, 2007, 2008).**

● **YARIŞ organizasyonu turizm stratejilerimize entegre edilebilse idi, belki de Monte Carlo, Silverstone veya Interlagos pistleri gibi yıllarca yarışları hayranlıkla izlenen kült bir piste sahip olacaktık.**

A'DAN Z'YE BAYERN MÜNiH'iN YENi TEKNiK DiREKTÖRÜ

JULiAN NAGELSMANN

MiNi MOURiNHO

Kariyer basamaklarını jet hızıyla çıkan Nagelsmann'ın 25 milyon Euro bonservis bedeli karşılığında RB Leipzig'den Bayern Münih'e transfer olması, futbolda yeni bir dönemi başlattı.

ARTIK SADECE FUTBOLCULAR DEĞİL, TEKNİK ADAMLAR DA FUTBOLCULAR KADAR BİR YILDIZ.

SPOR ARENA Koray DURKAL

BUNDESLiGA'nın dahi çocuğu **Julian Nagelsmann,** 33 yaşında Bayern Münih'e 25 milyon Euro bonservis karşılığında imza atarak bir ilki gerçekleştirmedi, futbolda yeni bir dönemin de kapılarını araladı. Artık sadece futbolcular değil, teknik adamlar da birer yıldız. Hem de bonservisine yıldız futbolcular kadar yüksek meblağlar ödenecek kadar!

Peki, kim bu herkesin konuştuğu, Bundesliga tarihinin en genç ve 4-2-2-2 formasyonunu vazgeçilmez kılan teknik adam?..

Aslında kariyeri saf hayal kırıklığı ve acıyla başlayan biri Nagelsmann. Augsburg forması giyerken peş peşe yaşadığı diz ameliyatları onu 20 yaşında futbola bırakmaya zorladı. Kariyerine genç yaşta nokta koymak onun için son derece acı vericiydi. İlk dönemlerde yaşadığı bunalım yüzünden futbolla ilgili hiçbir şey yapmak istemedi. Ancak içindeki futbol tutkusu zamanla daha ağır bastı ve yeniden yeşil sahalara döndü.

THOMAS TUCHEL iLE POTANSiYELiNi GÖRDÜ

Julian Nagelsmann'ın teknik adamlık kariyeri, 2008'de Augsburg genç takımında **Thomas Tuchel**'in asistanı olarak görev almasıyla başladı. Her zaman büyük bir **Pep Guardiola** hayranı olan **Nagelsmann**'ın içindeki potansiyeli ortaya çıkarmasında en büyük yardımı yapan yine Tuchel oldu. Ardından 1860 Münih ve Hoffenheim 17 yaş altı takımlarında görev aldıktan sonra 2013 yılında Hoffenheim U19 takımının başına geçti. O dönem A takımın başında bulunan **Ralf Rangnick**'i yakından takip eden ve onun metotlarını inceleyerek kendi felsefesini belirleyen Nagelsmann daha ilk sezonunda U19 takımıyla şampiyonluk yaşadı.

GUARDiOLA BiLE iKNA EDEMEDi

Bu başarı sadece Hoffenheim'da değil Bundesliga devi Bayern Münih'te bile gözlerin ona çevrilmesini sağladı. Karl-Heinz Rummenigge ve Matthias Sammer genç teknik adamla bir araya gelerek ona Bayern Münih U23 takımını çalıştırmasını teklif etti. Hatta idolü **Pep Guardiola** bile bu görüşmelerden birine katılarak onu ikna etmeye çalışan isimlerden biri oldu.

Ancak **Nagelsmann** gelişimini sürdürmek için bu teklifi reddedip kulübünde yola devam etti.

TARiHi SORUMLULUK ONA YEPYENi KAPILAR AÇTI

Tarihler Şubat 2016'yı gösterdiğinde Nagelsmann yepyeni bir dönemin eşiğine girdi. Takım küme düşmeme mücadelesi veriyordu ve teknik direktör Huub Stevens sağlık sorunları nedeniyle görevinden istifa etmişti. Ve henüz antrenörlük kursuna devam eden Nagelsmann apar topar göreve getirildi. Bundesliga tarihinin en genç teknik direktörü unvanı artık onundu ve 17. sırada aldığı takımı kümede tutarak bir peri masalının da başlangıcını yaptı.

ZIT KARAKTERLERİN BÜYÜK BENZERLiĞi

Hoffenheim'da artık herkes ona **'Mini Mourinho'** diyordu. Futbola bakış açıları tezat olsa bile kariyer basamaklarını tırmanış şekilleri büyük benzerlikler gösteriyor. Hem **Mourinho** hem **Nagelsmann** gözlemci olarak görev yaptılar, spor bilimi üzerine çalıştılar, genç takımlarda önemli işler yaptılar ve çalıştıkları teknik adamlar için her zaman güvenilen yardımcılar oldular. Ve çalıştıkları herkes onlara referans oldu. **Bobby Robson** ve **Louis van Gaal** gibi efsaneler Mourinho'yu, **Tuchel** ve **Rangnick** gibi isimler de **Nagelsmann**'ı her kulvarda destekledi.

RANGNiCK'iN ISRARI ONU LEiPZiG'E GETiRDi

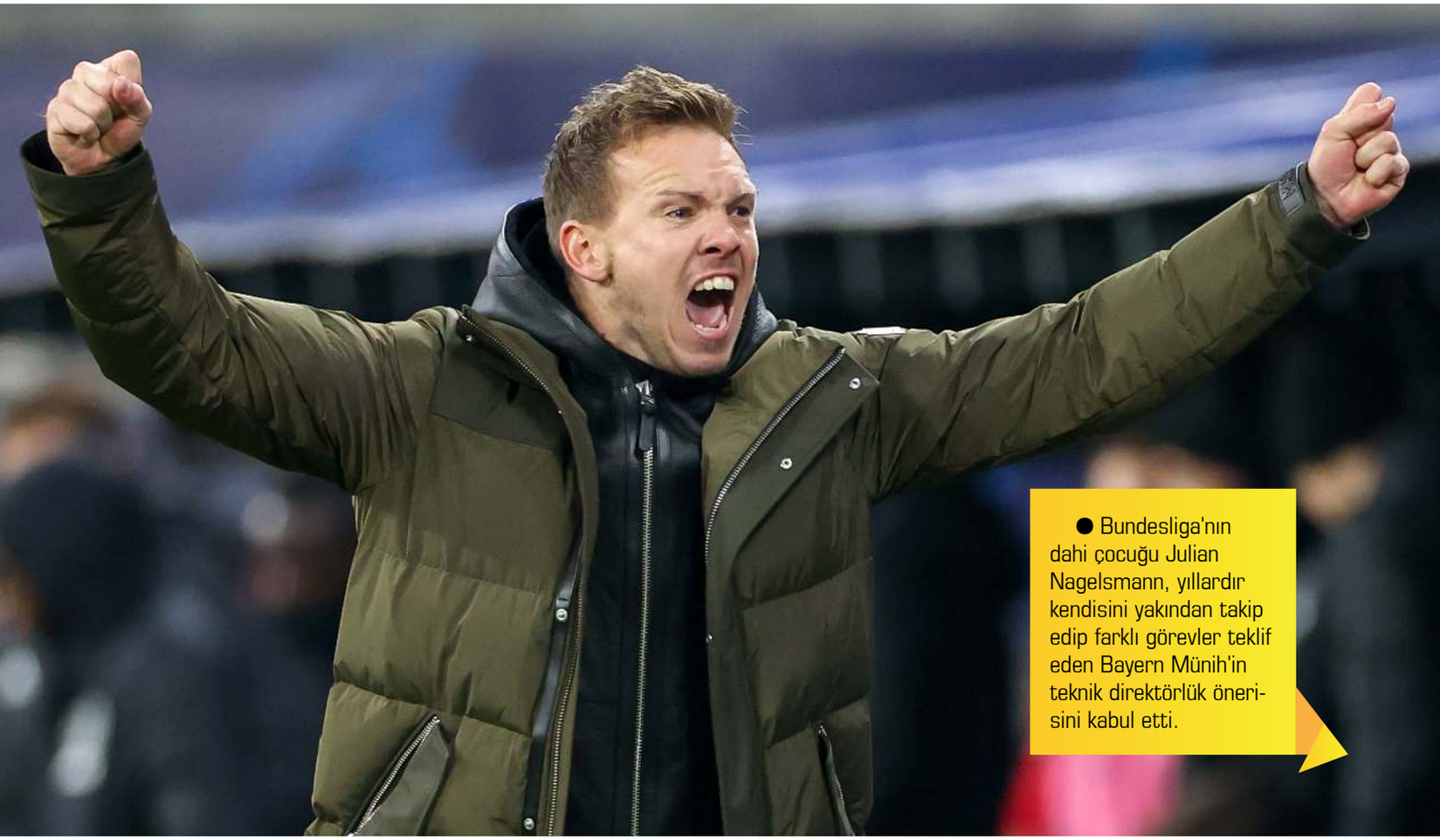
Sadece Almanya'da değil Avrupa'da da en çok konuşulan ve istenen teknik adamlardan biriydi artık **Nagelsmann**. Ancak bir kulüp hepsinden daha öndeydi. O da sportif direktörlüğünü **Ralf Rangnick**'in yaptığı RB Leipzig'ti. Hoffenheim yıllarından öğrencisi olan **Nagelsmann**'ı çok iyi tanıyan **Rangnick**, onu fazlasıyla istiyordu. Leipzig ile çıktığı yolda en büyük amacı Bayern Münih hegomanyasına son vermekti ve bunu sağlayacak kişi olarak Nagelsmann'ı gösteriyordu. Kulübün CEO'su **Oliver Mintzlaff** ile birlikte **Nagelsmann** ile görüşen **Rangnick** genç teknik adama kesin bir proje sunarak ikna etmeyi başardı.

Nagelsmann artık özgürce kararlar alabildiği, vizyonu ve projesi olan, tıpkı kendisi gibi gelişmeye açık bir kulüpteydi. Genç bir kadroyla Bundesliga'da ve Şampiyonlar Ligi'nde rakiplerine korku veren, izlemesi son derece keyifli bir takım yarattı.

iLHAM KAYNAĞI PREMiER LiG

Her ne kadar Bundesliga'da mücadele etse de Nagelsmann için en büyük ilham

● Bundesliga'nın dahi çocuğu Julian Nagelsmann, yıllardır kendisini yakından takip edip farklı görevler teklif eden Bayern Münih'in teknik direktörlük önerisini kabul etti.

20 yaşında iken sakatlık nedeniyle futbolu bırakmak zorunda kalan Julian Nagelsmann, bu duruma o kadar çok üzüldü ki, uzun süre futbolla ilgili bir şey yapmadı. Ancak içindeki futbol tutkusu zamanla daha ağır bastı ve yeniden yeşil sahalara döndü. Hem de ne dönüş...

kaynağı Premier Lig. İçindeki o gözlemci ve araştırmacı asistan çocuk asla yorulmuyor. Sürekli olarak **Guardiola'**yı ve **Klopp**'u izliyor. Oyunu açmak ve topa sahip olma konusunda **Guardiola** onun için deyim yerindeyse bir başucu kitabı. Klopp ise oyun çeşitliliğini artırma ve performansa dayalı oyun konusunda çok şey öğrendiği isimlerden. Onların sadece oyunlarını değil verdiği röportajlarını bile kaçırmadan takip ediyor.

30 YAŞINDA REAL MADRiD'E KOCAMAN BiR HAYIR...

Belki de **Nagelsmann**'ın kariyerindeki en beklenmedik an 2018 yılında yaşandı. O yaz beklenmedik bir telefon alır genç teknik adam. Telefonun diğer ucunda Real Madrid yöneticisi Jose Angel Sanchez vardır. Henüz 30 yaşında olan **Nagelsmann**'a **"Seni Zidane'ın yerine düşünüyoruz"** demiştir **Sanchez**.

Evet, bu onun için belki de son noktaydı. Futbolun zirvesi Real Madrid onu istiyordu. Büyük bir şaşkınlık içindeydi ve düşünmek için süre istedi. Ve sonunda gitmemeye karar vererek, Real Madrid'e **'HAYIR'** dedi.

Herkes Real Madrid'i nasıl geri çevirip RB Leipzig'e imza attığını düşünürken O, Independent'e verdiği röportajda gerekçelerini şöyle anlatıyordu:

"Kendimi geliştirmek istiyordum. Eğer Real Madrid'e gidersem bu fırsatı bir daha asla bulamam. Orada böyle bir şansınız asla olmaz sadece en iyi olmak zorundasınız. Her maçı kazanmanız, La Liga şampiyonu olmanız ve Şampiyonlar Ligi kupasını kazanmanız beklenir. Gelişmek istiyorum gibi bir bahaneye de sığınamazsınız. Daha çok gencim ve Real Madrid'deyim. Peki ya sonra ne olacak? Sadece gelişmek de değil. Oyuncularımla doğru iletişimi kurmam için o dile de hakim olmam gerekiyor. İspanyolca bilmiyorum. O yüzden Real Madrid ben büyük adım da olsa en doğru adım değildi."

VE BÜYÜK AŞKTA MUTLU SON...

2013 yılında başlayan **Nagelsmann** tutkusundan bir gün bile vazgeçmeyen Bayern Münih, 8 koca senenin ardından genç teknik adamla 5 yıllık sözleşme imzalamayı başardı. Hem de bonservisine 25 milyon Euro ödeyerek.

Herkes onun Bayern'in hegemonyasına son verecek teknik adam olarak görüyordu ama hayallerini süsleyen takımın başına geçti. Eşsiz bir fırsat olarak gördüğü Bavyera ekibinde neler yapacağını merakla bekliyoruz.

2008'DE AUGSBURG GENÇ TAKIMINDA THOMAS TUCHEL'İN ASİSTANI OLARAK TEKNİK ADAMLIĞA BAŞLAYAN NAGELSMANN, BASAMAKLARI JET HIZIYLA TIRMANDI. 2016'DA HOFFENHEİM İLE BUNDESLİGA HOCALIĞINA ADIM ATAN NAGELSMANN, 2019'DA LEİPZİG'E GEÇTİ. GELECEK SEZON DA BAYERN MÜNİH'İ ÇALIŞTIRACAK.

JULiAN NAGELSMANN'IN ÖZEL HAYATINDAN SATIR BAŞLARI...

'BEN MODEL DEĞiLiM!'

● Giyim tarzıyla da çok fazla gündeme gelen Julian Nagelsmann bu konu hakkında konuşmak zorunda kalmaktan da şikayetçi. Genç teknik adamın bu konudaki görüşü de son derece net:

● "Kıyafetlerim hakkında konuşmayı sevmiyorum. Ne seviyorsam onu giyiyorum. Ben bir teknik direktörüm, model değilim."

AiLESiNE ÇOK DÜŞKÜN

● Julian Nagelsmann, babasının vefatının ardından zor günler geçiren annesine destek oldu. Bu durum onun hayatında daha çabuk olgunlaşmasına yardımcı oldu. Eşi Varena ve oğlu Maximilian da onun en büyük aşkları. Futbol ve ailesinin dışında en büyük hobileri: kayak, yamaç paraşütü, motocross, kaykay ve dağ bisikleti...

TEKNOLOJi DELiSi

● Hoffenheim, Footbonaut teknolojisini kullanan dünyadaki birkaç kulüpten biriydi. Ancak **Nagelsmann** antrenmanlarda teknolojiden daha da fazla yararlandı. Takımının her hareketini filme almak için dronelar kullanmanın yanı sıra ana antrenman sahasının orta noktasına dev bir ekran yerleştirdi. Bu sayede gelen görüntülerle oyuncularına durumları çok daha detaylı açıklayabiliyordu.

ÇOK YÖNLÜ BiR TAKTiSYEN

● Julian Nagelsmann'ın oyun anlayışı genelikle 4-2-2-2 gibi görünse de tahmini zor bir denklem gibi. Dizilişler yayınlandığında bile 11 oyuncuyla ne yapmak istediği tam olarak belli olmuyor. Oyun istediği gibi gitmediğinde erkenden hem taktiksel hem de oyuncu değişiklikleri yapmaktan asla çekinmiyor.

HOFFENHEiM'DA HERKES ONA 'MİNİ MOURİNHO' DİYORDU. ZİRA KARİYERLERİ ÇOK BENZER. İKİSİ DE GÖZLEMCİ OLARAK GÖREV YAPTILAR, SPOR BİLİMİ ÜZERİNE ÇALIŞTILAR. ÇALIŞTIKLARI HERKES ONLARA REFERANS OLDU. ROBSON VE VAN GAAL GİBİ EFSANELER MOURİNHO'YU, TUCHEL VE RANGNİCK DE NAGELSMANN'I DESTEKLEDİ.

● Teknolojinin tüm nimetlerinden faydalanan Nagelsmann, antrenman sahasının orta noktasına dev bir ekran yerleştirerek, oyuncularına ne yapmaları gerektiğini görüntülü olarak anlatıyor.

NAGELSMANN'IN REKORLARI

● Bundesliga tarihinin en genç teknik direktörü (28 yaş)

● Şampiyonlar Ligi'nde yarı finale yükselen en genç teknik direktör (33)

İSTATİSTİKLERİ

● HOFFENHEIM U19: 99 maç
● HOFFENHEIM: 136 maç
● LEIPZIG: 90 maç
● TOPLAM: 299 maç (160 G, 74 B, 65 M)
● BAŞARILARI: Hoffenheim ile U19 Almanya Şampiyonluğu...

LÜTFEDİP ALDILAR ŞİMDİ DE TUTAMIYORLAR!

Bayern Münih'in Kasım 2019'da geçici olarak takımın başına getirip daha sonra 3 yıllık sözleşme imzaladığı Hansi Flick, aniden görevi bırakma kararı aldı. Bu karar, Bavyera kulübünde tam anlamıyla şok etkisi yarattı. Zira onlar 'istenilmeme' duygusuna hiç alışkın değildi!

SPOR ARENA Ali VARLI

NIKO Kovac, kasım 2019'da gönderildiğinde takımın başına birkaç haftalığına getirildi. **"Biz yeni teknik adam bulana kadar geçici olarak takımı sen çalıştır"** dediler. Şimdi ise o takımı beğenmedi ve sözleşmesinin süresini tamamlamadan ayrılmak istediğini bildirdi.

Yönetim yeni teknik direktör arayışına girerken peş peşe Bundesliga, Şampiyonlar Ligi ve Federasyon Kupası maçları oynandı. Her karşılaşma farklı skorlarla kazanıldı. Kaliteli oyun sergilendi. Üç kulvarda da istatistikler altüst oldu. Önce, sezon sonuna kadar görevinde kalmasına karar verildi.

> FLİCK AYRILMA KARARINA BİR GEREKÇE GÖSTERMEDİ. SPORTİF DİREKTÖR HASAN SALİHAMİDZİC İLE ANLAŞAMADIĞI BİLİNİYOR. FAKAT BU GİTMESİNİ YOL AÇACAK KADAR ÖNEMLİ BİR SORUN DEĞİL. ASIL NEDEN, JOACHİM LÖW'ÜN AYRILMASINDAN SONRA ALMANYA MİLLİ TAKIMI'NIN BAŞINA GEÇECEK OLMASI.

Problemli takım gitmiş, sahada makinenin dişleri gibi işleyen bir ekip ortaya çıkmıştı. Sorunlu futbolcular topluluğundan eser kalmamıştı. Dokunuşlarıyla yeni bir takım yaratmıştı.

Seri galibiyetler sürdü. Üç kulvarda en iddialı takım olundu. Yönetim bu başarıları ödüllendirmekte gecikmedi. 2020 yılının nisan ayında üç yıllık yeni bir sözleşme imzaladı. Yönetimin iradesinde işleyen teknik direktör-kulüp ilişkisi aradan bir yıl geçmemişti ki, bu kez tersine döndü.

Flick, 2021 nisanında bu kez yönetime **"Ben sezon sonu yokum. Sözleşmemi iptal edelim. Affımı istiyorum"** dedi. Yönetim için hiç beklenmeyen kararı Wolfsburg galibiyeti sonrasında futbolculara da duyurdu. Soyunma odasından basın toplantısına gitti. Gazeteciler maçla ilgili değerlendirme beklerken, sezon sonu takımdan ayrılacağını onlara da açıkladı.

Evet 1,5 yıllık bir teknik direktörlük kariyerinde başında bulunduğu Bayern Münih gol rekorları kırdı. İnanılmaz istatistikler elde etti. Şampiyonlar Ligi,

Bundesliga, Alman Futbol Federasyonu, UEFA Süper Kupası, FİFA Kulüpler Dünya Kupası ve Almanya Süper Kupası olmak üzere altı kulvarda şampiyon oldu. Almadığı kupa bırakmadı. İkinci sezonunda ikinci Bundesliga şampiyonluğuna da çok yakın…

Bu kupaların verdiği özgüvenle Bayern Münih'in yakın tarihinde hiç olmamış bir adım attı. Sözleşmesi tamamlanmadan kulüpten ayrılma kararı aldı. Şimdiye kadar teknik direktörler hakkında kendisi kararı veren yönetim, ilk kez edilgen duruma düştü!

'iSTENiLMEME' DUYGUSU ÇOK ACI!

Daha önce bir sezonda üç kupa kazanan **Jupp Heycnkes**'i gönderen, İtalyan **Carlo Ancelotti**'yi kovan, Hollandalı **Louis van Gaal** gibi ismi tutmayan yönetim, kendiliğinden ayrılmak istediğini bildiren Flick'in kararıyla büyük şok yaşadı. Kulübün efsane eski başkanı **Uli Hoeness** kararı bir gazeteciden öğrendiğinde **"Sen neden bahsediyorsun!"** sözleriyle şaşkınlığını gizlemedi.

Bayern Münih'in yakın tarihinde kendi isteğiyle ayrılan tek isim **Pep Guardiola** oldu. O da üç yıllık sözleşme süresini tamamladıktan sonra gitti. Bayern Münih Kulübü, tarihinde belki de ilk kez bir antrenörünün ayrılmasından kasasına para koyacak fırsatı buldu. Ancak istenilmemek duygusunu yaşama durumuna düşmeyi de **Flick** onlara öğretti!

Flick ayrılma kararına bir gerekçe göstermedi. Sportif direktör **Hasan Salihamidzic** ile anlaşamadığı biliniyor. Fakat bu gitmesini yol açacak kadar önemli bir sorun değil.

Asıl neden, **Joachim Löw**'ün ayrılmasından sonra Almanya Milli Takımı'nın başına geçecek olması. Tarafların görüştüğü de sır değil. Federasyon, milli takıma **Hansi Flick**'i getirmesi durumunda Bayern Münih Kulübü'ne yüklüce transfer parası ödemesi gerekecek. Bunun da ahlaki olup olmayacağı konuşuluyor.

Federasyonun ikinci başkanı **Rainer Koch** da bu soruna dikkat çekti.

Kamu yararına çalışan dernek statüsündeki federasyonun bir teknik direktör için kulübe tazminat ödemesinin etik olamayacağını savunan Koch bir radyoya yaptığı açıklamada, "Federasyon sözleşmenin feshinden doğacak tazminatı ödemez. Çünkü şimdiye kadar federasyon hiçbir teknik direktör için kulübüne sözleşme feshi için ödeme yapmadı. Bu etik de olmaz" dedi

Koch'un bu çıkışı Bayern Münih Kulübü'nün tazminat beklentisini aşağı çekmek için de olabilir. Ancak bilinen bir şey var ki 56 yaşında hızlı bir çıkış yapan **Flick** öyle ya da böyle Alman Milli Takımı'nın yeni teknik direktörü olmak istiyor.

Bu uğurda dünyanın en zengin kulübünü bile bırakmayı göze aldı.

HiÇ KiMSE!

Portekizlilerin 1505-1975 yılları arasındaki sömürgeciliği olmasa, 1942'de Mozambik'te dünyaya gelen Eusebio da Silva Ferreira, kabilesindeki adı 'Ninquem' yani 'Hiç Kimse' olarak yaşayacaktı.

VE KİM BİLİR ONA VERİLEN 'KARA PANTER' LAKABI HANGİ FUTBOLCUYA VERİLECEKTİ!..

SPOR ARENA Eyüp YARDIMCI

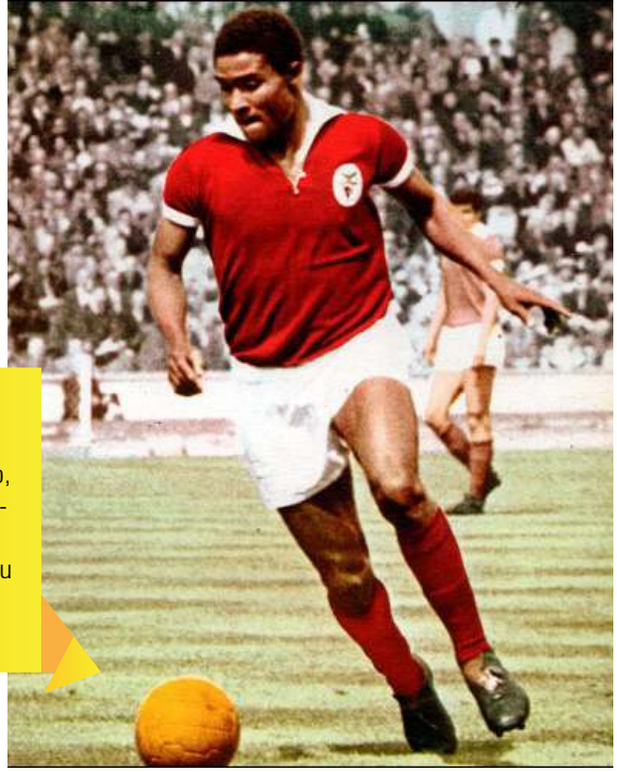
KAŞiFLER çağının önde gelen isimlerinden **Vasco Da Gama,** 1498 yılında yaptığı seyahat sonrası Portekizlilerin 1505 yılında başlayıp 1975'e kadar süren sömürge dönemini başlatmamış olsaydı, Afrika'nın kuzeydoğusundaki Mozambik'te 1942'de dünyaya gelen ve 2014'te Lizbon'da gözlerini yuman Eusebio da Silva Ferreira, kabilesindeki adı 'Ninquem' yani 'Hiç Kimse' olarak yaşayacaktı. Ve kim bilir ona verilen 'Kara Panter' lakabı hangi futbolcuya verilecekti!..

Büyük usta **Eduardo Galeano, "Yoksulluğun soluğunu her zaman ensesinde hisseden ve polis tarafından kovalanan biri gibi soluk soluğa çim sahalara kapağı attı. Ve zikzaklar çizerek yirmi yaşındayken takımına Avrupa şampiyonluğu kazandırınca 'Panter' lakabının sahibi oldu"** demişti **Eusebio** için..

Milli takımlar bazında 1966 Dünya Kupası Üçüncülüğü, 2004 Avrupa İkinciliği, 2016 Avrupa Şampiyonluğu ve 2018-19 UEFA Uluslar Ligi Şampiyonluğu kazanan Portekiz, **Luis Figo, Nuno Gomes, Pepe, Deco, Cristiano Ronaldo, Bruno Fernandes** gibi dünya çapında yıldızlar yetiştiren bir futbol ülkesi. Portekiz, aynı dili konuşmaları ve kültürel benzerlikleri nedeniyle Güney Amerikalı futbolcuların Avrupa sahnesine adım attığı çok önemli bir durak görevini yürütüyor aynı zamanda. 2005 yılında başlayan bu süreçte Benfica, Avrupa'nın dev kulüplerine 594 milyon Euro'luk futbolcu satışı gerçekleştirirken, Porto 520 milyon Euro, Sporting de 243 milyon Euro transfer geliri elde etti. **Radamel Falcao** (50 milyon Euro'ya Atletico Madrid), **Anderson** (34 milyon Euro'ya Manchester United), **Hulk** (50 milyon Euro'ya Zenit, **James Rodriguez** (50 milyon Euro'ya Monaco) bu konuda akla gelen ilk örnekler olarak ön plana çıkıyor.

Futbolcu menajeri **Nuno Correira,** devasa bütçelere sahip Avrupa'nın büyük kulüplerinin **'parayı bastırıp alırım'** mantalitesinin Portekiz kulüplerini nasıl ihya ettiğini bakın nasıl anlatıyor:

"Avrupa devleri gelişmeye ihtiyacı olan futbolculara yönelmiyor, değerlerini kanıtlamalarını bekliyor. Bu kulüplerin isteği; gelip hemen performans verecek 'hazır' oyuncular. Üzerinde çalışmak zorunda

● Mozambik'teki kabilesinde 'Hiç Kimse' lakabıyla bilinen Eusebio, Portekiz futbolunun dünyaya armağan ettiği ilk büyük yıldızdı. Eusebio'yu Luis Figo ve Cristiano Ronaldo takip etti.

Portekiz, aynı dili konuşmaları ve kültürel benzerlikleri nedeniyle Güney Amerikalı futbolcuların Avrupa sahnesine adım attığı çok önemli bir durak. 2005'te başlayan bu süreçte Benfica, Avrupa'nın dev kulüplerine 594 milyon Euro'luk futbolcu satışı gerçekleştirirken, Porto 520 milyon Euro, Sporting de 243 milyon Euro transfer geliri elde etti.

oldukları oyuncuları istemiyorlar. Sadece en yüksek seviyede oynamaya hazır olduklarını kanıtlayan futbolcuları alıyorlar. Bu süreçte de Güney Amerikalı genç yeteneklerin tercihi Portekiz oluyor."

Hayatına **'Hiç Kimse'** olarak başlayan **Eusebio**'nun futbol yaşamına pranga vuran **Oliveira Salazar**'ın, **Cristiano Ronaldo**'nun hayatına dokunmamış olması kuşkusuz bu oyuncunun en büyük şansı oldu. Zira **Eusebio**, az çekmedi o diktatörün elinden. 1965'te Avrupa'da **'Yılın Futbolcusu'** seçilen, 1966 Dünya Kupası'nda 9 gol atarak gol kralı olan ve 745 maçta 733 kaydeden **'Kara Panter', Salazar** ve dikta rejiminin kendisine neler yaptığını şöyle ifade etmişti:

"Real Madrid, İnter ve Juventus peşimdeydi. Diktatör Salazar, kaçarım korkusuyla beni askere aldı. Futbol oynuyordum ama Salazar'ın askeriydim."

Eusebio'nun başarılı ama bir o kadar da çileli futbol kariyeri ile ivme kazanan Portekiz futbolunun iz düşümleri ülkemize de **Jorge Mendes** eliyle düştü. 1996 yılında Gestifute adlı şirketini kuran Lizbon doğumlu ünlü menajerin portföyünde bugün **Cristiano Ronaldo** dahil onlarca ünlü futbolcu bulunuyor. Dünya futbolunda söz sahibi isimler arasında yer alan **Mendes**'in, Türkiye'ye de el atması tabii ki kaçınılmazdı. Nitekim ünlü menajer aracılığıyla çok sayıda Portekizli ve Brezilyalı futbolcu Süper Lig'de forma giydi. Bunların bazılarını hatırlatacak olursak;

● Ricardo Quaresma (Inter sonrası Beşiktaş, ikinci seferinde Porto sonrası Beşiktaş)

● Bruno Alves (Zenit sonrası Fenerbahçe)

● Pepe (Real Madrid sonrası Beşiktaş)

● Sidnei (Benfica sonrası Beşiktaş)

● Bebe (Manchester United sonrası Beşiktaş)

● Simao (Atletico Madrid sonrası Beşiktaş)

● Jorge Mendes'in getirdiklerinin dışında çok sayıda Portekizli futbolcu Süper Lig'de boy gösterdi:

● Manuel Fernandes (Beşiktaş)

● Ariza Makukula (Kayserispor – Manisaspor – Karşıyaka)

● Eduardo (İstanbul Büyük Belediyespor)

● Fernando Meira (Galatasaray)

● Josue (Bursaspor – Galatasaray – Osmanlıspor)

● Raul Meireles (Fenerbahçe)

● Jose Bosingwa (Trabzonspor)

● Luis Nani (Fenerbahçe)

● Dimas Teixeira (Fenerbahçe)

● Hugo Almedia (Beşiktaş)

● Edinho (Kayseri Erciyespor – Şanlıurfaspor)

● Ricardo Vaz Te (Akhisar Belediyespor)

● Abel Xavier (Galatasaray)

● Bruma (Galatasaray)

● Beto (Göztepe)

● Marafona (Alanyaspor)

Portekiz futbolunun gösterdiği gelişim ve futbolcu satışından kazandığı paralar, Türk futbolu için örnek alınması gereken ülkenin esasında Portekiz olduğunu ortaya koyuyor. Kendi futbolcuna, teknik adamına güvenip, onlara şans vereceksin.

Aksi taktirde bugünkü gibi her yıl onlarca milyon Euro'yu heba etmek kaçınılmaz bir kader haline gelir.

> EUSEBİO'NUN BAŞARILI AMA BİR O KADAR DA ÇİLELİ FUTBOL KARİYERİ İLE İVME KAZANAN PORTEKİZ FUTBOLU, İLERİKİ YILLARDA FİGO, CRİSTİANO RONALDO GİBİ DÜNYA YILDIZLARI YETİŞTİRDİ. BİR FUTBOLCU FABRİKASINA DÖNÜŞEN 10 MİLYON NÜFUSLU ÜLKE, TÜRKİYE'YE DE ÇOK SAYIDA FUTBOLCU İHRAÇ ETTİ.

UEFA CAMBAZA BAKTIRDI!

19 Nisan'da patlayan Avrupa Süper Ligi krizi esasen UEFA'nın işine yaradı. Hani eskiden yan kesiciler cambaz getirip ipin üstünde yürütür, sonra da insanlara "Cambaza bak, cambaza bak" diyerek dikkatlerini oraya çekip sonra ceplerini boşaltırmış ya, işte UEFA da cambaz ipte yürürken Avrupa kupalarının yeni formatını İcra Kurulu'nda geçiriverdi.

UEFA, uzun bir süre önce 19 Nisan 2021'de İcra Kurulu, 20 Nisan'da da Genel Kurul toplantılarının yapılacağını duyurduğunda 19 Nisan gününün futbol tarihinin en büyük kaosunun ortaya çıktığı gün olacağını kimse düşünmüyordu. Çok sayıda kararın alınacağı İcra Kurulu'nun gündeminde en önemli konular, büyük kulüplere daha fazla para kazandıracağı düşünülen Şampiyonlar Ligi'nin aslında tartışılan yeni formatının kabul edilmesi ile EURO 2020 ile ilgili yol haritasının son halini almasıydı. Ancak 18 Nisan'ı 19'a bağlayan gece yarısı futbol dünyasında adeta bir volkan patlaması gerçekleşti.

ÇABUCAK SONLANDI

İngiltere'den 6, İspanya ve İtalya'da 3'er kulüp çok büyük ses getiren bir açıklama yaparak şimdilik 12 kulübün içinde yer aldığı Avrupa Süper Lig'i kurduklarını resmen açıkladılar. Bu haberin yarattığı şok ve ortaya çıkan kaos, sadece 2 gün sonra adeta iskambil kağıtlarından yapılmış bir evin yıkıldığı gibi yıkılınca çabuk sonlandı. Süper Lig projesi özellikle futbolseverler ve siyasetçilerden gelen tepkiler sonrası '**şimdilik**' de olsa sonlandı. Ancak tartışmaların hemen bitmeyeceği ve uzun süre gündemde kalacağı bir gerçek. Özellikle de Real Madrid Başkanı **Florentino Perez**, mücadelesini sürdürmeye kararlı görünüyor. Karşılıklı tehditler de sürüyor. UEFA Başkanı **Aleksander Ceferin** henüz Süper Lig'den çekildiğini açıklamayan 4 kulübü gelecek sezon Şampiyonlar Ligi'ne almamakla tehdit ederken, **Perez** de ayrıldığını açıklayan kulüplerin her birinin 150 milyon Euro tazminat ödemekle yükümlü olduklarını iddia ediyor.

GECE YARISI OPERASYONU

Süper Lig skandalına kısaca değindikten sonra yazımızın esas konusu olan Şampiyonlar Ligi'nin ve diğer iki turnuvanın yeni formatlarına dönelim... 2024 itibarıyla devreye girmesi planlanan bu format aslında konuşulmaya başladığından beri özellikle uluslararası çapta taraftar oluşumları tarafından eleştiriliyor. Çünkü Şampiyonlar Ligi'nde maç sayısını 100 adet artıran İsviçre Sistemi olarak adlandırılan bu yeni format hem takvimde sıkışıklık yaratacak hem de futbolcuların adeta nefes almadan üst üste maçlar oynamasına neden olacak. Aslında UEFA bu aşağıda ayrıntılarını okuyacağınız bu 'garip' formatı büyük kulüplerin baskısı ile uygulama yoluna gitti. Ancak onlar yayın ve pazarlama haklarını da isteyip bu havuçla yetinmeyince UEFA'yı, İcra Kurulu öncesi ters köşeye yatıran Süper Lig projesi bir gece yarısı operasyonuyla ortaya çıktı.

Buna rağmen bu durum bir yerde UEFA'nın da işine yaradı. Hani eskiden yan kesiciler cambaz getirip ipin üstünde yürütür sonra da insanlara "Cambaza bak, cambaza bak" diyerek dikkatlerini oraya çekip sonra ceplerini boşaltırmış ya, işte UEFA da cambaz ipte yürürken yeni formatı hiçbir tepki görmeden İcra Kurulu'nda geçiriverdi. Tepkiler ise daha sonra gelmeye başladı. **Guardiola, Klopp, Nagelsmann, İlkay Gündoğan** yeni formatı eleştirdiler ama bunu neden geçtiğimiz aylarda bu konu konuşulurken gündeme getirmediler, orası da anlaşılır gibi değil.

UEFA İcra Kurulu Toplantısı, 19 Nisan Pazartesi günü Avrupa futbolunun patronunun reste rest ile karşılık vermesiyle başladı. Kurul ilk olarak 2024 yılında uygulamaya koyacağı Avrupa kupalarındaki yeni formatı firesiz olarak kabul ederek 12 kulübe yolundan sapmayacağı mesajını verdi.

BAMBAŞKA BiR KiMLiK

Peki format açıklanan resmi haliyle neler içeriyor, gelin hep beraber onlara bakalım...

Şampiyonlar Ligi, Avrupa Ligi ve gelecek sezon hayata geçirilecek olan Konferans Ligi, önümüzdeki 3 yıl daha grup maçları sistemiyle oynandıktan sonra 2024 itibarıyla artık bambaşka bir kimliğe bürünecek.

Ön eleme turlarının eskisi gibi devam edeceği Yeni Şampiyonlar Ligi'ne 32 yerine 36 takım katılırken, bu takımların her biri kura ile belirlenecek 10 diğer takım ile 5 içeride 5 dışarıda olmak üzere toplam 10 müsabakada karşı karşıya gelecek. Takımlar birer kez karşılaşacak ve rövanş olmayacak. İsviçre Sistemi olarak adlandırılan bu sisteme göre takımlar aynı puan cetvelinde yer almalarına karşın 36 takımın sadece 10'u ile oynayacaklar. Yani takımlar böylece eski sistemde 6 maç oynadıkları

SPOR ARENA Hüseyin ÖZKÖK

grup aşamasının ardından yeni formatın ilk aşamasında 10 maç oynayarak daha fazla gelir elde etmiş olacaklar.

Maçlar tamamlandığında ortaya çıkacak puan cetvelinde ilk 8 takım son 16 turu için doğrudan vize alırken 9-24 arasında kalan 16 takımın yer alacağı Play-Off turuyla son 16 turunun diğer 8 takımı belirlenecek. Play-Off turu sonunda 8 takım Avrupa'ya veda ederken diğer 8 takım eşleşecekleri ilk 8 takımla ilk maçlarını iç sahada oynayacaklar. Turnuvanın bundan sonrası alışık olduğumuz şekilde çift maçlı eleme sistemiyle sürecek ve tek maç üzerinden oynanacak final müsabakasıyla sonlanacak.

UEFA, Avrupa Ligi ve Konferans Ligi'ni de 2024 itibarıyla yine aynı sistemle oynatacak. Şimdilik 32 takımla düşünülen ancak takım sayısının 36'ya çıkma ihtimalinin de bulunduğu UEFA tarafından açıklanan o turnuvalarda takımlar Avrupa Ligi'nde 8 (4 içeride 4 dışarıda) Konferans Ligi'nde ise 6 takımla (3 içeride 3 dışarıda) karşılaşacaklar. Aynı şekilde İsviçre Sistemi ile düzenlenecek bu iki organizasyon da daha sonra Şampiyonlar Ligi'nde olduğu gibi ilerleyecek.

LİGLER ARASINDA GEÇİŞ YAPILAMAYACAK

Burada en önemli noktalardan biri ise artık bu 3 turnuva arasında geçiş olmayacak olması. Önümüzdeki 3 yıl boyunca aşağıya doğru geçişler her zaman olduğu gibi devam ederken 2024 sonrası başarısız olanlar artık doğrudan elenecekler.

2024'te başlayacak Yeni Şampiyonlar Ligi'nde takım sayısı 32'den 36'ya çıkacağı için 4 takımlık yeni kontenjanın nasıl belirleneceği uzun süre tartışmalara konu olmuştu. UEFA ve Avrupa Kulüpler Birliği ECA, 1 takımın Avrupa Ülkeler sıralamasında beşinci sırada yer alan ülkenin ligini 3. Sırada bitiren takımı olmasını, diğer 3 takımın kulüplerin son 10 yıllık başarı performansına göre seçilmesini istediler. Avrupa Ligleri Birliği ise ilk seçeneği kabul ederken diğer 3 takımın ülkeler sıralamasına göre o ülkelerin şampiyonlarından seçilmesi gerektiği yönünde görüş bildirmişti.

YİNE BÜYÜK TAKIMLAR KAYRILDI

UEFA İcra Kurulu ise verdiği kararda bunu 2'ye 1 olarak belirledi. Buna göre;

1 Takım ülkeler sıralamasında beşinci sıradaki ülkenin lig üçüncüsü.

1 Takım ülkeler sıralamasında on birinci sırada bulunan ülkenin şampiyonunun doğrudan katılımı.

2 Takım kendi liginde Şampiyonlar Ligi gruplarına doğrudan katılım hakkı alamamış ancak Şampiyonlar Ligi ön eleme, Avrupa Ligi veya Konferans Ligi'ne katılım hakkı elde etmiş ve bu durumdaki takımlar arasında Avrupa'da son 5 yılda (10 değil) en yüksek puana sahip takımların doğrudan katılımı kararını aldı. Yani önceki 5 yılda puanı yüksek olan bir takım kendi liginde Avrupa bileti alamazsa Şampiyonlar Ligi'ne katılım hakkı elde edemeyecek. UEFA bu tutumuyla açıkça yine büyük takımları kayırmış olsa da yine de 12'lere yaranamadı.

> ŞAMPİYONLAR LİGİ, AVRUPA LİGİ VE GELECEK SEZON HAYATA GEÇİRİLECEK OLAN KONFERANS LİGİ, ÖNÜMÜZDEKİ 3 YIL DAHA GRUP MAÇLARI SİSTEMİYLE OYNANDIKTAN SONRA 2024 İTİBARIYLA ARTIK BAMBAŞKA BİR KİMLİĞE BÜRÜNECEK. BURADA EN ÖNEMLİ NOKTALARDAN BİRİ ARTIK BU 3 TURNUVA ARASINDA GEÇİŞ OLMAYACAK OLMASI.

AVRUPA LİGİ'NE GİTMEK ZORLAŞTI

Avrupa kupalarının formatının değişmesinin ardından Şampiyonlar Ligi'nde finale kadar 19, Avrupa Ligi'nde 17 ve Konferans Ligi'nde 15 maç haftası oynanacak.

UEFA şu ana kadar uyguladığı katılım formatında özellikle de Konferans Ligi'nin devreye girecek olması nedeniyle 2021-22 sezonu itibarıyla değişikliğe gidiyor. Bununla birlikte 64 takımdan 32 takıma indirilen Avrupa Ligi'ne katılım çok daha zor hale gelecek. Grup maçlarına lig ve kupa yoluyla doğrudan katılacak takım sayısı da ciddi şekilde azaltıldı. UEFA bunu yaparak kulüplerin gelirlerini ve maç kalitelerini arttırmayı hedefledi.

Avrupa Ligi gruplarında UEFA ülkeler sıralamasında ilk 4 sırada yer alan ülkelerin liglerini 5. sırada bitiren takımlarla ilk 6'da yer alan ülkelerin kupa galipleri ve 5. ülkenin lig 4'üncüsü direkt gruplardan katılacak.

Sıralamada 7-12 arasında bulunan 6 ülkenin takımları Play-Off turu itibarıyla Avrupa Ligi'nde sahne alacak. Bu da geçen yılı 11. sırada bitiren ülkemizin kupa galibi Play-Off turundan başlamak zorunda. 13-14 ve 15. Ülke takımları ise 3. Ön Eleme Turunun yolunu tutacaklar. 16 ve aşağısında yer alan tüm ülke takımları ise istisnasız Konferans Ligi'ne gidecek. Konferans Ligi gruplarına ise lig veya kupa yolundan doğrudan katılım olmayacak. Avrupa Ligi Play Off Turunda elenen 10 takımın yanında ön elemelerde başarılı olan takımlar grupları 32 takıma tamamlayacak.

FUTBOLUN SANAYİ DEVRİMİ NASIL ÇÖKTÜ?

Futbol diğer pek çok iş koluna göre daha istikrarlı ve rekabetten uzak bir yapıya sahip. Rekabet takımlar arasında yaşanıyor ancak futbolu tehdit eden bir teknoloji yok, futbolun yerine geçecek başka bir futbol da yok. Futbol endüstirisine tehdit yine futbolun içinden gelecekti ve Avrupa Süper Ligi ile bu gerçekleşti.

SPOR ARENA Kerem AKBAŞ

DÜNYA tarihi, bağımsızlığını ilan eden ancak çok kısa sürede bunu kaybeden devletlerle dolu. Örneğin **Carpatho**, Çekoslovakya'dan 15 Mart 1939 tarihinde ayrılarak bağımsızlığını ilan etmiş ancak 1 gün sonra Macaristan'a bağlanarak 1 günlük macera son bulmuştur. İşte Avrupa Süper Ligi de tarihte pek çok örneği olan bir devlet kurma çalışması gibi bağımsızlığı 48 saat süren bir oluşum olarak şimdilik ertelendi.

12 Avrupa kulübünün girişimi ile kurululan organizasyonun başkanlığını Real Madrid Başkanı **Florentino Perez** yürütüyordu ve UEFA'dan ayrılarak bağımsızlığını ilan kulüpler adına çarpıcı açıklamalar yapıyordu ancak son açıklamaları bu '**isyan**' girişiminin şimdilik askıya alınmış olduğunu kamuoyuna açıkladı.

Manchester United, Liverpool, Manchester City, Arsenal, Chelsea, Tottenham, Barcelona, Real Madrid, Atletico Madrid, Inter Milan ve Juventus bu isyanın halkasının en ön sırasında yer alan takımlardı.

Avrupa Süper Ligi kulüplerinin bu oluşumdaki temel savı Şampiyonlar Ligi'nin bu 12 takım için izlendiği ancak kulüplerin bu izlenmeden gerekli payı alamadıklarıydı. Ancak UEFA'nın dağıttığı para ödüllerine bakacak olursak İtalyan, İngiliz, Fransız, Alman ve Fransız takımları toplan dağıtılan ödülün %72'sini zaten alıyor. Kimileri buna açgözlülük dese de futbol endüstrisinin bu bonservis bedelleri ile ayakta kalması sürekli nakit üretmesine bağlı.

Daha fazla nakit üretmek için çıkılan bu yolda Avrupa Süper Ligi'nin en büyük finansörü olarak sahneye JP Morgan çıktı. Bloomberg'in haberine göre ABD'li dev banka JPMorgan'ın 4 milyar Euro'luk yatırım yapacağı belirtildi. JPMorgan'ın lige sağlayacağı finansman %2-3 arasında bir faize sahip olacak ve 23 yıllık bir dönemi kapsayacaktı.

Finansmanı bulunmuş, ayarlamaları ve toplantıları yapılmış, formatı belirlenmiş bir organizasyonun sadece 48 saat içinde dağılmasının major belli sebepleri var:

- UEFA ve ülke federasyonlarının yaptırım tehditleri,
- Futbolcu ve teknik adamların organizsyona karşı çıkmaları,
- Taraftarların organizasyona karşı çıkmaları,
- Boris Johnson ve Emmanuel Macron gibi siyasetçilerin konuya sert şekilde muhalefet etmeleri.

ONLAR İÇİN TARAFTAR YOK, HERKES MÜŞTERİ!

Peki bu 12 kulübün yaptığı açgözlülük mü? Avrupa futbolu kapalı ligler için uygun mu?

Kulüplerin motivasyonunu anlamak için futbol endüstrisini biraz daha yakından tanımak ve dinamiklerini bilmek gerekiyor. Günümüzde normal işletmelerin en büyük rakibi teknolojidir. Teknolojisi eskiyen, yeni çağa ayak uyduramayan firmalar kendilerini yenilemedikleri sürece rekabette sürekli geri kalır. Bunun yanında değişim ve dönüşüm de endütrileri ve şirketleri tehdit eder. Drone teknolojisi ile helikopter ile haber kovalayan kameremanlar artık yok. Otonom araçlar belki de şoförlük diye bir mesleği ortadan kaldıracak.

Futbol diğer pek çok iş koluna göre daha istikrarlı ve rekabetten uzak bir yapıya sahip. Futbol endüstrisinde rekabet takımlar arasında yaşanıyor ancak futbolu tehdit eden bir teknoloji yok, futbolun yerine geçecek başka bir futbol da yok. Diğer spor dalları ülke bazında zaman zaman futboldan popüler olsada dünya genelinde başka hiçbir spor dalı futbolu tehdit edecek durumda değil.

Futbol endüstirisine tehdit yine futbolun içinden gelecekti ve Avrupa Süper Ligi ile bu gerçekleşti. Aslında bakılırsa gerçekleşseydi Avrupa Süper Ligi futbol endüstrisinin 'sanayi devrimi' olacaktı. 12 kulüp aslında bir şeyi tescil etti, onlar için taraftar diye bir kavram yok, herkes müşteri…

Kulüplerin bu oluşumun arkasında durmamasının pek çok sebebi olabilir ancak özellikle Alman ve Fransız kulüplerinin bu oluşuma destek vermemesi ilk çatlak olarak adlandırılabilir. Böyle bir Süper Lig'de Bayern Münih ya da Paris Saint Germain'in olmaması ligin 'süper-

Aslında gerçekleşseydi Avrupa Süper Ligi futbol endüstrisinin 'sanayi devrimi' olacaktı. 12 kulüp bir şeyi tescil etti; onlar için taraftar diye bir kavram yok, herkes müşteri... Bu model, NBA ve NFL'de uygulanan sisteme benziyor. Takımların organizasyondaki yeri garanti, bu da kulüp sahiplerine sürekli bir gelir garantisi veriyor.

liğini' sorgulatacak bir durum. Bir diğer konu ise gelen tepkilerin çok sert olması. Kulüpler kendi liglerinde oynamaya devam ederken UEFA turnuvalarına katılmamayı hesaplıyordu ancak ülke federasyonlarının verdiği tepki kulüplerin kendi liglerinde oynama durumlarını da sorgulatır hale geldi. UEFA ve FIFA ise bu lige katılan futbolcuların milli takımlarda oynayamayacaklarını açıkça belirtti. Bu da Dünya Kupası ya da Avrupa Şampiyonası'nda oynamak isteyen oyuncular için olumsuz bir durumdu.

Avrupa'nın asi 12 takımı Deloitte Para Ligi'nde en üstte yer alan kulüpler. Halihazırda en çok kazananların daha fazla para kazanmak için girdikleri bu sistem nasıl işleyecekti?

Taraftarların, politikacıların ve futbol uzmanlarının şiddetle karşı çıktığı bu organizasyon, kulüplerin yayın ve sponsorluk haklarından bir sezonda 4 milyar Euro'ya yakın gelir sağlayacağı hesaplanıyordu. Bu rakam, Şampiyonlar Ligi'nin gelirinden yaklaşık 2 kat fazla. Plana göre, sayısı 15'e çıkacak olan Süper Lig'in 'kurucu kulüpleri' bu ticari gelirlerin %32,5'ini kendi aralarında paylaşacaktı. Gelirin yine %32,5'i her yıl lige katılacak 5 farklı takım da dahil olmak üzere, katılan 20 takım arasında dağıtılacak. Gelirlerin %20'si performansa bağlı olacak. Son %15 ise, maç yayınlarındaki izleyicisi sayısına göre paylaşılacaktı.

NBA VE NFL SiSTEMiNE BENZiYOR

Bu model, tasarlanış açısından NBA ve Amerkan Futbol Ligi'nde (NFL) uygulanan sisteme benziyor. Bu ligler de 'kapalı' devre oynanıyor. Yani takımların organizasyondaki yerleri garanti, bu da kulüp sahiplerine sürekli bir gelir garantisi veriyor. Ancak Avrupa Süper Ligi'nin yeni yapısı, sahadaki başarı sayesinde her takımın en yüksek ödüllere ulaşmasını sağlayan, '**piramit**' yapısı ile yönetilen Avrupa futbolundan temel bir kopuşu temsil ediyor.

UEFA aslında geçtiğimiz yıllarda ödül sisteminde 'geçmiş başarı' kriteri getirmiş ve bu 12 kulübün bir nebze olsun isteklerine kulak vermişti ancak bu kulüplerin tatmin olmadıkları ortada.

Avrupa Süper Ligi'nin kendi bazı finansal kurallarının olacağı ve bunların Finansal Fair Play'e benzediği ancak daha sadece olduğu idda ediliyor. Buna göre kulüplerin '**faiz, vergiler, amortisman ve net kârdan önce pozitif kazançlara'** sahip olması gerekiyor.

Futbol endüstirisi ancak bu şekilde kendi içinden çıkacak bir isyan ile tehdit edilebilirdi ve 48 saat sürse de bu oldu. Artık UEFA ve federayonlar bir sonraki isyana kadar çok dikkatli olacaklar ve bu isyanları bastırmak için belki de tavizler vermek zorunda kalacaklar.

BAŞLAMADAN BiTTi (Mi?)

AVRUPA SÜPER LİGİ, FUTBOLA BOMBA GİBİ DÜŞTÜ VE İKİ GÜN İÇERİSİNDE TEPKİLER SONUCU APAR TOPAR BİTİRİLDİ. BU PROJE NEDEN BÖYLE ÖLÜ DOĞDU VE TÜM BU OLANLAR GELECEĞİN FUTBOLUNA DAİR BİZE NELER SÖYLÜYOR?

SPOR ARENA Çetin Cem YILMAZ

Şiirde dediği gibi: **"Her şey birdenbire oldu."**

Bir pazar günü Avrupa'nın 12 büyük kulübünün ayrı bir turnuva kuracağı haberi sızdı. O günün gecesinde logosuyla, ismiyle 'Avrupa Süper Ligi' açıklanmıştı. Sonraki iki gün içerisinde olanlar, sayısız yazıya, habere, belki ileride belgesellere konu olacak cinstendi. İnternetin ve sosyal medyanın da etkisiyle tarihi canlı olarak izlediğimiz, benzersiz bir 48 saatti.

Hikayenin nasıl bittiğini artık daha iyi biliyoruz. Hoş, bu proje tarihin tozlu sayfalarına kaldırıldı mı, yoksa zamanı gelince değerlendirilmek üzere şimdilik sadece rafta mı bekletiliyor, o da tartışmalı. Ama şu bir gerçek ki, 12 kulüp, Batı medyasında değerlendirildiği adıyla **'Dirty Dozen,'** (ki bu filmin Türkiye'de 12 Kahraman Haydut adıyla oynadığını da not düşelim) böyle bir işe yeniden kalkıştığında bundan çok daha titiz ve dikkatli olmak zorunda. Zira karşılaştıkları tepki, muhtemelen beklediklerinin çok ötesindeydi.

EKONOMİ 101

Açıkçası, bu proje ilk çıktığı anda bunun UEFA ile pazarlık için kullanacakları bir hamle olduğunu düşünmüştüm, ancak ertesi gece Real Madrid Başkanı **Florentino Perez**'in açıklamalarını okurken artık 12 kulübün gemileri yaktığını hissetmiştim. **Perez**, bu projenin futbolun kurtuluşu olduğunu, artık kulüplerin masraflarını karşılayamadıklarını, yeni neslin futbolu 90 dakika izlemeye dayanamadığını, bu yüzden farklı formatları bile düşünebileceklerini söylüyordu.

Bir dakika! Gerçekten mi? Pek çok büyük kulübün borç içinde olduğu doğru. Fakat bunun sorumlusu biz miydik ki? **Philippe Coutinho**'ya 145, P**aul Pogba**'ya 105, **Eden Hazard'**a 100 milyon Euro veren biz değildik. Bu fiyatları şişirenler bizzat bu kulüplerdi. Ve bütün bunların üstüne **Perez** çıkmış, **"Şartlar böyle oldukça biz Mbappé'yi, Haaland'ı alamayız"** diyordu.

Paranız yoksa belki de almamalısınız zaten!

Bayern Münih'in eski başkanı **Uli Hoeness,** artık koronavirüs sonrası başka bir futbol dünyasına hazır olmamız gerektiğini söylemiş ve "**100 milyonluk transfer dönemi bir süreliğine kapandı"** demişti. Futbol, müthiş bir endüstri ve global bir oyun. Ama en büyük kulüpler, bu bonservisleri karşılayacak geliri üretemiyorsa, bonservislerin bu düzeye çıkmaması gerekiyor. Ekonomi 101!

Avrupa Süper Ligi konusunda en ısrarcı olan takımlardan ikisi, Real Madrid ve Barcelona, şu anda 2 milyar Euro'ya yakın borçlu durumdalar. Bu iki kulüp, futbol tarihinin gördüğü en büyük bireysel rekabetin iki aktörüne sahipti. 10 yıl boyunca ellerinde zaten 'Süper' bir lig vardı. Ligde, kupada, Avrupa'da karşılaştılar, her düzeyde **Messi-Ronaldo** rekabetinin ekmeğini yediler. Ve buna rağmen şu anki ekonomileri sürdürülebilir görünmüyorsa, demek ki futboldan bu kadar değer üretmeyi siz beceremediniz demektir! Sadece bir düşünce.

FUTBOLUN SORGULANDIĞI GÜNLER

Avrupa Süper Ligi'ne gösterilen yoğun tepkilerde bence bunun da payı vardı. Yaklaşık 15 aydır pandemi yüzünden insanlar evlerinde, çok daha ağırı işsiz ya da en azından ciddi bir geçim ve gelecek kaygısı yaşıyor. Pek çok kişi için futbol artık hayatın en önemli şeyi değil.

Dünyada ve hayatlarımızda bunca zorluk yaşanırken futbol kulüplerinin 'varlık

içinde yokluk' çekmesi, bunun üzerine hep daha çok para istemesi, pek de yenilir yutulur değildi. Bütün bunlar planlanırken taraftara hiç sorulmamıştı ve uzun zaman sonra taraftarlar seslerini çıkarmayı başardılar. Yaklaşık 1.5 yıldır boş statlarda oynayan kulüpler, 'pasif' bir taraftar kitlesinin varlığına çok alışmış, evinde maçları izleyen futbolseverlerin, Netflix'te dizi izleyenlerden farklı bir yanı olduğunu unutmuştu. Bunu hatırlamaları güzel oldu.

Diğer taraftan, oyunun gerçek aktörleri futbolcular ve teknik direktörlere dahi hiçbir şeyin sorulmamış olması, bu kulüpleri yöneten adamların nasıl bir vakum içinde yaşadığının da göstergesi oldu. Endüstriyel futbol diyerek pek çok şeyi kanıksamıştık, doğru, ama futbolun geleceğini etkileyecek bir kararın sadece 12 tane kravatlı adam tarafından masa başında alınması da birazcık fazla oldu doğrusu.

A PLANI?

Son olarak şu noktaya geliyorum... Bu adamlar kendilerine ve planlarına o kadar güveniyorlar, oyunun aktörleri ve destekçilerini o denli hiçe sayıyorlardı ki, bir akşam bir basın açıklaması yapınca her şeyin kabul edileceğini düşündüler. Yaptıkları bir logo ve PDF dosyayı sunmaktan ibaretti.

Şunu düşünüp duruyorum, en azından Messi, Ronaldo, Salah, De Bruyne, Ibrahimovic gibi yıldızların olduğu bir videoyla çıkmayı deneseler bile muhtemelen taraftarların yarısında bir heyecan uyandırabilirlerdi. Herkes 'B Planı' olmadıklarını yazdı, ama 'A Planı' bile oldukça kötü ve zayıftı.

Neticede bir 'kalkışma' girişimi 'bastırılmış' oldu. Ancak büyük kulüplerin açgözlülüğü, 'küçük' takımları yok etme kültürü muhtemelen bir yere gitmiş değil. Taraftarların gösterdiği reaksiyon, oyuncuların ve teknik adamların gösterdiği tavır, ileride **'başka türlü bir futbol'** için umut vermedi değil.

Real Madrid Başkanı Florentino Perez, Avrupa Süper Ligi projesinin futbolun kurtuluşu olduğunu, artık kulüplerin masraflarını karşılayamadıklarını söylüyor. Bir dakika! Gerçekten mi? Pek çok kulübün borç içinde olduğu doğru. Fakat bunun sorumlusu biz miydik ki? Coutinho'ya 145, Paul Pogba'ya 105, Eden Hazard'a 100 milyon Euro veren biz değildik.

Hayatlarımızda bunca zorluk yaşanırken kulüplerin 'varlık içinde yokluk' çekmesi, hep daha çok para istemesi, pek de yenilir yutulur değildi. Bütün bunlar planlanırken taraftara hiç sorulmamıştı. Kulüpler aylardır evlerinde maç izleyen futbolseverlerin, Netflix'te dizi izleyenlerden farklı olduğunu unutmuştu. Bunu hatırlamaları güzel oldu.

DENİZ SEVİYESİNDEN 1.500 METREYE 4x4'LÜK YARIŞ

Merrell Alanya Ultra Trail'de atletler benzersiz bir parkurda koştu. Yarışın bir bölümünde kumsalda ve tarihi Alanya Tersanesi'nin içinde koşan sporcular, diğer bölümünde yaklaşık 1.500 metre irtifaya çıkıp Alanya'ya tepeden baktı.

ÜLKEMİZİN sporla ilişkisi en güçlü lokasyonlarından biri olan Alanya, 3 Nisan Cumartesi günü çok özel bir organizasyona ev sahipliği yaptı. Covid-19 salgınına rağmen 24 ülkeden 544 sporcunun yarışmasını sağlayan Merrell Alanya Ultra Trail, benzer pek çok organizasyon için de örnek oldu.

Sporcuların, görevlilerin ve gönüllülerin sağlığını korumak adına bulaş riski ile ilgili tüm tedbirlerin titizlikle takip edildiği Merrell Alanya Ultra Trail; sosyal mesafe, temizlik, yarış dışında maske zorunluluğu, kişisel yiyecek ve içecek temini, kayıt ve kit alımlarının temassız hale getirilmesi, kontrollü start (aynı anda sadece 3 koşucunun yarışa başlaması) ve yarışı bitiren sporcuların izole edilmesi gibi uygulamalarla fark yarattı.

'Dağların Arslanı' Ahmet Arslan ve Türkiye'deki en önemli uluslararası spor etkinliklerinin bazılarının organizatörü Argeus Travel & Events tarafından gerçekleştirilen organizasyon, 2021 yılında ilk kez bir isim sponsoruna da sahip oldu. Neredeyse bulutlara yakın yüksek irtifada koşulan **'Skyrunner World Series'**in de sponsoru olan dünyaca ünlü marka Merrell, Alanya Ultra Trail'e isim sponsoru olarak büyük güç kattı.

Merrell Alanya Ultra Trail, parkur kalitesinin yanı sıra parkurların geçtiği noktalarla da sporculardan çok olumlu geri dönüşler aldı. Yarışın bir bölümünde kumsalda ve tarihi Alanya Tersanesi'nin içinde koşan sporcular, diğer bir bölümünde ise yaklaşık 1.500 metre irtifaya çıkıp Alanya'ya tepeden baktı.

ÇOK UZAK ÜLKELERDEN SPORCULAR YARIŞTI

2021 yılında ülkemizde düzenlenen ilk uzun mesafeli yarışlardan biri olan Merrell Alanya Ultra Trail, katılımcıların ülke çeşitliliği alanında da çok zengindi. Rusya'dan Polonya'ya, Almanya'dan İran'a, Amerika Birleşik Devletleri'nden Litvanya'ya, Tunus'tan Arjantin'e, İngiltere'den Uganda'ya kadar farklı profildeki ülkelerden gelen sporcular, ipi önde göğüslemek için kıyasıya yarıştı.

Organizasyonun farklı seviyedeki atletlere hitap eden yarış seçenekleri de vardı. 76 kilometre parkur uzunluğuna sahip Merrell Alanya Ultra Trail ve 48 kilometre mesafeli Taurus Mountain Marathon'un yanı sıra daha kısa mesafeli yarışları tercih eden katılımcılar için de 28 kilometrelik Keykubat Mountain Run ve 17 kilometrelik Alaiye Short Trail seçenekleri mevcuttu.

HEDEF DAHA YÜKSEK KATILIMLARA ULAŞMAK

Ülkeler arasındaki seyahat kısıtlamalarına rağmen 544 gibi önemli bir katılımcı sayısına ulaşmak, Merrell Alanya Ultra Trail'in patika koşucuları için yılın en önemli etkinliklerinden biri olduğunu bir kez daha gösterdi.

Fakat Organizasyon Komitesi, bu sayıları da kendileri için yeterli görmüyor. 'Yeni normal' dönemi ile birlikte komşu ülkelerden daha fazla koşucunun gelmesini bekleyen Ahmet Arslan, Argeus Travel & Events ve Merrell Türkiye yetkilileri, gelecek yıllarda organizasyonun daha da kozmopolit bir görünüme bürüneceğine emin.

Merrell Alanya Ultra Trail'in organizasyon

3
TANIMLAR
NATHAN
ironman

başarısındaki kilit faktörlerden biri de aldığı sponsorluk desteği. Merrell Türkiye'nin isim sponsorluğu, Touristica'nın ise co-sponsorluk desteği verdiği organizasyonun 2021 yılı sponsorları şu şekildeydi:

Alanya Teleferik, Pınar Go, Pınar Protein, PT Academy, Züber, Alanya Turizm ve Tanıtma Vakfı, Alanya Turistik İşletmeciler Derneği, Powerade ve Damla.

İLK 3'E GİREN SPORCULAR:

MERRELL ALANYA ULTRA TRAİL (76 km)

KADINLAR

1. Ekaterina Mityaeva	10.15.59
2. Elena Polyakova	12.52.30
3. Olga Artemeva	13.45.57

ERKEKLER

1. Dmitrii Mityaev	08.00.45
2. Mehmet Soytürk	08.36.46
3. Navil Shaymuhametov	09.58.21

TAURUS MOUNTAİN MARATHON (48 km)

KADINLAR

1. Anna Korobko	05.19.30
2. Sanna El Kott Helander	05.36.21
3. Lina El Kott Helander	05.36.22

ERKEKLER

1. Hector Haines	04.39.27
2. Andres Olivera Scollo	04.58.44
3.Ali Ghareh Gheibi	05.14.51

KEYKUBAT MOUNTAİN RUN (28 km)

KADINLAR

1. Denisa Dragomir	02.46.28
2. Oihana Azkorbebeitia	02.46.29
3. Yuliia Tarasova	02.57.19

ERKEKLER

1. Viktor Simashko	03.10.53
2. Soner Büyükatalay	03.11.44
3. Mümin Güneş	03.12.17

ALAİYE SHORT TRAİL (17 km)

KADINLAR

1. Natalia Gyurten	01.57.46
2. Nuray Bulut Göktepe	02.17.53
3. Nataliya Blagonravova	02.24.18

ERKEKLER

1. Moritz Auf Der Heide	01.30.38
2. Mustafa Göksel	01.33.26
3. İbrahim Güneş	01.54.55

MERRELL ALANYA ULTRA TRAİL'DE SPORCULARI VE GÖREVLİLERİ COVİD-19'DAN KORUMAK ADINA SOSYAL MESAFE, TEMİZLİK, MASKE, KİŞİSEL YİYECEK-İÇECEK TEMİNİ, KONTROLLÜ START VE YARIŞI BİTİREN SPORCULARIN İZOLE EDİLMESİ GİBİ KURALLAR TİTİZLİKLE UYGULANDI.

DÖRT FARKLI PARKUR UZUNLUĞUNDA GERÇEKLEŞTİRİLEN ORGANİZASYONDA RUSYA'DAN POLONYA'YA, ALMANYA'DAN İRAN'A, ABD'DEN LİTVANYA'YA, TUNUS'TAN ARJANTİN'E, İNGİLTERE'DEN UGANDA'YA KADAR FARKLI PROFİLDEKİ ÜLKELERDEN GELEN SPORCULAR YARIŞTI.

İLETİŞİM SEKTÖRÜNÜN DUAYENİ İPEK ÖZGÜDEN SPOR ARENA PLUS'A KONUŞTU:

SPORA VE SPORCUYA YATIRIM YAPANLAR İTİBAR KAZANIR

"Sporun kitlesel bir iletişim gücü var. Spor faaliyetleri yazılı ve görsel medyada yayınlanıyor, haberleri yapılıyor ve milyonlarca insan takip ediyor. İnsanların tutkularına ortak oluyorsunuz. Sporculara, kulüplere ya da spor organizasyonlarına yatırım yapan kurumlar, markalar itibar kazanır."

HAYAT, sürprizlerle doludur. Yarın ne olacağını, başına neler geleceğini bilemezsin. Gün gelir hayallerini, ümitlerini gerçeği dönüştürürsün, ama ertesi gün bir bakmışsın ki, elinde avucunda ne varsa uçup gitmiş. Sonra, yeniden başlamak zorunda kalırsın. Bazen de yeni ufuklara yelken açarsın. Tıpkı **İpek Özgüden** gibi... **Özgüden**, milli takım seviyesinde son derece parlak bir voleybolcu iken yaşadığı sakatlık sonucu sporculuk kariyerine 24 yaşında nokta koymak zorunda kalınca, kendisine yepyeni bir yol seçti. O, bugün Türkiye'nin en deneyimli ve başarılı iletişimcilerinden biri. Eski bir voleybolcu olması vesilesiyle spor iletişimine ağırlık veren **Özgüden**, çok sayıda ünlü sporcu ile kulübe danışmanlık yaptı ve uluslararası organizasyonlarda çalıştı. Spor dışındaki şirketlere de iletişim hizmeti veren İpek Özgüden'le benzersiz kariyerini ve sporun iletişimdeki gücünü konuştuk...

● Sporculuk kariyerinden bahseder misin?

Sporculuğum genlerimden geliyor. Türkiye'nin efsane atletlerinden Fahir Özgüden ve Kadın Voleybol Milli Takımımızın ilk oyuncularından Siray Özgüden'in kızı olarak 14 yaşında İzmirspor'da voleybola başladım. Annem voleybol oynarken hem sahada hem antrenmanlarında yanında olduğum için, görerek öğrendiklerim, yeteneğim, voleybola olan tutkum ve öğrenme hevesim ile kısa sürede İzmirspor Yıldız Takımı'na seçildim. Yaşar Ergün hocamımızın liderliğinde yıldızlar kategorisinde adımızı duyurduk. Türkiye şampiyonalarında aldığımız derecelerle İzmir'in gururu bir takım olduk. Ben de iyi oyunumla bu güzel takımın kaptanı oldum. 15 yaşındayken Yıldız Milli Takımı'na seçildim. Hem milli takım hem de İzmir karması ile uluslararası pek çok turnuvaya katıldım. İzmirspor olarak o kadar iyi takımdık ki sporseverler bizim antremanlarımızı izlemeye gelirdi. Yolda yürürken bizi tanırlardı. Ayrıca Liselerarası Türkiye Şampiyonası'nda okul takımım İzmir Karataş Lisesi ile Hürriyet Gazetesi'nin kupasını kazandık.

17 yaşında iken Eczacıbaşı Kulübü'nün Hülya Erçin'li, Selcan Teoman'lı, Violet Kostanda'lı kadrosuna transfer olup İstanbul'a geldim. Eczacıbaşı'nda oynarken aynı zamanda Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik ve Halkla Bölümü'nde okuyordum. Eczacıbaşı'nda hem

"İletişim benim yaşam tarzım. Ve çok seviyorum. Üretmek, tasarlamak, kurgulamak, fikri bulmak, hayata geçirmek, insan biriktirmek, çözmek... 33 yıldır mesleğimi tutkuyla yapıyorum. Gençlere deneyimlerimi aktarmayı çok önemsiyorum. Bu meslekte deneyim çok değerli. Yola devam..."

Genç hem A takımlarında ve Genç Milli Takım'da rüya gibi bir sporculuk hayatım oldu. Ancak bir gün Gençler Türkiye Şampiyonası'nda smaca sıçrarken yere yanlış basmamla birlikte çok kötü sakatlandım ve maalesef bir daha eskisi gibi bir oyuncu olamadım. Eczacıbaşı'ndan Profilo'ya, oradan da Galatasaray'a transfer oldum ve 24 yaşında voleybolu bırakmaya karar verdim.

● O kadar genç yaşta voleybolu bırakma kararı almak çok zor olsa gerek?..

İlk 6'da oynayan İpek'in ikinci planda kalmasını hazmedemedim. 15 yaşından itibaren takım kaptanıydım, bir yıldızdım. Ben tipik bir Koç burcuyum. İnanılmaz hırslı bir sporcuydum. Maalesef o hırs, benim spor hayatımı bitirdi.

DİNAMİK YAPIM İLE ÇOK ÖRTÜŞEN BİR MESLEĞİM VAR

● Yıllarca aktif spor da yapmış biri olarak sahanın içinde olanlara imreniyor musun?

Günümüzde Türk sporunun dünya sporu içinde geldiği yer gurur verici. Eski bir sporcu olarak tabii ki sahada olmanın duygusunu, başarıyı, takımın bir parçası olmayı, mücadele duygusunu, voleybolun tutkusunu ve sahaları çok özlüyorum. Hayallerim hep Türkiye'nin en iyi oyuncularından birisi olmaktı. Çok erken de olsa bu hayalime ulaştım. Ancak şu an hareketli ve dinamik bir yapım ile çok örtüşen bir mesleğim var; halkla İlişkiler. Sporculuğumun tüm avantajlarını, stratejik bakış açısını, çekmeden fotoğrafın bütününü görebilmeyi, görev bilincini, kaybetmeyi, kazanmayı, yaptığın hatayı telafi etmeyi bilmeyi, etik olmayı ve nazik olmayı iş dünyasına ilk girdiğimden günden bu yana yaşıyorum. O nedenle bir boşluk hissetmiyorum. Tam tersi hâlâ spor dünyasına farklı kulvarlarda yönetici, pazarlama, iletişim ve marka yönetimi alanlarında hizmet etmeye devam ediyorum.

● İletişim sektörüne geçme kararını nasıl aldın? Neden medya değil de iletişim?

Eczacıbaşı'nda oynarken Tercüman gazetesinde staj yaptım. Attila Gökçe, Faik Gürses, Faik Çetiner gibi üstatların yanında çalıştım. 1.5 yıl süren stajım sırasında aynı zamanda Eczacıbaşı'nda da voleybol oynuyordum. Tercüman'da staj yapmak çok güzel bir deneyim oldu ama orada iken ne yapmayacağıma da karar vermiş oldum. Gazeteci olmayacaktım.

● Neden?

Spor servisinin dışında gazete ortamının genel yapısını sevemedim.

● Üniversite dışında iletişim üzerine özel bir eğitim aldın mı?

Profesyonel hayatımda pek çok eğitim aldım konferansa katıldım. 1991 yılında Türkiye'de ilk kez düzenlenen Sporda Marketing Semineri'ne katılan 20-30 kişiden birisiydim. Yaşar Ergün, Cengiz Göllü gibi antrenörlerimin, Attila Gökçe, Ergüder Tırnova, Osman Ayaz, Doğan Ertuğrul, İbrahim Altınsay gibi yöneticilerimin sayesinde önce iyi bir voleybolcu sonra da iyi bir profesyonel, iyi bir iletişimci olmak için çalıştım, çok çalıştım. Adidas'ta bize genç yaşımıza rağmen verilen insiyatif kullanma fırsatı ve 20'li yaşlarda yaptığımız olağanüstü projeler hayatımın en değerli eğitimiydi. Ayrıca çok eğitim veriyorum. Verdiğim her eğitimin de beni çok geliştirdiğini düşünüyorum.

AYNI DÖNEMDE SAKATLANDIM VE OKULDAN ATILDIM!

● İletişim sektörüne nasıl geçtin?

Profilo'ya transfer olmam hayatımdaki kırılma noktalarından biridir. Çünkü Halkla İlişkiler Derneği Başkanı sevgili Ergüder Tırnova, o dönem Profilo'nun Halkla İlişkiler Koordinatörü idi. O günlerde çok büyük bir şanssızlık yaşayarak bir yazım hatası nedeniyle okuldan atıldım. Hayatımda en üzüldüğüm günlerden biriydi. Voleybolda sakatlanmış, üstüne de okuldan atılmıştım. Yine dibe vurmuştum. Ergüder bey, "Sende bir ışık var, gel benimle birlikte çalış" dedi. Kabul ettim. Ergüder bey bana halkla ilişkilerin tüm detaylarını A'dan Z'ye öğreten kişi oldu. Birlikte 1.5 yıl çalıştık. Af çıkınca okulumu bitirmek istedim. Küçüklüğümden itibaren hep hayallerim ve hedeflerim oldu. Okulun son senesinde bir arkadaşımın çalıştığı ve çok beğendiğim Koç Holding kuruluşlarından RAM Dış Ticaret'te çalışmak için hedef koydum ve okulu bitirince başvurdum. Sınavları kazandım. Başvuru formuna: 'Ben 'takım çalışmasını çok iyi bilirim çünkü voleybol oynadım. Tam bir görev adamıyım ve sporun beni sosyal yönden geliştirdiğini düşünüyorum' diye yazdım. İşe alınmam benim için mucizeydi ancak kendimi çok iyi ifade ettiğim için beni seçtiler. Çok mutluydum. RAM Dış

" Hayallerim hep Türkiye'nin en iyi oyuncularından birisi olmaktı. Çok erken de olsa bu hayalime ulaştım. Ancak şu an hareketli ve dinamik bir yapım ile çok örtüşen bir mesleğim var; halkla İlişkiler. Sporculuğumun tüm avantajlarını, stratejik bakış açısını, görev bilincini, kaybetmeyi, kazanmayı iş dünyasına ilk girdiğimden günden bu yana yaşıyorum."

Ticaret'te çalışmaya başladım. Fakat 6 ay sonra şirketi küçültme kararı aldığı için departmanımız kapandı ve maalesef işten çıkartıldık. Gene bir çöküş!.. O kadar çok istediğim bir işten çıkarılmak beni çok etkiledi. 3 ay bunalıma girdim. Sonra Hürriyet İK ekinde gizli bir ilan gördüm. 'Dünyaca ünlü bir spor giyim firması spor dünyasında çevresi olan halkla ilişkiler konusunda deneyimi olan' birisini arıyorlardı. "Beni arıyorsunuz" diyerek ilana baş vurdum.

Yıl 1989, işe kabul edildim. Spor bana bir kapı daha açmıştı. Esem Spor Giyim'de adidas Türkiye Halkla İlişkiler Müdürü olarak 10 yıl çalıştım. Streetball gibi yedi yıl sürenTürkiye'nin gelmiş geçmiş en büyük organizasyonlarından birini, markanın moda markasına dönüşmesini, gençleşmesini sağlayan, spor pazarlamasında ve iletişiminde pek çok ilki gerçekleştiren çok değerli bir ekibin bir parçası olarak çalıştım. Sponsor olduğumuz takımlarla pek çok projenin ve şampiyonlukların içinde yer aldım. Galatasaray'ın UEFA Kupası Şampiyonluğu, Efes Pilsen'in Koraç Kupası zaferi, Dünya Futbol Şampiyonaları, Olimpiyatlar gibi pek çok unutulmaz olayın içinde yaşadım. Eşsiz deneyimler kazandım. adidas'tan ayrıldıktan sonra 2000 yılında Serdar Bilgili döneminde Beşiktaş Kulübü'ne Pazarlama Müdürü oldum. Değerli yöneticimiz sevgili İbrahim Altınsay ile çalışma fırsatı buldum. İbrahim Bey ile birlikte kulübün mağaza alt yapısını kurduk. Bir yıl sonra da yayın hakları şirketi TVS'e transfer oldum.

● Şu ana kadar hep şirketlerde yaptığın işlerden bahsettin; bireysel olarak danışmanlık yaptığın sporcular oldu mu?

TVS, kulüplerin, liglerin, organizasyonların ve sporcuların pazarlama haklarını temsil ediyordu. Anlaşma yaptıkları isimler arasında o dönemin yıldız oyuncuları İbrahim Kutluay ve Hidayet Türkoğlu da vardı. İbrahim'in 'İbo10', Hidayet'le 'Hido5' markalarını hem tasarladım hem de yönettim.

● Şimdi gelelim ON İletişim'in hikayesine... Şirketi nasıl kurdun?

2001'deki ekonomik krizle birlikte

TVS'ten ayrıldım ve kendi şirketimi kurma kararı aldım. Spor iletişimi yapacaktım. Şirketin ilk adı ON Sportif'ti. Fakat ilginçtir henüz kuruluş aşamasında ilk müşterimiz bir ilaç şirketi oldu! Sadece spora odaklanmayıp yelpazeyi geniş tutma kararı aldık.

● Ünlü sporcularla çalışmak kolay mıdır?

Eğer bir sporcunun marka değerini oluşturmak, itibarını yönetmek, toplumа fayda sağlamak, geleceğine yatırım yapmak gibi bir vizyonu ve isteği varsa çalışmak kolay. Bir sporcu markasını yönetmek için sporcunun gelişime, eleştiriye, öğrenmeye açık olması çok önemli.

İLETİŞİMDE NBA'İ ÖRNEK ALMALIYIZ

● İletişimde izledikleri yol itibariyla en başarılı sporcular ve organizasyonlar hangileri sana göre?

Sporcu olarak Michael Jordan, LeBron James, Lewis Hamilton, David Beckham, Muhammed Ali, Sergei Bubka, Usain Bolt, Cristiano Ronaldo ve geçtiğimiz yıl hayatını kaybeden Kobe Bryant'ı sayabilirim. Organizasyon anlamında da NBA, Olimpiyat Oyunları, Şampiyonlar Ligi, Formula 1 ve Tour de France.

NBA'de genç yaştaki basketbolcuların potansiyellerini maksimize etmeyi hedefleyen "Oyuncu gelişim programı" bir sporcu için çok değerli. Sağlıklı yaşamdan, medya eğitimine, finans yönetiminden, sosyal sorumluluk bilincine, kişisel gelişime pek çok konuda sporculara eğitimlerin verildiği bir program. Bu örnekten yola çıkarak Türkiye'de sporcuların gelişim planlamasını NBA örneğinde olduğu gibi federasyonlar ya da kulüplerle beraber yapmaları gerektiği düşüncesindeyim. Türkiye'de sporcusuna 'iyi birey, iyi vatandaş, iyi futbolcu' felsefesiyle pek çok değer katan Altınordu Futbol Kulübü'nü de kutluyorum.

● Özellikle uluslararası etkinliklerde işinin çok zor olduğunu biliyoruz. Sporcular, yöneticiler, misafirler, gazeteciler vs. derken çok farklı beklentileri karşılamak zorunda kalıyorsunuz. Bu çok yıpratıcı değil mi? Sürekli gülümsemeyi nasıl başarıyorsun?

Uluslararası organizasyonlar deneyim, dayanıklılık, çeviklik ve çözüm odaklı bakış açısı gerektiriyor. İyi bir planlayıcı iseniz

● İzmirspor'da yıldızı parlayan İpek Özgüden, henüz 17 yaşında iken Eczacıbaşı Kulübü'nün Hülya Erçin'li, Selcan Teoman'lı, Violet Kostanda'lı kadrosuna transfer olup İstanbul'a geldi.

ARKASINDA "1965" tarihini taşıyan bu eski resim, Türk Atletizminin unutulmaz isimlerinden Fahir Özgüden'i eşi ve çocuklarıyla birlikte gösteriyor. Anne Silay Özgüden'in kucağındaki 1 aylık minik İpek, bugün 17 yaşında milli takıma girmeye hazırlanan genç bir voleybolcu..

FAHİR Özgüden'ın kızı İpek, İzmirspor Yıldız Voleybol Takımının kaptanı, smaçörü, gözdesi... Genç Özgüden, aynı zamanda Genç Milli Takım'ın 12 kişilik kadrosunda da yer alıyor.. Resimde, İpek Özgüden bir maçta takımına sayı kazandırmaya çalışırken.. (FOTOGRAF: Osman ÖKSÜZ)

Ayyıldızlı formaya yeni bir Özgüden

Fahir Özgüden'in bebeği İzmirsporluların meleği oldu

FAHİR Özgüden, Türk Atletizm'inin unutulmaz isimlerinden biridir. Üç yıl önce yakalandığı amansız bir hastalık, 46 yaşındayken O'nu bu dünyadan alıp götürdü. Ama, geride Türk Spor'undan silinmeyecek bir "Özgüden" soyadı kaldı. Şimdi 17 yaşındaki kızı İpek, İzmirspor Yıldız Voleybol Takımının kaptanı olarak, "Özgüden" soyadını milli takıma taşımaya hazırlanı...

"Biz iletişimciler sanıyorum yorulmuyoruz. Yorulmayı bilmiyoruz. İnsanları mutlu etmek, bizi mutlu ediyor. Enerjimiz bitmiyor. İşimiz ne zaman bitiyor o enerji de o zaman bitiyor. İyiliği, iyi iletişimi önemsiyor ve tercih ediyorum. Nezaketin, saygının ve empati kurmanın iletişimde çok önemli olduğunu düşünüyorum."

ve dersinizi iyi çalıştıysanız ve kapasiteniz yüksek ise işlerin altından kalkabiliyorsunuz. İşinizi de severek ve tutku ile yapıyor olmanız zorlukların üstesinden gelmenizi sağlıyor. Çok yıpratıcı ancak bir o kadar da keyifli beklentileri karşılamak. Hiç unutmuyorum; 2012'de İstanbul'da düzenlenen Dünya Salon Atletizm Şampiyonası'nda ünlü bir ekran yüzünün tribünde yarışları izlerken attığı şikayet mesajını görüp, çözümünü bulup kendisine ilettiğimizde yaşadığı şaşkınlık ve mutluluk tüm zorlukları aşıyor. Biz iletişimciler sanıyorum yorulmuyoruz. Yorulmayı bilmiyoruz. İnsanları mutlu etmek, bizi mutlu ediyor. Enerjimiz bitmiyor. İşimiz ne zaman bitiyor o enerji de o zaman bitiyor.

Sürekli gülümsemek konusuna gelince ben iyi bir iletişimciyim. İnsanı seviyorum... İyiliği, iyi iletişimi önemsiyor ve tercih ediyorum. Nezaketin, saygının ve empati kurmanın iletişimde çok önemli olduğunu ve fark yarattığını düşünüyorum.

● Peki şirketler neden spor iletişimine yatırım yapmalı? Spor iletişiminin farkı ne?

Sporun kitlesel bir iletişim gücü var. Spor faaliyetleri yazılı ve görsel medyada yayınlanıyor, haberleri yapılıyor ve milyonlarca insan takip ediyor. Yatırım yaptığınız spor branşını izleyen insanların tutkularına ortak oluyorsunuz. Bir duyguya, bir heyecana eşlik ediyorsunuz. Bitmeyen bir gündemi var. Hedef kitleye mesajını, amacını spor üzerinden veriyorsun. Sporculara, kulüplere ya da spor organizasyonlarına yatırım yapan kurumlar, markalar itibar kazanıyor.

● Türkiye'deki sponsorluk olayını nasıl değerlendiriyorsun? Sponsorluk kavramı doğru anlaşılabilmiş mi?

Ülkemizde sponsorluk çok gelişiyor. Bir marka sponsorluk yapmaya karar vermişse uzun vadeli düşünmeli. Projesi en az 3-4 yıl sürmeli. Sponsorluk yatırımı için olduğu kadar sponsorluğunun iletişimi için de yatırım yapmalı. Sponsorluğunu bir iletişim platformu olarak kurgulamalı ve sürdürülebilir bir planlama yapmalı.

● Peki iletişim anlamında ne seviyedeyiz? Mesela Avrupa ile yarışabiliyor muyuz?

Biz ON İletişim olarak Anadolu Efes Spor Kulübü'nün iletişim ajansıyız. Bizimle birlikte konusunda uzman ajanslarla birlikte hizmet veriyoruz Anadolu Efes'e. Hepimiz de işimizi EuroLeague standartlarında yapmak için elimizden geleni yapıyoruz.

● Mesleğine ne zaman nokta koymayı planlıyorsun?

İletişim benim yaşam tarzım. Ve çok seviyorum. Üretmek, tasarlamak, kurgulamak, fikri bulmak, hayata geçirmek, insan biriktirmek, çözmek... 33 yıldır mesleğimi tutkuyla yapıyorum. Gençlere deneyimlerimi aktarmayı çok önemsiyorum. Bu meslekte deneyim çok değerli. Yola devam...

SPORUN GELECEĞİNİ DEĞİŞTİREBİLECEK HAMLE: ‘TARAFTAR TOKEN’

Blockchain teknolojisi sayesinde üretilen ve bir tür kripto para olan ‘taraftar token’lar hem kulüplerin maddi gelir elde etmesine olanak tanıyor hem de taraftarların desteklediği kulüpler üzerinde söz sahibi olmasını sağlayıp aidiyet duygusuna katkı sağlıyor.

SPOR ARENA Ertuğrul GÜNEŞ

FUTBOLUN endüstriyelleşmesi, kulüplerin yatırım şirketleri tarafından satın alınması gibi yaşanan değişimler, yüksek seviyede ilgi çeken bu oyunun taraftar-kulüp ilişkilerini zaman zaman zayıflatıyor. Sporcuların kişisel sosyal medya hesaplarının dahi şirketler tarafından yönetilerek bir noktada ‘makineleştiği’ ve pandemi nedeniyle taraftarların tribünlerden uzak kalıp sadece TV başından takımlarını desteklediği bu ortamda, gelişen teknoloji ile beraber ilginç atılımlar da yapılmıyor değil.

Popüleritesini her geçen gün artıran Blockchain teknolojisi sayesinde üretilen **‘taraftar token’**lar hem pandemi nedeniyle tribün gelirlerinden mahrum kalarak zorlanan kulüplerin maddi olarak gelir elde etmesine olanak tanıyor hem de taraftarların desteklediği kulüpler üzerinde çeşitli unsurlarda söz sahibi olmasını sağlayıp aidiyet duygusuna katkı sağlıyor.

TARAFTARIN SEÇTİĞİ KADRO 6-0 KAZANDI

Dünyanın birçok noktasından kulüpler Taraftar Token çıkarırken, Güney Kıbrıs Rum Kesimi takımı Apollon Limassol taraftarları, bu sayede takımlarının kadrolarını belirleme şansına erişti. Apollon Limassol’un 9 Ekim 2020 tarihinde Aris Limassol ile oynadığı hazırlık karşılaşması öncesinde token sahibi taraftarlar, yapılan oylamalar sonucunda Apollon’un karşılaşmadaki ilk 11’ini ve dizilişini belirledi. Taraftarların belirledikleri kadro, yine taraftarlar tarafından seçilen 4-2-3-1 dizilişiyle sahaya çıktı ve karşılaşmayı 6-0 gibi farklı bir skorla kazandı.

Taraftar kulüp etkileşimine belki de en yüksek seviyeye çıkaran bu durum, Apollon takımının o dönemki teknik direktörü **Sofronis Avgousti** tarafından da memnuniyetle karşılandı. **Avgousti, “Taraftarlarımızla, onları en iyi şekilde temsil edebilmek için daha yakın bir bağ kurmak istiyoruz. Taraftarlarımıza; bana ve teknik ekibin geri kalanına yardım etme fırsatı verdik”** ifadelerini kullandı.

APL Token’ın maç sırasında yüzde 13 değer kazanması da dikkat çekti.

Apollon takımında yine bir başka ankette taraftarların Zoom üzerinden görüşmek istediği kişi, oyların yüzde 33.6’sını alan **Attila Szalai** oldu. Devre arasında Süper Lig’de Fenerbahçe’ye transfer olan Macar futbolcu, Aralık

2020'de yine bazı şanslı taraftarlarla öğlen yemeğinde bir araya geldi. Apollon'nun ayrıca 2021-2022 sezonunun formalarını da taraftarlar seçti.

TÜRKiYE'DE iLK ADIMI GALATASARAY ATTI

Türkiye'de ilk kez Galatasaray'ın gerçekleştirdiği iş birliği neticesinde Şubat 2020'de piyasaya sürülen 'GAL' isimli token, kısa sürede kriptopara borsalarında büyük ilgi çekti. Bu süreçte Galatasaray Token sahibi taraftarlar, yapılan oynamada sarı kırmızılı takımın sahaya çıkış marşını **'Çocukluk Aşkımsın'** isimli marş olarak seçti.

Galatasaray Fan Token sahiplerinin bununla beraber, geçen sezon Süper Lig'de Türk Telekom Stadı'nda oynanan son 3 karşılaşmada gerçek boyutlu maketleri tribünde yer aldı. Başakşehir Token sahipleri de turuncu lacivertlilerin ısınmalar esnasında giydikleri tişörtlerin üzerindeki yazıları seçti.

TRABZONSPOR 5 DAKiKADA 5 MiLYON LiRA KAZANDI

Trabzonspor, 22 Eylül 2020'de '**TRA**' isimli taraftar tokenini piyasaya sürerken, 625 bin tokenın ilk arzı 5 dakikadan kısa sürede tükendi ve bordo mavili kulüp bundan 5 milyon lira gelir sağladı. Karadeniz kulübü 5 ay içerisinde toplam 10 milyon lira gelir edildiğini duyururken, bordo mavili ekibin Genel Müdürü **Sinan Zengin,** hedeflerinin 2021 yılı sonuna kadar 30 milyon TL kazanmak olduğunu ifade etti.

Trabzonspor da yine aynı iş birliği çerçevesinde takım otobüsünü yapılan oylar sonucunda taraftarlar belirledi. Trabzonspor Token sahibi 60 bin bordo mavili taraftar, içinde bulunduğumuz sezon için üç tasarım arasından seçim yaparken, oylamaya katılan taraftarların yüzde 52.69'u üzerinde **'Bize her yer Trabzon'** yazılı ve bordo rengin hâkim olduğu tasarımı tercih etti.

CRiSTiANO RONALDO'YA TOKEN ÖDÜLÜ VERİLDİ

Juventus'un süper yıldızı **Cristiano Ronaldo**, 14 Mart'taki Cagliari maçında hat-trick yaparak kariyerinde attığı toplam gol sayısını 770'e yükseltti. Portekizli futbolcu böylece **Pele**'yi geride bırakırken, **Ronaldo**'ya Benevento maçı öncesinde 770 adeta 'JUV Token'

● Trabzonspor, yeni takım otobüsünün dış cephe renklerini ve dizaynını 'Taraftar Token' sahipleri arasında yapılan bir anket sonucunda belirledi.

Trabzonspor, 22 Eylül 2020'de 'TRA' isimli taraftar tokenini piyasaya sürerken, 625 bin tokenın ilk arzı 5 dakikadan kısa sürede tükendi ve bordo mavili kulüp bundan 5 milyon lira gelir sağladı.

KARADENİZ KULÜBÜ 5 AY İÇERİSİNDE TOPLAM 10 MİLYON LİRA GELİR EDİLDİĞİNİ DUYURDU.

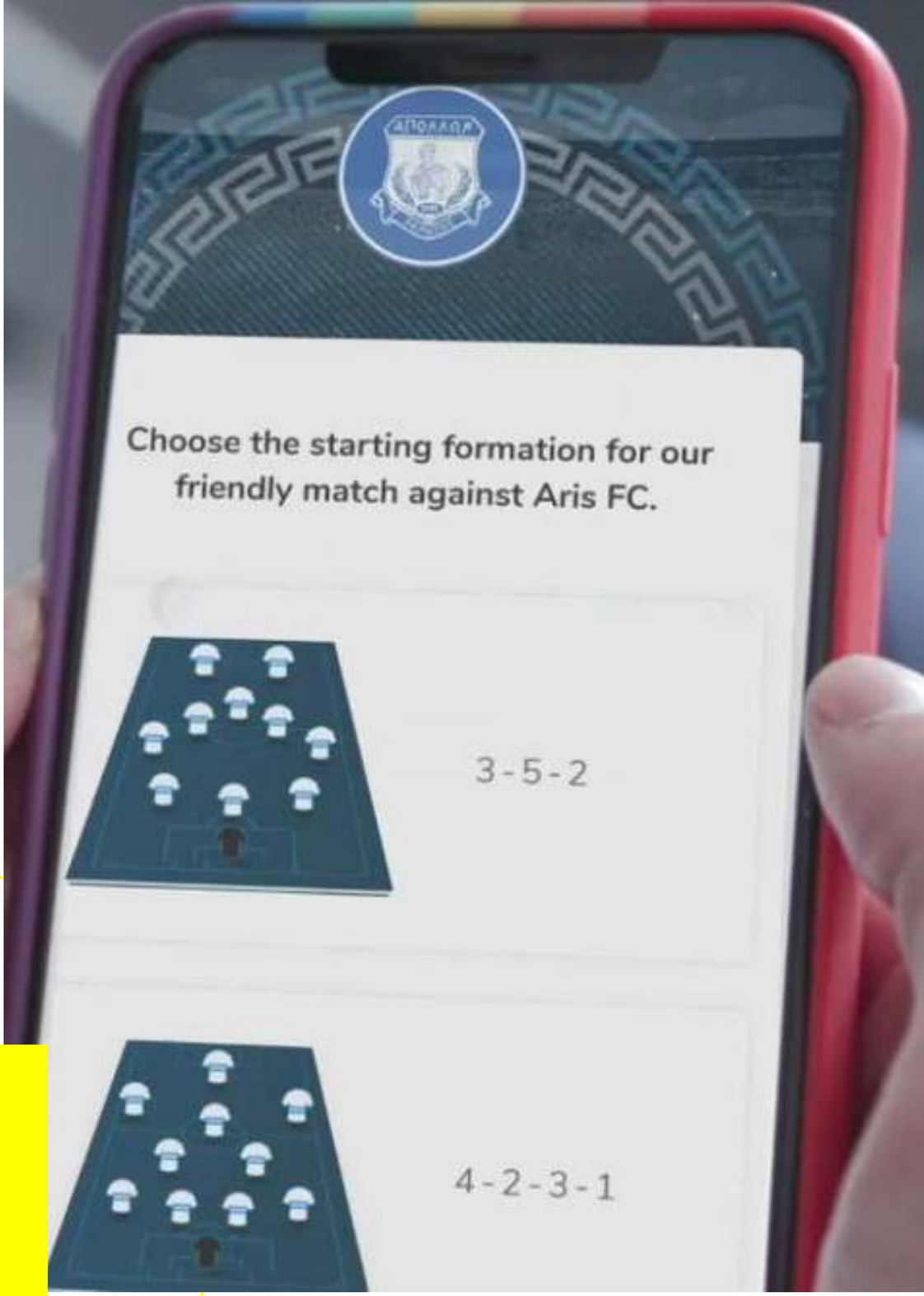
hediye edildi ve dünyanın kriptopara ile ödül alan ilk futbolcusu oldu. Taraftar tokenları en etkili şekilde kullanan takımlardan biri olan Juventus'ta, Fan Token sahipleri Milan'la oynanan karşılaşmada LED panellerde video aracılığı ile tribünde yer aldı.

Gelecek projeler arasında taraftarların tribünlere dönmesiyle oyuncularla tanışmak ve VIP olarak maç izlemek gibi birçok özellik de getirilecek.

Juventus'un yanı sıra Manchester City, PSG, Roma, Atletico Madrid gibi birçok önemli takımın da tokenı bulunurken, bunun yanı sıra bazı e-spor ekipleri de token çıkardı. Pandeminin bitmesi sonrasında daha da hız kazanması beklenen etkinliklerin, önümüzdeki dönemde taraftar-kulüp ilişkilerini farklı bir noktaya taşıması bekleniyor.

● Apollon, 'Taraftar Token' sahiplerine takımın ilk 11'ini belirleme şansı veriyor. Fenerbahçeli Szalai, Apollon'da oynadığı dönemde 'Taraftar Token' sahibi bir futbolseverle öğle yemeği yemişti.

TOKEN NEDİR?

● **TARAFTAR** token'ları, yani fan token'lar, Socios platformunun spor kulüpleri ve taraftarlar arasındaki etkileşimi artırma, taraftarlara kulüp kararlarında söz sahibi olma ve kulübün sağlayacağı avantajlardan yararlanma imkânı sunan kripto paralardır. 2020 yılı sonu itibariyle Socios platformu tarafından kulüpler için üretilmiş 11 adet fan token mevcut. Bu kulüpler; Barcelona, Juventus, PSG, Atlético Madrid, Roma, Galatasaray, Trabzonspor, Independiente, OG, Apollon FC ve Team Heretics. Sahip olunan taraftar token'ları Socios uygulaması üzerindeki cüzdanlara çekilerek, kulüp kararlarıyla açılan anketlerde oy kullanılabilmekte ve taraftar token sahipleri bu yöntemle bazı kulüp kararlarında söz sahibi olabilmekte.

Tuna... Sava... Volga ve... TUNCA

Saydıklarımızın tümü, devlet haralarında yetişmiş safkan Arap atları ve onlara bu isimleri, sahibi yani Talih Özgen vermiş. Özgen birkaç safkanla, buralardan gelip geçen biri değil. Çoğunu satın alıp, bazılarını da kendisinin yetiştirdiği; 25 Arap, 12 İngiliz atıyla 17 yıl sahada olan bir isim.

SPOR ARENA Reşat KÖSTEM

İ**DDİAYA** girerim, bu bölümde anlatacağım atlar ve onların öykülerine **"Zaten ben bunların hepsini biliyordum"** diyebilecek bir yarışsever çıkmaz. Ben de istatistikler dışındakilerin çoğunu yeni öğrendim ve sizlere aktarıyorum. Sıraladığım isimleri görünce, **"Yazacak at bulamayınca, sıra nehirlere gelmiş"** diye espri yapmayın. Birileri çıkıp; **"Onlar şampiyon atların adlarıydı"** derse, sizin espri de güme gider.

Tunca; Gazi Koşusu kazanan Neriman, ya da ünlü Arap atlarımız Sezgin I, Satvet, Yavuzhan gibi hiç unutulmayacak isimlerden birisi, mutlaka her yarışseverin belleğinde yer etmiştir. Ekürisi Volga II için aynı şeyleri söyleyemem. İzleyenlerin bile, yarışlarından çok şampiyon yavrularıyla akıllarda kalan bir isim. Kendi adıma konuşayım; Volga'yı izledim ve biliyorum ki iyi attı. Yıllar sonra yarış hayatına yeniden bakınca, onun hakkında bilmediklerimi öğrenince **'iyiden çok daha fazla'** olduğunu gördüm.

Biz atçılar, söz Tuna ve Sava'dan açılınca, hemen **"Oğlum getir şu Büyük Atlası..."** demeyiz. Laf aramızda, öğrencilik yıllarımızın o Büyük Atlas'ı, hâlâ var mı? Gerçi bu kadarı da sınıfı geçmek için yetmez. **"Tuna ile Sava'yı bilmeyecek ne var? Onların adına her yıl koşu düzenleniyor"** diyenlerdenseniz, yine olmadı. Söz ettiğimiz Tuna ve Sava ile adına koşu düzenlenen atlar arasında yaklaşık 40 yıl var. Biraz sabır...

Önce bu ırmak isimlerden başlayalım... Saydıklarımızın tümü, devlet haralarında yetişmiş safkan Arap atları ve onlara bu isimleri, sahibi yani **Talih Özgen** vermiş. İsimleri yan yana koyunca ilk aklıma gelen, **Özgen**'in Balkan kökenli bir aileden geldiğiydi. Coğrafya bilgim kıttır ama Aral Gölü, Ural, Volga ve Aras nehirlerinin Balkanlarda olmadığını da biliyorum. O zaman en doğrusu **Talih Özgen**'e sormaktı, ben de öyle yaptım; "**Bu atlarımın isim babası rahmetli Yüksel Sarıkaya'dır...**" dedi. **Yavuz Sarıkaya**'nın ağabeyi, **Levent Sarıkaya**'nın amcası **Yüksel Sarıkaya**'yı tanır mısınız bilmem, sahada çok sevilen biriydi ve genç yaşta vefat etti. Atçılığının yanı sıra, şampiyonlukları olan iyi bir boksördü. **Talih Özgen**'le **Yüksel Sarıkaya**'nın dostlukları, daha eskilere, Ankara'daki Gençlik Parkı yıllarına dayanıyor.

Levent Sarıkaya'nın bununla ilgili bir anısı var:

"Talih Özgen'in son dönemlerde aldığı atlar, öncekiler gibi değildi. Bir gün bana 'Yüksel Amcan yüzünden atçılığı bırakıyorum' dedi. Sebebini sorunca; 'İsim koyduğu atlarımın hepsi iyi koştu, şampiyon oldular. Daha sonra isim sormağa gittiğimde, 'Bendeki isimler tükendi, artık dükkanı kapattım, başının çaresine bak' dedi. Benim koyduğum isimlerle de atlar hiçbir şey koşmuyor' diyerek dert yanmıştı."

At ismiyle koşar diye, boşuna demeyiz...

ATÇILIĞA MERHABA

Öncelikle şunu söyleyelim; **Talih Özgen** birkaç safkanla, buralardan gelip geçen biri değil. Çoğunu satın alıp, bazılarını da kendisinin yetiştirdiği; 25 Arap, 12 İngiliz atıyla 17 yıl sahada olan bir isim. İlk adımlarını 80'lerin başlarında atıyor. Bu ilginin nasıl başladığını tahmin ediyoruz ama bir de kendisine sorduk:

"Mümin Çılgın benim eniştem, onun vasıtasıyla oldu."

● 1984 yılında Sava 9,5 milyon lira fiyatıyla Karacabey'in en pahalı, o sezonun da 4. pahalı tayıydı. 1989 yılı ortalarında yarış hayatı biten Sava'nın (Tulrab-29 Kemiyetülırak) yavruları arasında Atak ve Sertan'ı izleyenler mutlaka anımsarlar.

Demek ki yanılmamışız.

İlk atları, **Sadun Atığ**'ın yetiştirdiği Nazlım ve Mustafa. Nazlım 1982 Mayıs, Mustafa da aynı yılın Ekim ayında ilk startlarını alıyorlar. 10 koşu kazanan Mustafa ve 4 koşu kazanan Nazlım'ın, ona 'keyif yaptırdıklarını' söyleyebiliriz. **Talih Özgen; "Bunlar handikap atlarıydı ama iyi koştular ve onlardan kazandıklarımla atçılığa devam ettim. Nazlım'ı daha sonra damızlık yapıp, beş yavru aldık"** diyor.

Sahip olduğu İngiliz atları arasında, ona zarar ettirmeyen isimler başka isimler de var ama şampiyon olanı yok. Gönül I ve 3 yaşında koşmaya başlayan Body Guard'ı bu söylediklerimize örnek gösterebiliriz. Gönül I; 1989 yılı I. İnönü Koşusu'nda Calandra'ya, Kraliçe II. Elizabeth Koşusu'nda Southern Dancer'a geçilerek ikinci, Gizmo'nun kazandığı Sakarya Koşusu'nda da üçüncü oldu. Bir yıl sonra, Seren I Koşusu'nu Cartekitt'e geçilerek ikinci, Kısrak Koşusu'nu dördüncü tamamlamıştı.

Arap atlarında ise durum farklı. **Talih Özgen**'in yarışseverler tarafından bilinirliği, Tuna ve Sava ile başladı, Volga II ve Tunca ile tavan yaptı. Gerçi bunlar buz dağının görünen yüzü... Öncesi de var, sonrası... İlk Arap atı, 1982 yılı Çifteler Harası angajmanlı satışlarından aldığı Nazende I isimli dişi tay. Söylediklerimiz aklınızı karıştırmasın. Çifteler Harası ya da angajmanlı satışlarda dişi tay gibi, pek duyulmadık şeyler söylüyoruz.

Artık duymuyoruz ama bunlar yaşandı... Çifteler Harası TİGEM'e bağlandıktan sonra, Anadolu Tarım İşletmesi Müdürlüğü adını aldı. Yıllar boyu en iyi Arap atları oradan gelirdi. Hadi bunu bildiniz... Çifteler ve Karacabey haralarının, o yıllardaki angajmanlı satışlara dişi taylar getirdiklerini de anımsar mısınız? Yanıtınız evetse buralarda eskisiniz demektir. Daha sonra bu uygulamadan vazgeçildi.

İşte o dişi taylardan birini **Talih Özgen,** 2 milyon 150 bin liraya satın alıyor. Nazende I'in (Hilalülzaman 54/75-27 Seyyare) yarış yaşamı uzun sürdü ve 4 yaşının sonlarında sahip değiştirdi. İzleyenler bilir, Cemal Türkmenoğlu'nun Elhan I adında iyi bir atı vardı. Nazende I'in anne kardeşi, 27 Seyyare'nin Doruhan'dan olan yavrusuydu.

1983 yılına gelince... **Talih Özgen**, Karacabey Harası satışlarının en pahalı 2. tayına 4 milyon 200 bin lira ödeyerek sahip oluyor. Kartacalı (Tulrab-68 Mebruke) adını verdiği bu tay, yarış yaşamına 4 yaşında C grubundan başlayıp, Talih Özgen'de 3 yarış koştu. Bu tayı aldıktan sonra, eniştesi **Mümin Çılgın; "Yavuz Sarıkaya Uğurtay'ı satıyordu, onu alırdık"** diyor. Evet... Uğurtay'ın satılık olduğunu ve bu fiyata, hatta biraz daha ucuza alınabileceğini sahibi Yavuz Sarıkaya söylemişti.

> TUNCA İLE ÖZDEŞLEŞEN İSİM, JOKEYİ KAZIM YILDIZ'DI. 20 YARIŞIN 19'UNDA O BİNDİ. YILDIZ, ŞÖYLE ANLATIYOR TUNCA'YI: "TEMPO ATIYDI VE MESAFE TUTUYORDU. ONUN İÇİN KOŞUYA CİDDİ TEMPO VERİYORDUK. AYAK UYDURMAYA ÇALIŞANLAR DAĞILIRDI. PİSTE ÇIKTIĞI ZAMAN, DURUP BEKLERDİ. SONRA BİR ANDA TOPUKLAR VE KOŞMAYA BAŞLARDI. "

45 YILDA BİR GELEN ATLAR; TUNA VE SAVA

1984 yılından itibaren nehirler serisi, yani **Yüksel Sarıkaya**'nın verdiği isimler başlıyor. Bizlerin anımsadığı Tuna ve Sava, **Talih Özgen**'in Karacabey Harası angajmanlı satışlarından aldığı taylar.

82 doğumlu olduklarına göre, yaklaşık 40 yıl öncesinden söz ediyoruz.

Onlar daha dünyaya gelmeden Tuna ve Sava adına koşular düzenleniyordu.

Bu kadar ileri görüşlülük elbette ki olmaz. Adlarına koşu düzenlenen Tuna ve Sava 1937 doğumlu, **'bizimkilerden'** 45 yıl önce koşmuşlar. Yarış yaşamlarının uzun sürdüğünü o yılların gazetelerinden ve arada bir yayımlanan netice kitaplarından biliyoruz. Onları yarış pistlerinde izleyen sanırım pek kalmamıştır.

80 yıl öncesinin Tuna ve Sava'sı Karacabey Harası'nda yetişmiş, safkan Arap atçılığımızın unutulmaz aygırlarından Baba Kuruş'un yavruları. Tuna'nın annesi Sübeyhi 3 ile Sava'nın annesi Fındık 2'nin babaları Küheyletül Memduh da yetiştiriciliğimizde, kısrak babası olarak ünlü bir isim. Hani bir zaman makinesi olsa da, o günkü tayları bu günkü satışlara getirebilsek.

Tuna ve Sava, Tümgeneral **İsmail Hakkı Tekçe**'nin atlarıydı. Tekçe Paşa, Harp Okulu mezunu, **Mustafa Kemal Atatürk**'ün refakat subaylığını yapmış, Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı'nın kurucularından ve buranın alay komutanlığını da yapan değerli bir asker. Sert mizaçlı, devlete ve

● FTuna VI "Keşke biraz daha koşabilseydi" dediğimiz yarış yaşamı sonrası, haraya gitti ve Zenginoğlu gibi bir yavru verdi.

Atatürk'e olan bağlılığı ile tanınıyor.

Paşa'nın atlarıyla, **Özdemir Atman**'ın babası **Ahmet Atman** ilgileniyor. İkisi de İstiklal Savaşı'na katılmış silah arkadaşları. **Ahmet Atman** sadece **Tekçe Paşa**'nın değil, **Mehmet Ali Yalım, Rıfat Baysal** ve bir dönem ortak at koştukları **Fikret Yüzatlı** gibi asker kökenli diğer arkadaşlarının atlarıyla da ilgileniyordu.

1937 doğumlu Sava; Rüçhan, Kuruş VIII, Hücum, Sabıka 9 gibi yavrularıyla Arap atı yetiştiriciliğimizin kuruluş yıllarındaki önemli isimlerden biri. 1982 doğumlu Sava'nın büyük babası Tulyar ve onun da babası, 'ilk' Sava'nın yavrusu Rüçhan. Tulyar'ın annesi Zahide 10 da Sava'nın yavrusu. Bu ilginç rastlantıya, iki Sava'nın 45 yıl sonraki buluşması diyebilir miyiz?

YIL 1985... EN BÜYÜK KİM?

Talih Özgen Tuna VI ile Sava'yı 1984 yılı Karacabey satışlarından aldı. Sava 9,5 milyon lira fiyatıyla Karacabey'in en pahalı, o sezonun da 4. pahalı tayıydı. Tuna VI, 4 milyon lira. Tabii ki atlar fiyatlarıyla orantılı koşmuyorlar ama bu kez 'en büyük kim?' Ben karışmayacağım, kararı siz verin.

1985 yılı G3 Kazım Karabekir ve G3 Aziziye koşularını Tuna VI kazanırken ekürisi Sava bu koşulardan ikinci ve üçüncü ayrıldı. Alaz da G2 Satvet ve G3 Sezgin koşularını kazanırken, ekürileri geçti.

"Alaz bunları iki kere geçmiş. En büyük kim diye daha ne soruyorsun?" diyebilirsiniz ama acele etmeyin. Tuna VI da Alaz'ı, G3 Aziziye ve G1 Çanakkale Zaferi koşularında geçti. Durum sanki netleşiyor derken, G1 Hatay Koşusu; bu kez Sava birinci, Alaz ikinci. Tuna VI'nın yarış hayatı, tandon sakatlığı nedeniyle Sezgin Koşusu'nda bitti. Hatay ve Haralar'ı koşamadı. Baştaki soruya gelince. Ben bu tayları izledim, istatistikleri de karşımda. Kararımı verirken zorlandım diyemem.

1989 yılı ortalarında yarış hayatı biten Sava'nın (Tulrab-29 Kemiyetülırak) yavruları arasında Atak ve Sertan'ı izleyenler mutlaka anımsarlar. Tuna VI'ya gelince... **Talih Özgen**'in unutamadığı bir isim:

"İki yıl önce aldığımız Nazende, 27 Seyyare'nin yavrusuydu. Tuna'nın annesi de 26 Seyyare. Bodrum'un annesi 16 Seyyare'nin yavrusu. Bu seçimlerde Mümin'in çok büyük katkıları oldu, beni yönlendirdi. Tuna'nın yarış hayatı kısa sürdü ve içimizde bir ukde (düğüm, yumru) kaldı. O arada..."

Tuna VI **"Keşke biraz daha koşabilseydi"** dediğimiz yarış yaşamı sonrası, haraya gitti ve Zenginoğlu gibi bir yavru verdi.

VE TUNCA...

Eküri 1985 yılını iki tayı ile zirvede kapattı ama bu işin kuralı, durmamak. Durursan, düşersin... Zaten Tuna VI'yı erken yitirdikleri için elde bir tek Sava kalmıştı. **Talih Özgen,** yine **Mümin Çılgın**'ın yönlendirmeleriyle, 1985 yılında Tunca ve Volga II'yi aldı. Böylece hem eküriyi güçlendirecek, hem de zirvedeki yerlerini pekiştireceklerdi.

Önce Tunca'dan başlayalım...

Talih Özgen'in anlattıkları nerede kalmıştı? **"Tuna'nın yarış hayatı kısa sürdü ve içimizde bir ukde kaldı. O arada..."** dediği yerde kalmıştık. Devamı şöyle:

"O arada biz Tuna'nın baba kardeşi, (Gazel 13 yavrusu) Tunca'yı aldık. Aslında onun alınışının çok ilginç bir tarafı var. Biz Tunca'yı almaya karar verdik ve Mümin'le beraber tayı görmeye gittik. Bizden önce

gelen, Bakırköylü bir grup atçıyla da orada karşılaştık. Onlar taylara bakmış, dönüyorlardı. Seyislere Cahide 53'ün tayına bakacağımızı söyleyince, önceki grup için tayı biraz evvel çıkardıklarını ama istersek çıkarabileceklerini söylediler. Mümin 'Çıkarmanıza gerek yok, içeride görelim' dedi. Ahırın kapısını açtılar. Tayın arkası bize dönüktü ve sağrısı kapının girişini kapatmıştı. Mümin tayı görünce, 'Tuna oysa kim bilir bu ne olur' dedi. Tuna 360 kiloydu, bu tay 455 kilo..."

Belli ki gösterişli bir tay ve satışta sıkı kapışma yaşanacak. Peki, orada karşılaştıkları Bakırköylüler grubu bu tayla niye ilgileniyordu? Sorunun yanıtını grubun 'değişmez' üyelerinden Ömer Halim Aydın veriyor:

"Tayın annesi 53 Cahide, bizim koştuğumuz Özay'ın tam kardeşiydi. Onun için almak istedik. Bilgisine güvendiğimiz kişilerle birlikte taya bakmağa gittik. Dışarı çıkarıp dolaştırırlarken, dizini beğenmedik ve almaktan vazgeçtik."

'NEDEN BU ATI ALDIN?'

Demek ki Mümin Hoca da "Tayı çıkarın, dolaşırken bir de biz görelim" dese, kim bilir bu hikaye nereye evrilecekti. **Talih Özgen; "Olanlar bizim için avantaja dönüşmüş ama atı çıkarmadığımız için bunun farkında değildik"** diyor.

> TUNCA'NIN 4 YAŞINDAN İTİBAREN KOŞUP KAZANDIĞI, 18 KOŞUNUN TÜMÜ AÇIK YARIŞ. İŞİN KOLAYINA KAÇMADAN, EN İYİLER KİMLERSE ONLARLA KOŞTU. BİZLERLE, YANİ YARIŞSEVERLERLE DE ARASI ÇOK İYİYDİ. 11 YARIŞ 105 KURUŞ GANYANLA KOŞTU. DİĞER YARIŞLARINDA, 'DAHA DOĞRUSU' TUNCA'NIN OLDUĞU YERDE, TUNCA FAVORİYDİ.

Doğru... Tayın dolaşırken görmediler, görenler ve tayı '**görenlerden**' duyanlar da alıcı olmaktan vaz geçince, tay 10 milyon 100 bin liraya gitti. Karacabey'in o yıl sattığı taylar arasında fiyatıyla 6. sırada kaldı.

Satıştan sonra da **Talih Özgen** ile tayı almaktan vazgeçen Bakırköylüler arasında ilginç diyaloglar yaşanmış. **Talih Özgen; "Biz tayı aldıktan birkaç hafta sonra, onu almamalarını öneren abimizle karşılaştık. Bana da, 'İnsan abisine sormadan o atı alır mı? Diz kapağı iyi değil, ondan yarış atı olmaz' dedi."**

Ömer Halim Aydın da **Talih Özgen**'e; "Neden böyle bir atı aldın?" diye sorunca bakın ne yanıt almış?

"Biz bu tayı beğenmiştik. Benim sonraki ısrarım da, uğurlu sayımı taşımasından oldu!"

Bazılarımızın uğurlu sayıları vardır. Şans oyunlarına düşkün olanlar bu sayılarla daha çok uğraşırlar. Biz de **Talih Özgen**'e, atın uğurlu sayısı nasıl oluyor diye sorduk:

"Kimden öğrendiyseniz, ilginç bir ayrıntıyı yakalamışsınız. Doğrudur. Bazı tayları alırken haranın onların sırtlarına vurduğu kaşe numaralarına, annelerinin numaralarına bakar, bazı hesaplar yaparak onlardan sonuçlar çıkarırdım..."

Neyse... Birkaç ay sonra **Talih Özgen** ile tayın dizindeki kusuru gören kişi ahır komşusu olurlar:

- Abi, sen bu tayın sol dizinin bozuk olduğunu söyledin ama biz bulamadık. Rica etsem, bana bu sakatlığı gösterir misin?

- Aç ahırın kapısını..

Satış öncesindeki sakatlığı gören kişi, atın her yanını muayene edip, bu kez kusur göremeyince;

- Siz bu atın dizine ne sürdünüz?

- Hiçbir tedavi yapmadık.

Tunca çok özel bir at olduğu için anlatıyorum. Kim bilir buna benzer daha neler yaşanmıştır. Yanılgılar karar veren kişinin bilgi eksikliğinden değil, o yıllarda günümüzdeki gibi medikal görüntüleme, ileri tetkik olanaklarının bulunmamasından kaynaklanıyordu. Bizim at hastanelerimize ilk röntgen cihazları 1994'te alındığına göre, 10 yıl öncesini konuşuyoruz.

Hiç unutmuyorum, **Sadık Eliyeşil** bir söyleşide; **"Cartegena'yı yarış hayatı bitip haraya aldığımız yıllarda, Türkiye'ye gelen Ağa Han'ın veterinerine gösterdik. Gelişimini tamamlamadan erken koştuğumuz için atın eklemlerini bozduğumuzu söyledi. Şimdiki teknoloji olmadığından, iyi bir atı ziyan etmiştik"** demişti.

Cartegena 2 ve 3 yaşlı dönemlerinde 8 yarış koşup, tümünü kazandı, Gazi Koşusu son yarışı olmuştu. İzleyenler bilir, ne attı ama...

Tunca'nın 3 yaşlı olarak yarış yaşamına 1986 yılı Kasım ayında başlayıp, sezonu iki koşu ile kapatması dizinden değil, moletindeki sorundan kaynaklanıyordu. İlk startını 12 Kasım günü İstanbul çim pistinde aldı. Elbette ki **Talih Özgen** o günü unutmuyor:

KiME NiYET, KiME KISMET

"Atı hazırlamak için çok uğraşmıştık. Kazım'a (Yıldız) fazla sıkıştırmamasını söyledik. O tarihlerde Mümin Abi ile bir tatsızlığımız oldu, atları bıraktı. Haklıydı aslında. Böylece atlara Kazım binmeye başladı. Tunca A grubuna çıkıp, İstanbul'a geldikten sonra Mümin Abi'ye binmesi için ısrar ettim ama 'Ben Kazım'ın altından at almam' diye reddederek, 'Kime niyet, kime kısmet' dedi. Mümin ve Kazım çok iyi dostlardı."

Gerçekten de atçılık böyle bir şey; **Mümin**'e niyet, **Kazım**'a kısmet…

Tunca ile adeta özdeşleşen isim, jokeyi **Kazım Yıldız'**dı. 20 yarışın 19'unda o bindi. Bir kez, kötü hava şartları nedeniyle uçaklar kalkmayınca, Kazım Yıldız İzmir'e gidemedi ve ata **Akın Özdeniz** bindi. Elbette ki **Kazım Yıldız** için de unutulmaz safkanlardan biri:

"Yarış koştukça göze batmaya başlamıştı. Tempo atıydı ve mesafe tutuyordu. Onun için koşuya ciddi tempo veriyorduk. Ayak uydurmaya çalışanlar dağılırdı."

Kazım Yıldız'a Tunca'nın belirgin özelliğini sordum:

"Piste çıktığı zaman, durup etrafına bakar ve beklerdi. Hareketlenmesi için ısrar ederseniz, bir anda topuklar ve koşmaya başlardı. Devamlı çalıştırıcısı Orhan Kandur da bu huyunu bilir ona göre davranırdı."

Bindiği yarış öncesi **Akın Özdeniz**'e, Orhan Kandur İzmir'de olmadığı için kenterini yaptıran İsmet Tufanlı'ya bu huyu nedeniyle zor anlar yaşatmış.

Tunca'nın ilk yarışı 1000 metre maiden, 9 tay koşuyor. Start verildi ve 8 tay çıktı, Tunca ortalıkta yok… 7-8 boy sonra yarışa başladı. Onca emek ve umudun dibe vurduğu anlar. 400 metre sonra Tunca grubu yakaladı ama o arada harcadığı ve grubun içinde tutunmak için en az 500 metre daha harcayacağı güç. Tüm bunların sonrasında da sprint yaparak koşuyu kazanacak; daha neler… Son 100'de sprinte başlayan Tunca; "Siz beni iyi tanımamışsınız" dercesine, 4 boy önde kazandı. **Talih Özgen** sonrasını şöyle özetliyor:

"O anda da sahada bir uğultu koptu."

DAHA NE UĞULTULAR KOPARACAK!

Bu da bir şey mi? Tunca bakın daha ne uğultular koparacak…

Oradan İzmir'in yolunu tutup, 1400 metrelik şartlı koşuyla sezonu kapattı. Bu kez çıktığı gibi liderliği alıp, yine kolay kazanmıştı. Rakipleri arasında da Atay, Taci, Mıh, Müge V gibi iyi isimler vardı. O yıllarda Arap atları A, B ve C olarak 3 grupta koşuyorlardı. Taylar da kazançlarına göre, 4 yaşından itibaren bu gruplarda koşmaya başlıyorlar ve yeterli kazanca ulaşınca A grubuna kadar yükseliyorlardı. Tunca 2 yarış kazandığı için, ertesi yıl C grubundan başladı. 1987 yılının 4 Ocak, 29 Mart arası C grubunda 4, B grubunda 4 olmak üzere 8 açık koşu kazanarak 10'da 10 yaptı ve İzmir'de A grubuna çıktı.

Böyle bir atın, handikap ya da şartlı koşularla kaybedecek zamanı yoktu. Beş hafta kadar dinlenip, A grubuna 1600 metrelik G1 TBMM Koşusu ile başladı ve 1:43.79 yaparak koşuyu rekor dereceyle kazandı. Son yarışı G1 Cumhuriyet Koşusu'nda da rekorunu 1:43.63'e geliştirerek bizlere veda ediyordu.

Turbo 2009 yılı G2 Mohaç Koşusu'nda 1:43.61 yapana kadar, rekor Tunca'daydı.

Mesafesi birkaç kez değiştirilen G2 Mohaç Koşusu, 1987 yılında 1800 metre olarak koşuldu ve 1:59.16 ile Tunca kazandı. TJK'nın sitesindeki istatistikler bölümünde, 90 öncesi olmadığı için, bu mesafenin rekoru 2:01.01 gözüküyor. Büyük olasılıkla Tunca'nın 1800 metredeki bu '**deli**' derecesi henüz yapılamamıştır. Bir başka örnek: Tekelioğlu 2100 metre rekorunu, 2004 yılı G3 Anadolu Tarım İşletmeleri Koşusu'nda 2:20.17 ile kırmış. O yıllarda Çifteler Koşusu adıyla koşulan aynı yarışı, Tunca 2:20.19 ile kazanmış.

Derecelerin koşunun şartlarına göre oluştuğunu ve atların saate karşı koşmadıklarını biliyoruz. Yine de bu örnekler, bir safkanın her mesafede rekor dereceler yapabilmesi bir anlam, hatta iki anlam taşır. Birincisi; safkanın nitelikli olduğunu için kolay geçilmeyeceğini, ikincisi 'sıkı' rakiplerle koştuğunu. Tunca'nın 6 aylık süreçte kazandığı koşularla şampiyon ilan edildiğini düşünenler, kimlerle koştuğuna bakmadan dudak bükenler olursa diye söylüyorum. Şunlarla koştu: Erbatur, Demirkır, Gürbatur, Albatur, Atlıer, Aknasip, Aloo, Timurbey, Kanatlı III ve daha niceleri. Zaten bu rakiplerle koştuğu için, o dereceler ortaya çıktı…

Dikkat ettiyseniz, Tunca'nın 4 yaşından itibaren koşup kazandığı, 18 koşunun tümü açık yarış. İşin kolayına kaçmadan, en iyiler kimlerse onlarla koştu. Bizlerle, yani yarışseverlerle de arası çok iyiydi. 11 yarış 105 kuruş ganyanla koştu. Diğer yarışlarında, 'daha doğrusu' Tunca'nın olduğu yerde, Tunca favoriydi.

1987 yılı sonunda, sakatlık nedeniyle yarış hayatı bitti. **Talih Özgen:**

"Tendon sakatlığı… Tedavi için çok uğraştık, yurt dışından gelen veterinerlerle görüştük, çare olmadı. Bir yıl dinlendirdikten sonra piste çıkardık. İlk kenterinde ayağı kavis yapınca, haraya göndermeye karar verdik." Böyle bir aygır adayını devlet harası almak istemez mi? Talih Özgen:

"Devletten teklif gelmedi. Biz de atçı büyüklerimiz ve At Sahipleri Derneği'nin teklifi ile Tunca'yı sendika aygır yaptık."

Devlet haralarının alıcı olmaması ilginç. Tunca, ilk sendika aygırımız oldu ve 1990 yılında aşımlara başladı. Joker, Uyalcan ve Bozdağ gibi iyi yavrular verdi ama 'doğal olarak' daha farklı performans bekleniyordu. Yavrularıyla olmasa da, İngiliz atı yetiştiriciliği yapan büyük ekürilerin, sendikal hisselerle, Arap atı yetiştiriciliğine de yönelmelerini sağladı.

BAYRAĞI VOLGA II ALDI

Çifteler Harası satışlarından 17 milyon liraya alınan Volga II, sezonun en pahalı 2. tayıydı. Fiyatının neden 17 milyon lira olduğunu da, **Talih Özge**n'e sormak gerek:

"Tay 13 milyon liraya bendeydi. Süleyman Sırrı (Turhan) Abi de padoğun karşı tarafında. Ayağa kalktı, bir şeyler söylüyor. Benim sol kulağım iyi duymuyor. Onun arttırdığını zannettim ve 17 milyon dedim. Meğerse Süleyman Abi, ben 13 dedikten sonra ayağa kalkıp, 'Ver, ver' diyormuş. Artırmayı yapan da 'Sattım, 17 milyon liraya Talih Özgen'de' dedi. Kendi fiyatımı arttırdığım için önceleri bana çok takıldılar. At şampiyon olunca da Talih Özgen işaretli at alıyor diyenler çıktı. 13'e alacağımız ata 17 milyon, aslında 4 milyon lirayı ata değil, sağır kulağımıza verdik."

Tunca 'nın performansı öne çıkınca, Volga II sanki onun gölgesinde kaldı**. Talih Özgen; "İki şampiyon atım; Tunca 455 kilo, Volga 458 kilo ile en iyi yarışlarını koştular. İkisine de İngiliz atı yemlemesi yapıyor, 7 kilo yem veriyordum. İki tayı beraber çalıştırıyorduk. Tunca, hiçbir zaman Volga'ya hakim olmadı. Mümin Hoca 'Bunların biri kumcu, biri çimci' diyordu."**

Volga II yarış yaşamına Tunca'dan önce başlayıp bir koşu kazandı ve orada işaret fişeğini yaktı. Maiden'daki ikinciliği ve 3. kaldığı şartlı koşudan tam 6 gün sonra, G3 Kazım Karabekir Koşusu'nda; Atlıer, Kanatlı III, Kuşadası, Cengizbey'i geçerek maiden'a veda etti. Bu atları ya anımsıyorsunuz ya da adlarını mutlaka duymuşunuzdur. Sonrasında uzun bir ara verdi. 1987 yılında Tunca fırtına gibi eserken, Volga II garaja çekilmişti…

"Kollarını bir türlü tedavi edemiyorduk. İzmir'de bir at cambazı tavsiye ettiler, Volga'yı kurtaran o oldu. Koyun postunu kesip, omuzlarına koydu ve bir hafta öyle bıraktık. Atın tüyleri döküldü, akıntı oldu ama düzeldi. Tırnağın üzerinde de ufak bir çatlama vardı, tedavi ettik. Sürekli film çektirdik. Çatlak kapanınca da, ufak ufak idmanlara başlayıp, İzmir'e götürdük. Volga'yı at hastanesindeki hocalara gösterdiğimizde [Talih, bunun yarış hayatı bitmiş, haraya ver] demişlerdi, 4 ay sonra şampiyon oldu."

Volga II, 1987 yılının 21 Ekim günü, 53 haftalık aradan sonra start aldığı 1800 metrelik koşuyu kazanarak **'Anka Kuşu gibi'** küllerinden doğarken; Tunca 4 gün sonra, G1 Cumhuriyet Koşusu ile pistlere veda etti. Bunun bir bayrak değişimi olduğunu o günlerde hiçbirimiz fark edemedik. Volga bundan sonra, 'çağladı da çağladı' ve 15 koşu hiç geçilmedi. 11'i kum pistte. Böylece, kum pistte hiç geçilmeden yarış yaşamını tamamladı. Çim pistteki 4 koşuda da, G2 Mohaç ve 2 kez G1 TBMM Kupası koşularını kazandı. 16. sınavı G2 Nigbolu Koşusu'nda start çıkışı hatalı oldu ve tekrarlandı. Sağ ön tırnağı çatlayan Volga II de bu koşuyla pistlere veda etti. Sahadan şampiyon olarak uğurlanan safkan; Ağakaraca, Beybora, Hastay, Aşkıner, Büyü, Sihir, Cansülo, Veziroğlu, Çapanbey, Tamerhan gibi 'süper' atların babası.

> TUNCA'YI BİR YIL, VOLGA 21 YARIŞ, ARAS'I 4, TUNA VI'YI 6 YARIŞ KOŞABİLMEK TALİH ÖZGEN VE EKİBİ İÇİN, ONLARI YETERİ KADAR İZLEYEMEMEK DE HEPİMİZ İÇİN ŞANSSIZLIK DEĞİL Mİ? BAZI ŞAMPİYONLAR, EKÜRİLERİN SİMGE İSİMLERİDİR. BAZI ŞAMPİYONLAR DA 'EKÜRİLER ÜSTÜ' OLURLAR, ONLAR HEPİMİZİN ATLARIDIR… TUNCA VE VOLGA II GİBİ.

EKÜRiLER ÜSTÜ ŞAMPiYONLAR

Sonrasında; Aral, Aras I ve Arda V… Bunlar da Talih Özgen'in 1987 yılında aldığı göl ve nehirler. Sedat Okumuş'un bindiği Aras I, 2 kum, 2 çim yarış koşup dördünü de kazandı. İzmir Kum pistinde G3 Fuar Koşusu, İstanbul çim pistinde de G3 Kazım Karabekir ve G3 Aziziye koşuları. Sakatlanmasa ne olurdu, bilemeyiz ama bu üç tayın arasında, 19 milyon liralık fiyatıyla en ucuz isim Aras I…

Aral'ın da, 1989 yılında B grubundayken, Volga II ile eküri koşması, G1 TBMM ve G2 Mohaç koşularını 4. tamamlaması unutulmaz. O yıllarda Arap atları, bir üst gruptaki açık koşulara katılabiliyorlardı. Aral'a bu yarışlarda şampiyon jokey Süleyman Akdı binmişti. **Talih Özgen**'e bunu sorduk:

"Aral TBMM Koşusu galobunda, Volga ile alay etti. Son 400'ü 25,5 olmuştu. Süleyman'a isterse Volga'ya binebileceğini söyledik ama 'Ona Akın biniyor' diyerek kabul etmedi."

Bunca iyi at ve aralarındaki şampiyonlar… Şu dikkati çekiyor; Tunca'yı bir yıl, Volga 21 yarış, Aras'ı 4, Tuna VI'yı 6 yarış koşabilmek Talih Özgen ve ekibi için, onları yeteri kadar izleyememek de hepimiz için şanssızlık değil mi? Bazı şampiyonlar, ekürilerin simge isimleridir. Bazı şampiyonlar da 'ekürüler üstü' olurlar, onlar hepimizin atlarıdır… Tunca ve Volga II gibi.

RED BULL M.E.O.'YA DAMGAMIZI VURDUK!

En rekabetçi mobil oyun arenası Red Bull M.E.O.'nun Dünya Finalleri'nde şampiyonlar belli oldu. Hearthstone ve PUBG MOBILE Doğu finallerinden sonra gerçekleştirilen Teamfight Tactics ve

PUBG MOBILE BATI MÜCADELELERİNDE TÜRKİYE TEMSİLCİLERİ ZAFERE ULAŞTI.

DÜNYANIN en iyi oyuncuları, mobil oyun arenası Red Bull M.E.O. Dünya Finalleri için Türkiye'de buluştu. Türkiye dahil 28 ülkeden gelen 32 takım ve 16 oyuncunun sanal ortama aktarılan İstanbul'da yaptıkları mücadeleler sonucunda şampiyonlar belli olurken Türk temsilcileri büyük başarılara imza attı.

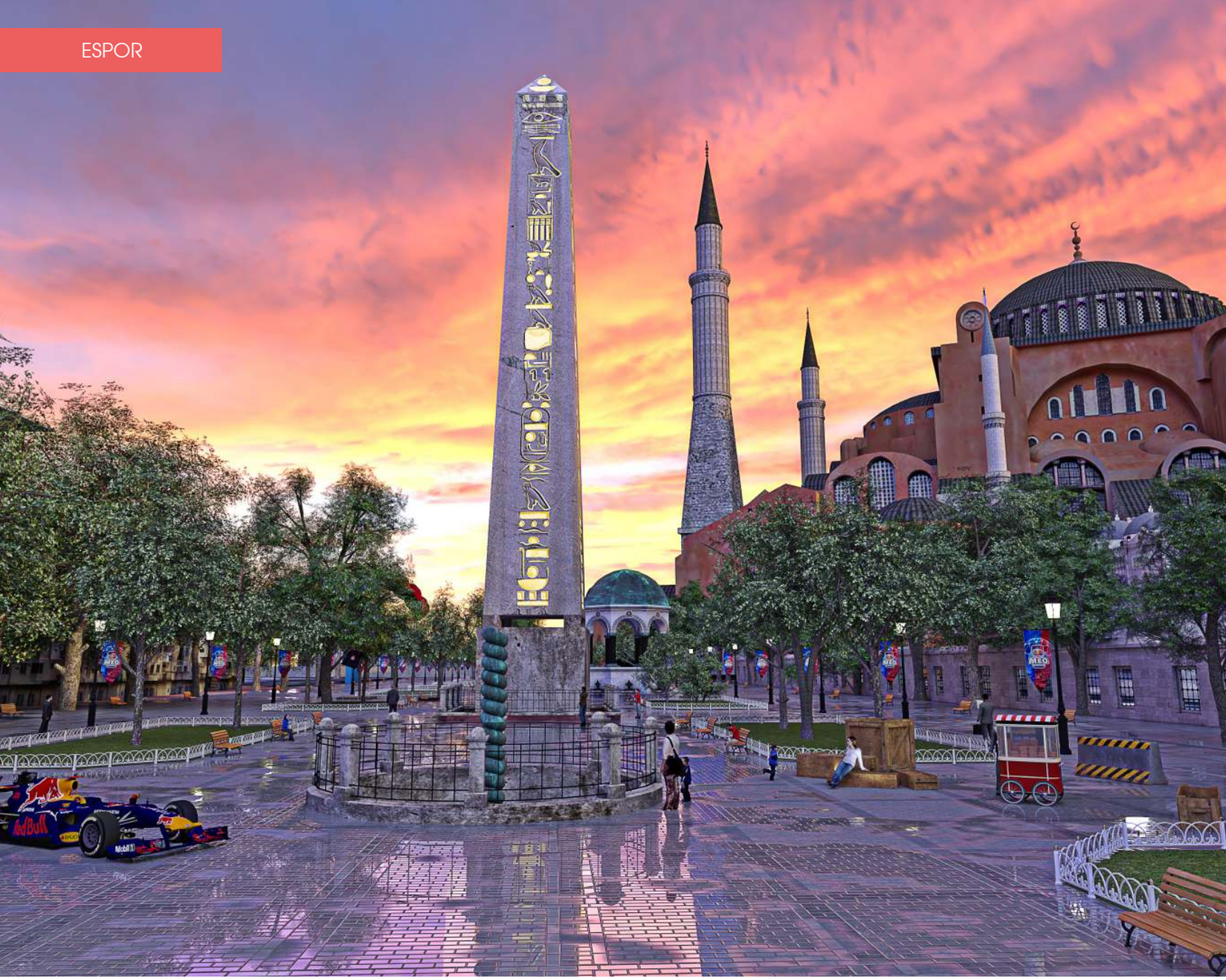
Dünya Finalleri'nin en çok merak edilen şampiyonluk mücadelesinde gülen, temsilcimiz Blaze Esports oldu. Red Bull M.E.O.'nun Türkiye Finalleri'ni kazanarak Dünya Finalleri'ne gitmeye hak kazanan Blaze Esports, burada da şampiyonluğu kimseye bırakmadı. Son dakikaya kadar kazananın belli olmadığı PUBG MOBILE Batı Finali'nde rakiplerini geçmeyi başaran Blaze Esports, 45 skor ve 95 puanla mutlu sona ulaştı. Türkiye'nin bir diğer temsilcisi Futbolist ise, son maça lider girmesine rağmen Red Bull M.E.O. Dünya Finalleri'ni üçüncü tamamladı.

Dünya Finalleri'nde Türkiye'ye şampiyonluk getiren ilk isim ise İlker 'overrated' Bozkurt oldu. Sanal Ortaköy'de gerçekleştirilen Teamfight Tactics finalinde 7 rakibiyle şampiyonluk mücadelesi veren İlker, beş maç üzerinden mücadelede kazandığı 3 maç ve 38 puanla kupaya uzandı.

Organizasyonunun ilk finali ise Kapalıçarşı'nın mistik atmosferinde gerçekleştirilen dijital kart oyunlarının en popülerlerinden Hearthstone'da yaşandı. Büyük bir çekişmeye sahne olan finalde Yunan oyuncu Achilleas Lamprakis ile İtalyan oyuncu Alessandro Ladisa karşılaştı. Heyecan dolu final sonunda kazanan Yunan temsilcisi Achilleas Lamprakis oldu.

Sanal dünyaya aktarılan İstanbul'daki finallerin ikinci şampiyonu PUBG MOBILE Doğu Finali'nde belli oldu. Merakla beklenen final sonunda Kuveyt temsilcisi KOUT mutlu sona ulaştı. Yapı Kredi Play ve Monster Notebook destekleriyle gerçekleştirilen ve Red Bull M.E.O. Dünya Finalleri'nin gerçekleştirilmesi için sanal ortama aktarılan İstanbul, RedBull.com/

Red Bull
MEO
SEASON 3

Nefes kesen Teamfight Tactics finalinde İlker 'overrated' Bozkurt, üç galibiyet ve 38 puan alarak mutlu sona ulaştı. Dünya Finalleri'ne Red Bull M.E.O. Türkiye şampiyonu olarak gelen Blaze Esports, rakiplerini geçerek PUBG MOBILE Batı Dünya Finali'nde kupaya uzandı.

meo adresinden bütün yıl ziyaret edilmeye devam edecek.

ALPER AFŞİN ÖZDEMİR: 'DAHA BÜYÜK BAŞARILAR ELDE EDECEĞİZ'

Red Bull M.E.O. Dünya Finalleri'nin büyük bir başarı ile tamamlandığını dile getiren TESFED Başkanı **Alper Afşin Özdemir, "Espor Türkiye'de önemli bir ivme ile yoluna devam ediyor. Bu yükselişte Red Bull'un da katkısı çok fazla. Önemli turnuvalarla gelişimimizi sürekli desteklediler. Son olarak da 28 ülkenin en iyi oyuncularını sanal ortama aktarılan İstanbul'da ağırladık. Ülke olarak da ne kadar iyi durumda olduğumuzu elde ettiğimiz iki şampiyonlukla gösterdik. Umarız ülkemize çok daha büyük başarıları hep birlikte getireceğiz"** dedi.

ONLiNE FiNALE DiJiTAL ÖDÜL: NFT

Red Bull M.E.O. Dünya Finalleri, bir ilke daha imza attı. Türkiye'de ilk kez bir etkinliğin ödülü son zamanların en popüler dijital sanat eseri olarak bilinen NFT olarak verildi. Dijital ortamda yer alan eserlerin varlığını ve gerçekliğini tescil eden sertifikalar olarak da tanımlanan NFT kupalarla Red Bull M.E.O. Dünya Finalleri de dijital ortamda eşsiz olarak tescillenmiş oldu.

YAYINCILIKTA DA ÖNCÜ

Etkinlikteki bir diğer yenilik de PUBG MOBILE Finalleri'nde yaşandı. Şampiyonluk mücadelesi, dünyada ve Türkiye'de daha önce çok az kullanılan yeşil sonsuz fonlu 3D Stüdyo'dan tüm dünyaya aktarıldı. Kameralara yerleştirilen algılayıcılar sayesinde yeşil zeminde görünen her şey adaya yansıtıldı ve final mücadelesi yayını bu stüdyodan yapıldı. Bu stüdyo ile insanlar sadece bakılan açıdaki görüntüleriyle değil, dijital olarak üç boyutlu yaratılarak Sanal İstanbul adasına ışınlanabildi. Kameralara yerleştirilen algılayıcılar sayesinde yeşil zeminde görünen her şey adaya yansıtılabildi.

BİRİNCİLER, ÖDÜLLERİNİ TÜRKİYE'DE BİR İLK YAŞAYARAK ALDI. ŞAMPİYONLARA ÖDÜLLERİ, HERHANGİ BİR DİJİTAL VARLIĞIN EŞSİZ OLARAK TESCİLLENMESİ DİYE BİLİNEN NFT OLARAK VERİLDİ. RED BULL M.E.O. DÜNYA FİNALLERİ'NİN GERÇEKLEŞTİĞİ SANAL İSTANBUL İSE YIL BOYU REDBULL.COM/MEO ADRESİNDEN ZİYARET EDİLEBİLECEK.

VOLEYBOLUN 'BÖLÜM SONU CANAVARI' VAKIFBANK!

Sultanlar Ligi'nde bir sezonu daha geride bıraktık. Sezonu 4 cümleyle özetleyecek olursak... Pandemi vardı, sürprizler vardı, mücadele vardı ve bir de 'bölüm sonu canavarı' vardı! Hangi takım mı? Tabii ki Vakıfbank!

SPOR ARENA Hasan ERCAZiP

SONUNU az çok kestirebileceğiniz bir filmi izlemek gibi aslında... Biliyorsunuz ki filmin sonunda 3 ana karakterden birinin 'mutlu sonunu' göreceksiniz. Ama olayların nasıl gelişeceği... Nasıl oyunculuk performanslarıyla karşılaşacağınız... Dikkat çekmesi muhtemel yeni kahramanlar...Yönetmenler... Detaylar... İşte tüm bunları birlikte düşünürken, Misli.com Sultanlar Ligi'nin ve voleybolun heyecanına kaptırmış oluyorsunuz kendinizi...

Pandemi şartlarının gölgesinde, seyirciden yoksun, normalden uzun, heyecanlı bir sezonu daha bıraktık geride.

Sezonu 4 cümleyle özetleyecek olursak... Pandemi vardı, sürprizler vardı, mücadele vardı, bir de 'bölüm sonu canavarı' vardı!

'Bölüm sonu canavarı ne?' diyenlere kısaca cevap verelim...

Vakıfbank... Hemen her sezon sonu play off etabı geldiğinde bambaşka bir ruh haline bürünen, son 8 şampiyonluk kupasının 6'sını müzesine götüren takım 'bölüm sonu canavarı' değilse nedir?

iSTiKRARIN ŞAMPİYONU GUiDETTi

Vakıfbank, 2008'den bu yana takımın başında olan, aynı zamanda Filenin Sultanları'nı da çalıştıran İtalyan antrenör Giovanni Guidetti yönetiminde bir kez daha şampiyonluğu kucaklarken aynı zamanda AXA Sigorta Kupa Volley'i de müzesine götürmeyi başardı.

Burada Guidetti'nin başarısına geniş açıdan bakmak gerek. Bir antrenör, iyi bir kadro, iyi bir takım yapısı oluşturup başarıya ulaşabilir. Ancak zamanla değişen kadrolara, değişen yapılara karşın bir şekilde doğru oyuncuları bulup doğru kimyayı oluşturabiliyor, istikrarlı bir şekilde zirvede kalmayı başarabiliyorsa, o 'ustaya' şapka çıkarmak gerekir. Giovanni bu anlamda büyük bir saygıyı hak ediyor.

Sezonun iki kupasını da kaldıran Vakıf için artık tek bir soru, tek bir tarih var kafalarda... 1 Mayıs'ta CEV Şampiyonlar Ligi'nin finalinde İtalyan Imoco Volley'i dize getirip, 'asıl hedefe' de ulaşabilecekler mi?

FENERBAHÇE OPET'TE TERZiC TARTIŞMASI

"Pandeminin damga vurduğu final serisinden neden söz etmiyorsun" diyenleri şimdi piste alalım... Ne acı ki, 1 yıldır dünyayı bir korku filminin içine sokan Covid-19 virüsü, sezonun finalinde başrolü kimseye bırakmadı. Vakıfbank'a karşı oynayacakları final serisi öncesinde Fenerbahçe Opet'te üst üste görülmeye başlayan vakalar, Sarı Melekler'i finalin üçüncü ayağına çıkamayacak hale getirdi. 2-0 geride olduğu serinin 3. maçına çıkamayan Fenerbahçe, sezonu ikinci sırada tamamladı.

Fenerbahçe'nin futbol dışı branşlarda her zaman iddialı oluşu, bu anlamda

Galatasaray ve Beşiktaş'a oranla daha fazla başarılar elde etmesi **'gerçek bir spor kulübü'** tanımlamasının tam karşılığı elbette. Ve çok özel. Ancak... Sarı Melekler ile ilgili bir önemli tartışmaya da değinelim... Kadrosunda Eda ve Naz gibi A Milli Takım'ın en tecrübeli iki parçasını bulunduran, Vargas-Robinson-Mihaljovic gibi yabancılara sahip kulübün, 2 yıldır hiçbir kupa kazandıramayan antrenör Zoran Terzic'le 3 yıllık yeni sözleşme imzalaması, sosyal medyada büyük tepki toplamıştı. Hatta Terzic'in sürekli kendi menajerlik şirketi üzerinden oyuncular transfer etmesine yönelik de sert eleştiriler ortaya atıldı. Bu iddia, detaylı bir yazı ve araştırma konusu. Ancak futbolda ikinciliğe asla tahammülü olmayan kulübün, voleybolda ikinciliği başarı görmesi tabii ki ilginç!

GALATASARAY VE BEŞİKTAŞ DÖKÜLDÜ

Fenerbahçe'nin ikinciliğini eleştirirken Galatasaray ve Beşiktaş'a değinmemek haksızlık olur tabii! Beşiktaş, sonu belli bir yolculuğa çıkmıştı. Yabancısız, tamamen yerlilerle mücadele eden siyah beyazlılar, beklendiği gibi ligin dibine demir attı. Galatasaray HDİ Sigorta ise hayal kırıklığı konusunda Eczacıbaşı'nın tek rakibiydi! Sezona 'ilk 3'e zorlamaya aday' olarak giren ve "Şampiyonlar Ligi vizesi alabilir mi?" tartışmalarına konu olan takım, 6. sırada kaldı!

AVRUPA'DA NE YAPTIK?

Gelelim Avrupa karnemize... 3 numaralı kupa CEV Challenge'a Sistem9 Yeşilyurt damgasını vurdu. Genç ekip, Romanya'nın Alba Blaj takımını dize getirerek tarihinin ilk Avrupa kupasını kazandı.

2 numaralı organizasyon CEV Cup'ta ise Galatasaray HDİ Sigorta, finalde İtalyan Monza'ya boyun eğerek ikincilik kürsüsünde kaldı.

Vakıfbank'ın 1 Mayıs'taki finali beklediği CEV Şampiyonlar Ligi'nde Fenerbahçe Opet ve Eczacıbaşı VitrA'nın yolculuğu ise çeyrek finalde son buldu.

HAYAL KIRIKLIĞI:
Eczacıbaşı VitrA

BAZI takımlar vardır, şampiyonluk dışındaki hiçbir sonuç başarı kabul edilmez... Türk voleybolunun çınarı Eczacıbaşı da bunlardan biri. Aslında normal sezon etabındaki tablo can sıkıcıydı turuncu beyazlılar için. Şampiyonluk yolundaki rakipleri Fenerbahçe Opet ve Vakıfbank'a karşı oynadığı 4 maçı da yitiren, sezonu liderin 14 puan gerisinde bitiren Eczacı için tek bir soru vardı akıllardı: Acaba bu kötü gidişi play-off'ta yapacakları müthiş bir bitirişle tersine çevirebilirler mi? Olmadı... Fenerbahçe Opet'e yarı finalde boyun eğen Eczacı, THY'ye (Türk Hava Yolları) kaptırdığı üçüncülükle Şampiyonlar Ligi'nden de oldu.

YILIN ÇIKIŞI:
TÜRK HAVA YOLLARI

VAKIFBANK, Eczacıbaşı, Fenerbahçe... Şampiyonlar Ligi şampiyonluğu yaşamış, Avrupa'nın saygı duyduğu bu 3 takımın arasına girmek hiç kolay değildi. Sezon başında bu üçlüye en yakın görünen takım da Galatasaray HDİ Sigorta'ydı. Ancak THY, **Marcello Abbondanza** yönetiminde sezonu 3. sırada bitirerek CEV Şampiyonlar Ligi'ne katılma hakkını kazandı ve yılın çıkışına imza attı. THY'nin performansında Türk voleybolu adına iki önemli kazanıma da vurgu yapalım. **Ebrar Karakurt** ve **Şeyma Ercan** gibi iki değerli parçanın sezon boyunca başarılı bir performans çizmesi, A Milli Takım için de çok önemliydi. Nilüfer Belediye ve Aydın Büyükşehir Belediyespor'un başarılı bir yıl geçirdiğinin de altını çizelim.

MiSLi.COM SULTANLAR LiGi'NDE 2021 YILININ TAKIMI

- PASÖR: Maja Ognjenovic (Vakıfbank)
- PASÖR ÇAPRAZI: Tijana Boskovic (Eczacıbaşı VitrA)
- SMAÇÖR: Maddison Kingdon (THY)
- SMAÇÖR: Michelle Bartsch-Hackley (Vakıfbank)
- ORTA OYUNCU: Eda Erdem Dündar (Fenerbahçe Opet)
- ORTA OYUNCU: Zehra Güneş (Vakıfbank)
- LiBERO: Simge Aköz (Eczacıbaşı VitrA)

Fenerbahçe kaptanı Eda Erdem Dündar, yılın en iyi orta oyuncuları arasında yer aldı.

ZİRAAT BANKKART ŞAH VE MAAT!

Misli.com Sultanlar Ligi'ne oranla şampiyon adayı daha fazlaydı Axa Sigorta Efeler Ligi'nde... Fenerbahçe, Arkas, Galatasaray, Halkbank, Spor Toto ve Ziraat Bankkart kupa için mücadele verdi. Sonuç mu? Yine Ter Maat'ı olan kazandı ve Ziraat Bankkart mutlu sona ulaştı...

● **MiSLi.COM** Sultanlar Ligi için **"Sonunu az çok kestirebileceğiniz bir film"** dediysek, Axa Sigorta Efeler Ligi'ni de "Açık yarış" olarak tanımlamak mümkün aslında. Birbirine yakın kadrolara sahip 6 takım, birbirinden önemli yıldızlar, parıldayan genç yetenekler ve bu açık yarışı kazanmak için planlar yapan 6 teknik adam... Ziraat Bankkart, Fenerbahçe HDİ Sigorta, Arkasspor, Galatasaray HDİ Sigorta, Halkbank ve Spor Toto... Durumu şöyle özetlemek mümkün... Axa Sigorta Kupa Volley'de şampiyon olan Spor Toto ile final oynayan Halkbank, ligi ilk 4'ün dışında bitirdi! Yani her takım her takımı yenebilirdi ve bu ilk 6'dan hangisi şampiyon olsa kimse şaşırmazdı.

ARSLAN EKŞİ FARK YARATTI

Sonunda mı? Ligin 'anahtarına' sahip olan taraf mutlu sona ulaştı... Son 2 yılda Fenerbahçe formasıyla ligi domine eden **Wouter Ter Maat**'ı sezon başında kadrosuna katan Ziraat Bankkart, tarihindeki ilk şampiyonluğunu kazandı. Yani... Bir kez daha şifre değişmedi. Şah ve Maat! Hollandalı pasör çaprazı, sezon başında kendisini elinde tutamayan, istediği parayı yüksek bulan eski takımı Fenerbahçe HDİ Sigorta'ya karşı final serisindeki 4 maçta toplam 96 sayı üretti! İntikam soğuk yenen bir yemekti! Tabii Ziraat'in başarısını sadece **Ter Maat** üzerinden okumak, o soğuk yemeği yiyen bir başka isme büyük bir haksızlık olur! **Arslan Ekşi**... Fenerbahçe'de uzun yıllar forma giyen, kaptanlık yapan tecrübeli pasör, harika bir sezon geçirirken final serisine de damga vurdu. Hırsını, aklı ile birleştirdiğinde ne denli özel bir oyuncu olduğunu bir kez daha gösterdi **Arslan**... **Martin Atanasov**'un özellikle 4. maçtaki harika performansı, sezonun en dikkat çeken orta oyuncularından **Bedirhan Bülbül**'ün katkısı, **Van Garderen**'in gösterişsiz ama çok faydalı oyunu, bir diğer eski Fenerbahçeli **Emin Gök**'ün mücadelesiyle Ziraat Bankkart zirveye çıktı.

FENERBAHÇE'DE DÜZEN BOZULUNCA!

Gelelim finalin kaybeden tarafına... Belki kadınlarda Vakıfbank gibi yıkılması çok zor bir rakip var Fenerbahçe'nin karşısında. Ancak erkeklerde sezona son şampiyon apoletiyle giren, pandemi nedeniyle yarıda kalan sezonu da domine eden sarı lacivertliler için işleyen düzeni bozmak pek de doğru bir hamle olmadı! Bütçeden, rakiplerin müessese takımları olması elbet zorluyor Fenerbahçe'yi. Ancak şampiyon takımın antrenörü **Mariusz Sordyl** ve pasör çaprazı **Ter Maat** için şartlar biraz zorlanamaz mıydı diye düşünmeden edemiyor insan!

BU 'EFE'LERE DİKKAT

Sezonu yalnızca kulüpler açısından değerlendirmek doğru olmaz... Türkiye'de her zaman kadınların gölgesinde kalan Filenin Efeleri için çok değerli gelişimlerin altını çizmek gerekiyor. İki '**Efe**'den söz ediyoruz... İkisi de 19 yaşında ... Biri Arkas'ın 2002 doğumlu yeteneği Efe Mandıracı... Hem pasör çaprazı hem de smaçör olarak görev alabilen Efe, sezonun en iyi çıkış yapan ismiydi kuşkusuz. Blok ve serviste ulaştığı seviye, hücumda çok zor topları öldürmesi, **Efe**'yi yurt dışından ciddi takımların takip ettiği bir oyuncu haline getirdi.

Halkbank'ın 2002 doğumlu yeteneği Efe Bayram da, ligin en değerli smaçörlerinden biri olarak öne çıktı. İtalya ve Polonya'dan takımların takibe aldığı Efe'nin dışında Altekma'da çok iyi bir sezon geçiren orta oyuncu **Ahmet Tümer**, şampiyon Ziraat Bankkart'tan **Bedirhan Bülbül,** Milli Takım'da Nedim Özbey'in elini güçlendiren parçalar olacak.

AVRUPA'DA NE YAPTIK?

Gönül isterdi ki, erkeklerde de kupa kaldıran bir takımımız olsun. Buna da çok yakındık aslında. Ligimizin şampiyonu Ziraat Bankkart, CEV Challenge Cup'ta final oynamasına karşın İtalyan ekibi Powervolley Milano'ya 3-2 kaybettiği iki maç sonunda ikincilik basamağında kaldı. Aynı kupada Halkbank da üçüncülüğü elde etti. CEV Şampiyonlar Ligi'ndeki temsilcilerimiz Fenerbahçe HDİ Sigorta ve Arkas gruplarından çıkmayı başaramazken, Galatasaray HDİ Sigorta da CEV Cup'ta çeyrek final aşamasına ulaşamadı.

AXA SİGORTA EFELER LİGİ'NDE 2021 YILININ TAKIMI

PASÖR: Arslan Ekşi (Ziraat Bankkart)
PASÖR ÇAPRAZI: Wouter Ter Maat (Ziraat Bankkart)
SMAÇÖR: Efe Mandıracı (Arkas)
SMAÇÖR: Alex Berger (Halkbank)
ORTA OYUNCU: Bedirhan Bülbül (Ziraat Bankkart)
ORTA OYUNCU: Graham Vigrass (Fenerbahçe HDİ Sigorta)
LİBERO: Hasan Yeşilbudak (Fenerbahçe HDİ Sigorta)

ŞiMDi REKLAMLAR!..

Futbol kulüpleri, günümüzde en büyük gelir kaynaklarından biri olan forma reklamlarına kavuşmak için çetin bir mücadele verdi. Göğsüne bir şirket ismi yazdıran ilk kulüp, 1950 yıllarda Uruguay ekibi Penarol oldu. Avrupalılar, forma reklamı için 20 yıl daha beklemek zorunda kaldı.

SPOR ARENA Umut HIZDIL

BÜYÜK Usta **Eduardo Galeano,** reklamların günümüz futbolundaki önemini bakın nasıl anlatıyor: "Bir futbol yıldızı ayakkabılarını bağlama işini uzatıyorsa, bu onun ellerinin beceriksizliğinden değildir; olsa olsa cebiyle alakalı bir kurnazlık vardır işin içinde; büyük bir olasılıkla adidas'ın, Nike'ın ya da Reebok'ın reklamını yapıyordur."

Dünyada futbol kulüplerin maliyetleri uzun yıllar şahıslar tarafından karşılandı. Ulaşım ve iletişim sektörlerinin gelişimine paralel olarak futbola gösterilen ilginin artıp yaygınlaşması kulüpler arasındaki rekabeti ve doğal olarak oyuncuların maliyetini artırdı. Kulüplerin ayakta kalabilmesi için yeni gelir kaynakları bulması gerekiyordu. Formaya reklam almak çözüm yollarından biri oldu. Dünyada formasına reklam alan ilk kulüp, 1950'li yıllarda Uruguay ekibi Penarol oldu.

Avrupa kıtasındaki kulüpler ise formalarına reklam alabilmek için 20 yıl daha beklemek zorunda kaldı. Çünkü yerel federasyonlar açıkça yasak koymuştu. Futbolu şirketlere kaptırmak istemiyorlardı! Ancak kulüplerin daha fazla beklemeye tahammülü yoktu. İlk isyan Almanya'nın Braunschweig takımından geldi. Kulüp, yıllık 300 bin mark karşılığında likör firması Jagermeister ile anlaşma yaptı. Almanya Futbol Federasyonu şiddetle karşı çıktı. Ancak Braunschweig yönetimi geri adım atmadı; **"Eğer engellemeye kalkarsanız kulübümüzün adını' Jagermeister Braunschweig' olarak değiştiririz"** diye rest çekti. Tartışmalar sürerken Jagermeister'ın sahibi **Günter Mast,** küçük bir hileye başvurdu. Likör markasının sembolü olan geyik boynuzunu birazcık değiştirerek (!) Braunschweig Kulübü'nün logosuna ekletti. 23 Mart 1973'teki Schalke 04 maçına boynuzlu formasıyla çıkan Braunschweig'ın olağanüstü çabaları sonucunda Almanya Futbol Federasyonu aynı yılın ekim ayında tüm kulüplere forma reklamı izni verdi. Bu arada Braunschweig ile federasyon arasındaki gerginlik aylarca basında haber oldu ve bu sayede Jagermeister'ın adını duymayan kalmadı.

iLK REPLiKA FORMADA ADMiRAL iMZASI VARDI

Braunscweig'ın forma reklamı için kahramanca çarpıştığı 1973 yılında İngiltere'de de benzer bir olay yaşandı! Leed United Teknik Direktörü **Don Revie,** tekstil firması Admiral ile anlaşma yaparak, üzerinde şirketin Igosunu taşıyan ve daha düşük maliyetli replika formaları taraftara satıp gelip elde etti. İngiltere Futbol Federasyonu, forma reklamlarına 1977 yılında izin verirken, resmi olarak anlaşma yapan ilk kulüp Derby County oldu. Kulüp, sezon öncesi takım posteri çekimine Saab'ın reklamıyla maçlara çıktı.

İngiliz kulüplerinin maçlarda forma reklamına kavuşması sancılı bir süreç sonrası gerçekleşti çünkü maçları yayımlayan BBC de bu işe karşıydı. BBC, naklen yayınlayacağı maçlarda takımların formalarında şirket reklamlarını göstermek istemiyordu.

Liverpool bu nedenle 1979'da Hitachi firmasıyla yıllık 100 bin sterlin karşılığında yaptığı sözleşmeye, "Bu anlaşma lig ve Avrupa kupaları maçlarında geçerli değildir" maddesini koydurmak zorunda kaldı.

1982 yılında Manchester United'ın Sharp ile 5 yıllığına 2,5 milyon sterlin karşılığında anlaşma imzalaması, diğer kulüplerin adeta aklını başından aldı.

Birbiri ardına reklam anlaşmaları yapan kulüpler en sonunda BBC'yi de dize getirdi ve göğüs reklamlı maç yayınlarına izin çıktı.

iTALYA'NIN ÖNCÜSÜ UDiNESE

İtalya'da formasına reklam alan ilk kulüp Udinese oldu. Siyah beyazlılar 1978 yılında Sanson firmasıyla anlaştı ancak yasaklar nedeniyle reklamı formada değil, şortlarında taşımak zorunda kaldı. İtalyan kulüpleri forma sponsoru bulma konusunda diğer Avrupalılar kadar şanslı değildi çünkü ülkedeki şirketler bu işe para ayırmaya yanaşmıyordu. Örneğin İnter bile Pirelli ile anlaşabilmek için 1995 yılına dek beklemek zorunda kaldı.

İspanya'da ise Real Madrid 1982 yılında Zanussi'yi göğsüne alarak bu işin önderi oldu. Uzun yıllar 'kulüp prensipleri' gereği forma reklamı almayan Barcelona

● Türkiye Futbol Federasyonu, kulüplere forma reklamı iznini 1977 yılında verdi. Fenerbahçe ilk anlaşmasını Pereja Kolonyaları ile yaptı.

ise bu geleneği 2006'da UNiCEF için bozdu. Katalan kulübü 2010 yılında da Quatar Foundation (Katar Vakfı) ile 5,5 yıllığına 165 milyon Euro'luk forma reklamı anlaşması imzaladı. Kendisini Bask bölgesinin milli takımı olarak gördüğü için 110 yıl forma reklamı almayan Athletic Bilbao da bu kararını yıllık 2 milyon Euro karşılığında Petronor firmasıyla anlaşarak bozdu.

ALTAY, SAMANTHA FOX REKLAMIYLA OYNADI

Türkiye Futbol Federasyonu, kulüplere forma reklamı iznini 1977 yılında verdi. Fenerbahçe ilk anlaşmasını Pereja Kolonyaları ile, Galatasaray da Volvo ile yaptı. Bugüne dek onlarca sektörde yüzlerce firma, kulüplere sponsorluk yaptı. Ancak en ilginç forma reklamını hiç şüphesiz Altay taşıdı. 1980'lerin dünyaca ünlü pop yıldızı Samantha Fox, Eylül 1988'de İzmir'e konser vermeye gelecekti. Konserin organizatörleri tanıtım için dahiyane bir yol buldu...

Konserden bir hafta önce Fenerbahçe ile İzmir'de maç yapan Altay'ın göğsüne 'Samantha Fox' yazıldı. İzmir ekibi her ne kadar 4-0 kaybetmiş olsa da Samantha Fox reklamı sayesinde geniş bir kitlenin sempatisini kazandı. Aynı şekilde konserin organizatörleri de amaçlarına fazlasıyla ulaşmış oldu.

GELMİŞ GEÇMİŞ DİĞER TUHAF FORMA REKLAMLARI

● Brezilya'nın Parana Kulübü, formasında bir mezarlık işletmesinin reklamıyla oynadı.

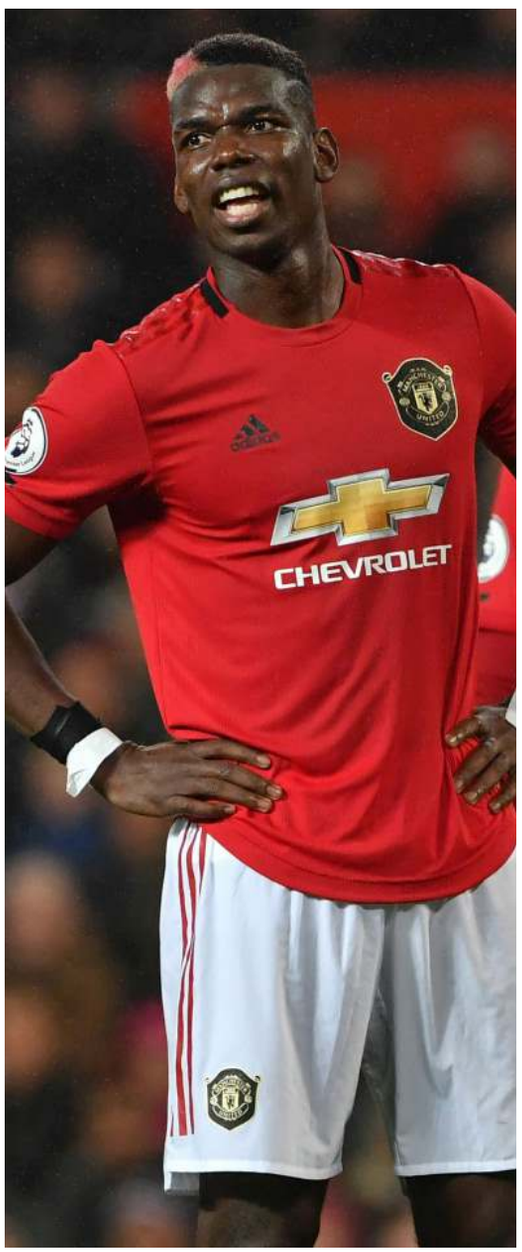
● Yunanistan'ın bölgesel lig takımlarından Paliopyrgos, bir cenaze levazımatçısının reklamıyla sahaya çıktı.

● Yine Larisa bölgesel ligindeki Voukefalas, göğsüne bir randevuevinden ilan aldı.

● Almanya'da FC 08 Homburg, prezervatif reklamıyla maçlara çıktı.

● İsviçre'de FC Sion göğsünü yerel referandumla ilgili bir politik ilanla donattığı için para cezası aldı.

1973 yılında Almanya'nın Braunscheweig Kulübü, likör firması Jagermeister ile anlaşarak, Avrupa kıtasının öncüsü oldu. 23 Mart 1973'teki Schalke 04 maçına sponsor firmanın logosunun işlendiği bir formayla çıkan Braunscweig'ın mücadelesi, aynı yılın ekim ayında tüm kulüplere forma reklamı izni çıkmasını sağladı.

2019-20 SEZONUNDA FUTBOL KULÜPLERİ FORMA REKLAMINDAN NE KADAR KAZANDI?

Manchester United	Chevrolet	72 milyon Euro
Real Madrid	Fly Emirates	70 milyon Euro
PSG	Accor Live Limitless	60 milyon Euro
Barcelona	Rakuten	55 milyon Euro
Bayern Münih	Deutsche Telekom	52 milyon Euro
Manchester City	Etihad Airways	51.3 milyon Euro
Arsenal	Fly Emirates	51.3 milyon Euro
Chelsea	Yokohama	45.6 milyon Euro
Liverpool	Standard Chartered	43.8 milyon Euro
Tottenham	AIA	40 milyon Euro
Juventus	Jeep	37 milyon Euro
Schalke 04	Gazprom	24 milyon Euro
Sassuolo	Mapei	21 milyon Euro
Wolfsburg	Volkswagen	20 milyon Euro
Borussia Dortmund	Evonik Industries	20 milyon Euro
AC Milan	Fly Emirates	17. milyon Euro
Atletico Madrid	Plus500	15 milyon Euro
AS Roma	Qatar Airways	13 milyon Euro
Inter	Pirelli	13 milyon Euro
West Ham United	Bahis şirketi	11.2 milyon Euro
Everton	SportPesa	10.8 milyon Euro
RB Leipzig	Red Bull	9 milyon Euro
B.Mönchengladbach	Postbank	9 milyon Euro
Ajax	Ziggo	8 milyon Euro
Napoli	Lete	8 milyon Euro
Hertha Berlin	Tedi	7.5 milyon Euro

İngiltere Futbol Federasyonu, Almanya'dan 3 yıl sonra kulüplere forma reklamı izni verirken, anlaşma yapan ilk kulüp Derby County idi. Kulüp, sezon öncesi poster çekiminde Saab reklamı taşıyan formayla yer aldı. İtalya'da Udinese, 1978'de Sanson firmasıyla anlaştı, ancak federasyon izin vermediği için reklamı sadece şortuna alabildi.

2019-20 SEZONUNDA 4 BÜYÜKLER FORMA REKLAMINDAN NE KADAR KAZANDI?

Fenerbahçe	AVIS	35.500.000 TL
Beşiktaş	Beko	21.000.000 TL
Galatasaray	Terra Pizza	18.000.000 TL
Trabzonspor	Vestel	3 milyon Euro

2019-20 SEZONUNDA FUTBOL KULÜPLERi FORMALARINDAKi TÜM REKLAMLARDAN NE KADAR KAZANDI?

KULÜP	ANA SPONSOR	DiĞER SPONSORLAR
Real Madrid	70 milyon	120 milyon
Barcelona	55 milyon	105 milyon
Manchester United	71.3 milyon	85.4 milyon
Manchester City	51.3 milyon	74.1 milyon
Arsenal	45.6 milyon	68.4 milyon
Chelsea	45.6 milyon	68.4 milyon
Liverpool	45.6 milyon	51.3 milyon
Bayern Münih	35 milyon	60 milyon
Juventus	42 milyon	51 milyon
Tottenham	45.6 milyon	34.2 milyon

PAZARSPOR KULÜBÜ ONURSAL BAŞKANI HÜSEYİN YANGIN, 30 YILLIK FUTBOL YÖNETİCİLİĞİNDE YAŞADIĞI OLAYLARI 'SEVDAMIN ROTASI PAZARSPOR' ADLI KİTABINDA ANLATTI.

ALT LiGLERDE NELER OLUYOR?

SÜLEYMAN SEBA, AZİZ YILDIRIM VE SİYASETÇİLERLE YAŞADIĞI ANILARI DA ANLATAN YANGIN'IN KİTABINDA FEDAKARLIK, ŞİKE, TEŞVİK VE ADAM KAYIRMACA İDDİALARI DA VAR.

KOL kırılır, yen içinde kalır... Hepimizin bildiği bu atasözünün Türk Dil Kurumu'na göre anlamı; **'dostlar arasında ve aile içinde yaşanan kavgalar, anlaşmazlık ve kişisel kusurlar sır olarak kalmalı**'dır.

Her ne kadar güzel bir anlamı olsa da bu sözün bir yaşam felsefesi haline getirilmesinin 'özeleştiri ve gerçeklerle yüzleşmeyi' engellediği bir gerçek... Halbuki mesleklerinde önemli yerlere gelmiş kişiler, kariyerlerinde yaşadıkları acı tatlı olayları net bir şekilde anlatsa, yazıya dökse hem genç kuşaklara 'doğru yol' gösterilmiş olunur hem de insanların gerçek yüzleri ortaya çıkar. Bugün gelişmiş ülkelere bakıyoruz; sporcusundan sanatçısına, iş adamından siyasetçisine dek hemen her kesimden önemli insanlar, anılarını kaleme almaktan çekinmiyor. Ülkemizin bu bakımdan bir hayli geri kaldığı net biçimde ortada. Yaşadıklarını cesurca kaleme alanların sayısı maalesef çok az. Tıpkı **Hüseyin Yangın** gibi...

30 yıldan bu yana Pazarspor Kulübü'ne yönetici ve başkan olarak hizmet veren, kulübün onursal başkanı Hüseyin Yangın, futbol yöneticiliğinde yaşadığı olayları **'Sevdamın Rotası Pazarspor'** adlı kitabında anlatmış. Aynı zamanda 2. ve 3. Lig Kulüpler Birliği'nin kurucu başkanlığını da yapan **Yangın**'ın kitabı, **"Alt liglerde neler oluyor?"** sorusunun cevabını veriyor. Başarı, başarısızlık, fedakarlık, ihanet, şike, teşvik, adam kayırmaca, siyaset... Bildiği, yaşadığı ne varsa anlatmış... **Hüseyin Yangın**'ı cesaretinden dolayı kutlayıp, Yalın Yayıncılık'tan çıkan kitabından bize göre çok önemli olan birkaç anıyı paylaşıyoruz...

MUSTAFA REŞİT AKÇAY NASIL ORTADAN KAYBOLDU?

● **İKİNCİ** yarının başında 19. haftada seyircisiz oynadığımız ve 2-2 biten Araklıspor maçı sonrasında unutulmaz bir olay yaşadık.

Mustafa Hoca çok üzgündü ve bir anda ortadan kayboldu. Aradık, bulamadık. Buhar oldu sanki! Aradan saatler geçti. Yöneticimiz Neşet Çakır geldi lokale, Ankara'daydı ve maça yetişememişti. Ankara'dan arabayla gelirken Melyat'ı geçince, gecenin karanlığında yürüyen birine rastlamış. Dikkatli bakınca takımın hocası Mustafa Akçay olduğunu görmüş, arabasına zar zor alarak kendisini Trabzon'a bırakmış. Hoca 10 kilometre yürümüş, yakalanmasa Trabzon'a yürüyerek gidecek!

Ertesi gün Trabzon'a evine gittik ancak evine de uğramamış, ailesi de ulaşamıyor. O gün Trabzon'da aramadığımız yer kalmadı, sonunda akşam saatlerinde ortaya çıktı.

Zorlu Otel'de buluşup dertleştik. Takımının kendi sahasında puan kaybetmesine tahammül edememiş, bu durumu kabullenememişti.

Bu denli maçı ve skoru yaşayan bir hocaydı. Mesleğine tutkun, kaybetmeye tahammül edemeyen, duygularını kendine saklayan, dışa vurmayan bir kişilikti.

FAHRi TATAN PAZARSPOR'A VERDiĞi 16 BiN EURO'LUK SÖZÜ TUTMADI

● **BAŞKANLIĞIM** dönemimde Fenerbahçe'den Çaykur Rizespor'a gelen **Fahri Tatan** için oluşan 16 bin Euro dayanışma tazminatını, sporcuyu transfer eden kulübün, sporcuyu yetiştiren ilk kulübe ödemesi gerekiyordu.

Rizespor yönetimi bana ulaşmak istemiş ama yurtdışında olduğum için ulaşamamışlar. Ben de konuyu bildiğim için aramalarına dönüş yapmadım. Bu durumda 16 bin Euro'yu TFF hesabına yatırıp, lisansını çıkarıp pazar günü ilk maçta oynatacaklar.

Bana ulaşamayınca 16 bin Euro'nun yayın gelirlerinden Pazarspor'a ödenmesi şartıyla TFF'ye taahhütname verdiler. Cumartesi günü bilgisayar sistemi kapanınca Rizespor sporcunun lisansını çıkaramadı, ilk maçı da kazandılar.

Pazartesi günü de TFF'den taahhüt-

ACISIYLA TATLISIYLA ONLARCA ANISINI CESURCA KALEME ALAN HÜSEYİN YANGIN, 286 SAYFALIK KİTABINDA, "ALT LİGLERDE NELER OLUYOR?" SORUSUNUN CEVABINI VERİYOR.

nameyi hukuksuz bir şekilde geri aldılar. Parayı vermemek için sporcuyu üzerimize saldılar. **Fahri Tatan** yalvar yakar, duygusallıkla feragatnameyi talep ediyor. Ben de kulüpden alacağımdan feragat edip belgeyi verdim ve ona şöyle dedim:

"İleride iyi takımlarda oynayıp yüksek paralar kazandığında bu 16 bin Euro'yu Pazarspor'a bağış olarak ödeyeceksin."

- "Tamam başkanım!"

Beşiktaş ve Çaykur Rizespor gibi Süper Lig takımlarında oynadı, önemli paralar kazandı ama verdiği sözü tutmadı ve Pazarspor'a herhangi bir ödeme de yapmadı.

YENİ DOĞAN ÇOCUĞUNU GÖRMEYE GİTMEYEN FUTBOLCU

● 2005-06 sezonunda 2. Lig'de iken Çorluspor'dan, aslen Kalkandereli, hem asist hem gol özelliği olan 34 yaşında **Alparslan Ardal** isimli bir sol ön oyuncu transferi yaptık. Transfer görüşmesini İstanbul'da yaptım. Anlaşılan ücretinin 3'te 1'ini garanti ücreti olarak vermek istedik, o yarısını istedi.

"Senin yaşındaki sporcular paranın çoğunu alırsa sezonun sonunu getiremez" dedim.

"Başkanım, Çorluspor'dan gün geldi tüm paramı peşin aldım, sezon sonunu nasıl getirdiğimi onlara sorun" cevabını verdi.

Öyle samimiydi ki, **"Gerek yok"** dedim. Ücretin yarısını peşin verdik ve sezon başladı.

İlk maçımızı, içeride Divriğispor'u 4-0 yenerek kazandık. **Alparslan** 2 asist, 1 de gol attı. Bir gün önce de eşi Çorlu'da bir erkek çocuğu dünyaya getirmişti. Maç sonrası kendisini kulüp binası çevresinde görünce kutladım.

"Çorlu'ya eşini, çocuğunu görmeye neden gitmedin?"

Sert bir tavırla; **"Ben ne zaman gideceğimi bilirim başkanım!"** diye cevapladı.

Şaşırmıştım Çorlu'ya gitmemesine. Takip ettim, onuncu haftada takım lider olunca eşini ve çocuğunu görmeye gitmişti. Sezon sonu mutlu sona ulaştık. Kendisine kalan ücretini, primini ödeyip uğurlarken sezon başındaki diyaloğumuzu ve yeni doğan çocuğunu neden hemen görmeye gitmediğini sordum. Cevabı ilginçti:

"Başkanım, ben buraya bu takımın şampiyon olması için geldim. O gün gitseydim, yavrumu görünce geri dönemeyebilir ve verdiğim sözü tutamayabilirdim. Açıkçası kendime güvenemedim. Pazarspor'da işler yoluna girdi, takım lider oldu ve o zaman gittim."

GENÇ MiLLi TAKIMLARA FUTBOLCULAR NASIL SEÇiLiYOR?

TFF bünyesindeki Alt Yaş milli takımlarında çalışan hocaların seçimlerine bakın. Büyük çoğunluğu eski sporcular. Pek çoğunun bu konuda özel eğitimi yok. TFF'deki görevi bir basamak olarak görürler ve ilk fırsatta bir Süper Lig veya imkanı yüksek 1. Lig'den teklif almayı beklerler. Asıl amaçları bir kulüp hocalığı. Bu niyetlerini sporcu seçmelerinde de belli ederler.

HÜSEYİN YANGIN'IN ÖZELLİKLE GENÇ MİLLİ TAKIMLARA NASIL FUTBOLCU SEÇİLDİĞİNE DAİR ORTAYA ATTIĞI İDDİALAR GERÇEKTEN ÜZÜCÜ. ZİRA ANLATILANLAR YENİR YUTULUR GİBİ DEĞİL.

Seçilen sporcuların büyük çoğunluğu kendilerine hocalık teklifi yapacak kulüpleri altyapı sporcularıdır. Bunu somut bir örnekle anlatmak isterim...

Bir sezon U21 Milli Takımı seçmeleri yapılıyor ve son 24 kişilik kadro seçiminde aynı mevkide 2 sporcu var. Biri bizim sporcumuz Ozan Solak, diğeri Konyaspor'un sporcusu. Seçmeleri izleyen otoritelerin tamamı **Ozan Solak** derken, açıklanan takımda Konyaspor'un sporcusu olduğunu gördük. Bir hafta sonra da U21 Milli Takımı'nın hocası Konyaspor'un teknik direktörü oldu. Bu örnekleri sporcu seçmelerinde çokça görürüz.

... Hiç unutmam, geçmiş yıllarda Pazarspor'a bir sporcu transfer ettik. Referansı, tamı tamına 85 kez genç milli takımlarda oynaması. Gelin görün ki, bu sporcu Pazarspor'da oynayamadığı gibi, sonrasında da hiçbir kulüpte oynayamadı ve yok olup gitti. Peki, bu sporcu milli takımlarda nasıl oynayabildi?

Başımızdan geçen bir başka somut örnek... Çaykur Rizespor, Galatasaray'dan, genç milli takımlarda 50'nin üzerine oynamış bir sporcu ile 4 yıllık sözleşme yaptı ve gelişmesi için bize kiralık verdi. Ancak yeterli bir sporcu olmadığı için 18'lik kadroya dahi giremedi.

Ligin son maçını oynuyoruz. Tribünde U21 Milli Takımı'nın hocası da bu sporcuyu izlemeye gelmiş. Amaçsız bir maç olmasına karşın sporcu bu maçta da çok kısa bir süre yer aldı. Maç sonrası sporcunun ailesi bizim teknik direktöre saldırdı.

"Sen nasıl bizim oğlumuzu oynatmazsın! U21 Milli Takımı'nın hocasını sırf çocuğumuzu izlemesi için getirdik. Sporcu kadroda yok!"

Sonradan öğrendik ki, sporcunun annesi milli takımların psikolog kadrosunda görevli. Bir TFF görevlisi, kendi çocuğunu izleyip milli takıma seçmesi için mesi için U21 Milli Takımı'nın hocasını ta İstanbul'dan Pazar'a gönderebiliyorsa pes doğrusu!

KARDEŞİM BANA TEKME ATINCA ANNEM SAHAYA DALDI!

(Pazarspor'da forma giyen **Recep Ali Biber**'in bir anısı)...

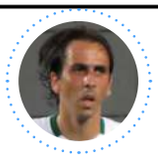
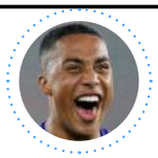
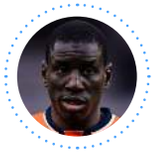
"1991-92 sezonu. Pazarspor-Artvinspor maçı, Pazar Şehir Stadyumu'ndayız. Ben o yıllarda Artvinspor'dayım, kardeşim Pazarspor'da. O gün ben ağ açıktayım, kardeşim **Sadık** da sol bek oynuyor. Beni bire bir markaj görevini almış. Maçı izlemeye annem ve babam da geldi, özel izinle sahanın içinde bir köşeden bizi izlemek için yerlerini aldılar. Maç başladı, Sadık her pozisyonda bana sert müdahaleler yapmaktan geri durmuyor. Bir pozisyonda ters bir dönüş yaparak kardeşimden kurtulmamla birlikte bana nasıl çift daldıysa kendimi saha kenarında maçı izleyen annemle babamın ayaklarının dibinde buldum.

Annem ayağından ayakkasını çıkardı ve **"Sen akşam eve gelmeyecek misin?"** diye sahaya girip kardeşimin üzerine yürüdü. Elinde de ayakkabısı!

Tabii babam da, **"Sare dur, ne yapıyorsun!"** diyerek annemi tutmaya çalışıyor.

Hakem şaşkınlık içinde. Ayağa kalktım ve, **"Hocam, aile meselesi"** diyerek durumu anlattım. Hakem, anneme, **"Teyze, sen cezasını evde nasıl olsa vereceksin"** dedi ve olay tatlıya bağlandı. Kardeşim de kart yemekten kurtuldu. Bu arada maçı Pazarspor 3-2 kazandı."

MAYIS'TA DOĞAN ÜNLÜLER

PZT	SL	ÇR	PR	CU	CMT	PZ
					Leonardo Bonucci Alexander Hleb Oliver Bierhoff Oliver Neuville 1	David Beckham Maja Poljak Paul George Thabo Sefolosha Ahmed Hassan 2
 Michael Reiziger 3	Cesc Fabregas Jorge Lorenzo Radja Nainggolan 4	 Yossi Benayoun 5	Chris Paul Dani Alves Dries Mertens 6	 Youri Tielemans 7	Metin Tekin Claudio Taffarel Pemra Özgen Lucio 8	9
Rüştü Reçber Dennis Bergkamp Marlene Ottey Nick Heidfeld 10	Andres Iniesta Giovani dos Santos Thibaut Courtois 11	 Marcelo Vieira 12	Dennis Rodman Stefano Tacconi Romelu Lukaku 13	Hakan Ünsal Michael Rensing 14	Ersan İlyasova Andy Murray Veronica Campbell Carl Medjani Eric Gerets 15	Gabriela Sabatini Grigor Dmitrov 16
Tony Parker Sugar Ray Leonard Leon Osman 17	Edu Dracena Ricardo Carvalho 18	Andrea Pirlo Kevin Garnett 19	Iker Casillias Emre Çolak Oscar Cardozo 20	Mario Mandzukic Mark Cavendish 21	Hugo Almeida Theofonis Gekas 22	23
 Eric Cantona 24	 Demba Ba 25	Mehmet Okur Luca Toni 26	Harun Erdenay Roberto Soldado Aymeric Laporte Pat Cash 27	Uğur İnceman Alexandre Lacazette 28	Alpay Özalan Carmelo Anthony Arne Friedrich Roberto Di Matteo 29	Steven Gerrard Fabian Ersnt Mustafa Akbaş 30
Marco Reus Bas Dost Nate Robinson 31						

'AMERiKAN RÜYASI' TENiS BURSUYLA GERÇEK OLDU

Tenisteki yeteneği ve çalışkanlığı sayesinde Tarsus Amerikan Koleji'nde spor bursu ile okuyan Emir Şendoğan, üniversite eğitimini ABD'nin Rice Üniversitesi'nde sürdürecek. Rice'ın tüm dünyadan kabul verdiği üç tenisçi arasına giren Şendoğan, ABD'de 4 yıl boyunca toplam 200 bin dolarlık burs alacak.

SPOR, gençler için günümüzde maddi ve manevi başarı kapılarının ardına kadar açılmasını sağlayan en önemli etkenlerden biri. Yıllardır kortlarda bıkmadan usanmadan raket sallayan, okulu ve sporu bir arada sürdürmeyi başaran genç milli raketimiz **Emir Şendoğan**'ın ABD'nin en önemli üniversitelerinden Rice Üniversitesi'nden burslu kabul alması da bunun çarpıcı örneklerinden biri. Rice Üniversitesi'nin tüm dünyadan kabul verdiği üç tenisçi arasında yer alan Şendoğan, üniversiteden kazandığı tenis bursuyla hem spor hem de akademik hayatına devam edecek. Tenis tutkusu sayesinde daha lise sıralarında, Tarsus Amerikan Koleji'nde (TAC) de spor bursu ile okuyan **Şendoğan**, ABD'de de dört yıl boyunca toplam 200 bin dolarlık burs alacak.

Sekiz yaşından bu yana inanç, azim ve sabırla raket sallayan **Emir Şendoğan,** Çukurova'nın kortlarından milli formayı giymesine, ABD'den burslu kabul almasına uzanan ilham veren yolculuğunu **Spor Arena Plus** dergisi okurlarına anlattı.

İlk ve orta öğrenimimi Tarsus SEV İlköğretim okullarında tamamlayan, şimdi de Tarsus Amerikan Koleji'nde (TAC) 12. sınıf öğrencisi olan 2001 Adana doğumlu **Emir Şendoğan**, kendisinden üç yaş küçük erkek kardeşi **Onat**'ın da TAC 9. Sınıf öğrencisi olduğuna dikkat çekiyor:

"Babam 1977 TAC mezunu ve annem de Tarsus SEV Ortaokulu'nda 16 yıldır İngilizce öğretmeni olarak çalışıyor; yani biz ailecek TAC'li ve SEV'liyiz."

5 KITADA ÜLKEMiZi TEMSiL ETTi

Tenise ilgisinin henüz üç yaşında iken başladığını söyleyen **Emir Şendoğan, "Hatta 5 yaşındaki bir videomda annem 'Büyüyünce ne olmak istiyorsun?' diye sorduğunda, 'Ben büyüyünce tenisçi olacağım' diye cevap veriyorum. Babam tenis oynardı, ben de onu seyrederek bu spora ilgi duymaya başladım sanıyorum. 8 yaşından beri tenis oynuyorum. İlk ulusal turnuvamı 9 yaşında oynadım. 11 yaşından beri de uluslararası turnuvalara katılıyorum"** diyor.

Şendoğan, 2015 yılını tenis kariyerinde bir 'dönüm noktası' olarak tanımlıyor. Çünkü ilk kez o yıl Tarsus SEV Ortaokulu'nda 7. sınıf öğrencisi iken U14 Tenis Milli Takımı'na seçilip ay yıldızlı formayı giymeye hak kazanıyor. Daha sonra sırasıyla 16 yaşında ve 18 yaşında da milli takıma seçilip çok sayıda uluslararası şampiyonada ay yıldızlı formayı giyen Şendoğan, 16 yaşında iken Türkiye Şampiyonu olarak başarılarını taçlandırdı.

2015 yılından bu yana 5 kıtada uluslararası turnuvalara katılan **Emir Şendoğan,** kendi yaş grubunda dünya klasmanının 128. sırasına dek yükseldi. Yüzde 67 kazanma oranıyla Türkiye'de

14 yaşından beri tenis milli takımlarında forma giyen Şendoğan, beş kıtada onlarca ülkede raket salladı. Yüzde 67 kazanma oranıyla Türkiye'de gençler klasmanında tüm zamanların en iyi 2. sıralamasına sahip olan Şendoğan, en prestijli turnuvalardan biri olan Junior Avustralya Açık Turnuvası'na da katıldı.

gençler klasmanında tüm zamanların en iyi 2. sıralamasına sahip olan **Şendoğan**, en prestijli turnuvalardan biri olan Junior Avustralya Açık Turnuvası'na da katıldı.

HAFTADA 6 GÜN
5 SAAT ANTRENMAN

Tabii tüm bu başarıların hiçbiri tesadüfen gelmiyor. Şendoğan'ın anlattıkları, her bir ödülün, her bir turnuvanın ardında özverili bir çalışmanın yattığını gösteriyor:

"Teniste profesyonelliğe adım atmak oldukça zor. Neredeyse haftanın 7 günü antrenman yapıp 12 ay seyahat etmeniz gerekebiliyor. 8 yaşından beri haftanın 6 günü yoğun antrenman yapıyorum. Tarsus Amerikan Koleji gibi akademik olarak güçlü bir okulda tam zamanlı okuyup profesyonel anlamda tenis oynamak çok fedakârlık yapmamı gerektirdi. Turnuvada olmadığım zamanlarda sabah 05.00'te kalkıp tenis antrenmanı yaparak okula gidiyor ve akşam saat 17.00'de ikinci antrenman için tekrar kortlara çıkıyorum. Bu benim yıllardır sürdürdüğüm günlük rutinim. Sabah 05.00'te başlayan günüm akşam saat 20.00'de kondisyon antrenmanı ile son buluyor. Günde toplam 5 saat süren bir antrenman programım var."

'8 YAŞINDAN BERİ AİLECEK TATİL YAPMADIK'

Yıllardır kortla okul arasında mekik dokuyan **Emir Şendoğan**, başarısının ardındaki kahramanların ailesi olduğunu anlatıyor:

"Tenise gönül verdiğimden beri ailecek tüm hayatımızı benim antrenman ve turnuva programıma göre ayarladık. Babamın işinin olduğu zamanlarda diğer aile üyelerim anneannem, teyzem, herkes beni turnuvalara götürerek müsabakalara katılmama destek oldular. 8 yaşından beri ailecek tatil yapmadık. Tüm yaz tatillerimizi, aylar öncesinden benim turnuva takvimime göre ayarlayıp kortlarda, tenis kulüplerinde geçirdik. Tüm özel günler, milli bayramlar, ulusal bayramlar benim dinlenmek için değil turnuvaya gidip maç yapabilmem için fırsattı. Tüm yaşıtlarım gezip eğlenirken ben tüm vaktimi tenis kortlarında geçirdim. 8 yaşından beri hiçbir sabah saat 07.00'den geç kalkmadım. Hiçbir akşam saat 22.30'dan daha sonra yatmadım. Hiçbir gün kahvaltı yapmadan, portakal suyumu içmeden antrenmana gitmedim. Tüm bu yolculuk boyunca dört koldan ailemin tüm desteğini hissettim."

Emir Şendoğan, teniste ilerleyebilmesindeki en önemli faktörlerden birinin de lisede aldığı burs desteğinin olduğunu vurguluyor:

"Tenis, diğer sporlar ile kıyaslandığında çok pahalı bir spor. Turnuva giderleri, seyahat masrafları özellikle yurtdışına turnuvaya gidildiğinde çok fazla tutabiliyor. Bu süreçte, okulum Tarsus Amerikan Koleji'nin bağlı olduğu Sağlık ve Eğitim Vakfı'nın Spor ve Sanat Bursunu almam, liseyi spor bursuyla okumam, bana turnuvalara katılmam konusunda çok destek oldu. SEV, bu anlamda sporculara çok destek olan bir vakıf. İlkokul 1. sınıftan 12. sınıfa kadar beni okutan tüm öğretmenlerim ve idarecilerim, başarılarımla gurur duyup beni daima desteklediler. Hepsine çok teşekkür ediyorum."

DÜNYADAN KABUL ALAN ÜÇ TENİSÇİ ARASINDA

Tenis tutkusu sayesinde daha lise sıralarında burs almayı başaran **Şendoğan**, ABD'nin Texas eyaletindeki Rice Üniversitesi'nin kabul verdiği dünyadaki üç tenisçi arasında da yer aldı. Rice Üniversitesi, yüzde 9 kabul oranı ile Amerika'nın en iyi 16. üniversitesi olmasının yanında Güney'in Harvard'ı olarak bilinen çok prestijli bir üniversite. Milli tenisçimiz Şendoğan, ABD'ye sporcu öğrenci olarak tenis bursu ile gittiğinin altını çiziyor:

"Rice Üniversitesi'nden burs alabilmemin nedeni, tenis takımında oynayacak olmam. ABD'de üniversitelerarası sportif rekabet üst seviyede. Neredeyse tüm spor branşlarında 1., 2. ve 3. ligler var. 1. lig en güçlü takımların rekabet ettiği organizasyon. Bu ligde oynayacak sporcu öğrencileri, head coach'lar seçiyor. Ben de hem Rice gibi akademik olarak çok güçlü hem de Division 1 liginde oynayan bir tenis takımına gidebilmeyi, tenis kariyerimdeki başarılarıma borçluyum. Spor ve akademik kariyeri birlikte

götürmeyi hedefliyorum. Ekonomi ve politika bilimi okumak istiyorum. Rice'da alacağım eğitime girişimciliğimi de katarak çalışma hayatına geçmek istiyorum. Ancak tenis hayatımın sonuna kadar mutlaka yaşamımın bir parçası olacak."

-GENÇLERiN ÖNÜNDEKi EN BÜYÜK ENGEL: 'OKUL MU, SPOR MU' iKiLEMi

Henüz 20 yaşında olmasına rağmen tenisçi olması sayesinde yaşıtlarının çoğundan farklı bir dünya görüşü olan **Emir Şendoğan**'ın tenis ve Türk sporuna yönelik görüşleri ise şöyle:

• Maalesef Türkiye'de şu anda yetenekli çocuklar belli bir seviyeye kadar geliyor ve ondan sonra tıkanıyorlar. Eğitim sistemimiz nedeniyle 'okul mu, spor mu' ikilemi yaşıyorlar. Bu noktada ekonomik zorluklar ve sponsor bulamama faktörleri ortaya çıkınca spordan kopuyorlar. Bu nedenle maalesef ülkemizden henüz dünya sıralamasında ilk 10'a ya da ilk 20'ye bir Türk sporcusu olmadı. Çocukları ve gençleri spor yapmaları için mutlaka teşvik etmemiz gerekiyor. Türkiye'nin spora ve sporculara hak ettiği değeri veren, Amerika'da olduğu gibi üniversitelerarası tenis liglerinin olduğu bir ülke olması en büyük dileğim.

TENiSÇi OLMAK NELER KAZANDIRDI?

• Çok farklı ülkelere yalnız seyahat edip farklı kültür ve kişileri tanıyınca, özgüvenli oluyor ve dünyanın her yerinde hayatınızı sürdürebilme becerisi geliştiriyorsunuz.

Mesela 2018 yılında Mısır'da bir turnuva sırasında besin zehirlenmesi geçirip, çok zor şartlarda bir hastaneye giderek serum tedavisi görmeyi, 2019 yılında Özbekistan'da küçük bir kaza geçirdiğimde kendi başıma hastaneye giderek bunlarla baş etmeyi başarabildim. Tüm bunlar tenisin sayesinde.

40 DERECE SICAKTA 4 SAAT SÜREN MAÇ

• Tenis, birçok dinamiği içinde barındıran bir spor. Fiziksel olarak, hız, dayanıklılık, esneklik, güç yanında mental olarak da kortta çok güçlü bir duruşunuzun olması lazım.

Bazen maçlar 4 saate kadar uzayabiliyor. 2018 yılında Mısır'da 40 derece sıcaklıkta 4 saat süren maçım hiç unutamayacağım anılarımdan biri oldu.

• Rafael Nadal, teniste idolüm. Nadal'ın çok iyi bir toprak oyuncusu olması, savaşçı ve pes etmeyen bir oyun stili olması ortak özelliklerimiz. Beni fiziken de Nadal'a benzeten çok kişi oluyor.

• Benim tenis alanında hedefim; üniversite sırasında ve sonrasında ATP sıralamasında üst basamaklara tırmanmak, Grand Slam'lerde oynamak, tenis sporunun ülkemde yaygınlaşmasını sağlayarak, ülkemdeki yetenekli gençlere rol model olmak, mentorluk yapmak.

● Emir Şendoğan, 14 yaşından itibaren forma giydiği tenis milli takımlarında ülkemizi dünyanın dört bir yanında temsil etti.

GENÇ FUTBOLCULARIN TRANSFERLERİNDE ARTIK YETİŞTİRİCİ KULÜPLER MAĞDUR OLMAYACAK

VE FİFA, YUMRUĞU MASAYA VURDU!

FIFA'NIN, PROFESYONEL FUTBOLCU EĞİTEN KULÜPLERE VERİLEN YETİŞTİRME BEDELİNİ (EĞİTİM TAZMİNATI) BİR DÜZENE KOYARAK, USULSÜZ TRANSFERLERİ VE KARA PARA AKLAMA OPERASYONLARINI ETKİSİZ HALE GETİRMEK İÇİN GELİŞTİRDİĞİ 'FİFA CLEARİNG HOUSE SYSTEM' YANİ 'FİFA TAKAS ODASI SİSTEMİ' İÇİN GERİ SAYIM BAŞLADI.

SPOR ARENA Dilay UNAN

BUGÜN yetenek, yarın profesyonel futbolcu... Bu hayal genç futbolcuları yetiştiren ve eğitimine destek olan spor kulüpleri sayesinde gerçeğe dönüşebilir. Dünya futbolunun patronu FIFA, profesyonel futbolcu eğiten kulüplerin finansal olarak ödüllendirilmesini şart koşmaktadır. Bununla birlikte, yetiştirme bedeli (eğitim tazminatı) ödenmesine ilişkin önceki FIFA düzenlemeleri pratikte başarıya ulaşamamıştır. Özellikle son yıllarda tazminatlar düzgün ve gerçeği yansıtır şekilde ödenmemiştir.

FİFA, gelecekte eğitim tazminatı ödeme süreçlerini iyileştirmek için **'FİFA Clearing House System**' yani **'FİFA Takas Odası Sistemi'** ile merkezi bir ödeme mekanizması kurmayı planlıyor. FIFA Takas Odası; uluslararası transferler için tüm eğitim tazminat ödemelerini sağlayacak bir sistem. FİFA'ya göre, genç futbolcuları eğiten spor kulüpleri, bunların transfer oldukları profesyonel kulüplerden eğitim tazminatı alma hakkına sahiptir.

EĞİTİM TAZMİNATI ALMA HAKKI NE ZAMAN DOĞAR?

Prensip olarak FİFA düzenlemelerine göre:

EĞİTİM TAZMİNATI 2.0'IN UYGULANMASI TAHMİNEN TEMMUZ 2022'DE TAMAMLANACAK. GEÇİŞ DÖNEMİ BOYUNCA, KULÜPLER MEVCUT DÜZENLEMELERE UYGUN OLARAK EĞİTİM TAZMİNATI ÖDEMEYE VE ALMAYA DEVAM EDECEK. FIFA CLEARİNG HOUSE'UN FAALİYETE BAŞLAMASIYLA DA TÜM ÖDEMELER BU SİSTEM ÜZERİNDEN GERÇEKLEŞECEK. **YANİ, FİFA'DAN İZİNSİZ KUŞ UÇMAYACAK!**

1-) Futbolcunun ilk uluslararası profesyonel sözleşmesini imzalaması ve,

2-) Futbolcunun 23 yaşına girdiği sezonun sonuna kadarki her uluslararası transferinde,

kendilerini eğiten kulüplere eğitim tazminatı alma hakkı tanınmaktadır.

Temel ilke yeni kulübün, bir futbolcuyu ilk profesyonel sözleşmesini imzaladığında ve futbolcunun iki farklı ulusal federasyonun kulüpleri arasında her transferinde eğitim tazminatı ödemesi gerektiğidir.

EĞİTİM TAZMİNATINA KİMLER HAK KAZANIR?

Futbolcunun ilk profesyonel sözleşmesini imzalaması sonucunda ödenecek olan eğitim tazminatı, oyuncunun 12-21 yaş arasında eğitimine katkıda bulunan tüm kulüpler arasında paylaştırılacaktır. Ancak sonraki transferler durumunda, eğitim tazminatı bir defaya mahsus olmak üzere sadece oyuncunun son bulunduğu kulübe ödenir.

EĞİTİM TAZMNATI NASIL HESAPLANIR?

Federasyonlar, futbol kulüplerine eğitim tazminatını hesaplamak için kulüplerini 4 kategoriye ayırmaları talimatı veriyor. Bu 4 kategori için eğitim maliyetleri UEFA ve diğer kıta federasyonları tarafından belirlenir. Bu listeler her yıl güncellenir ve her kategori için belirlenen eğitim maliyetlerinin dökümüyle birlikte FIFA web sitesinde yayınlanır.

- 12 ila 15 yaş arasındaki oyuncuların eğitim tazminatları: 4. kategorideki kulüplerin eğitim masraflarına göre hesaplanmaktadır.
- UEFA dışındaki tüm uluslararası federasyonlar için eğitim tazminatı: futbolcunun transfer olduğu yeni kulübün kategorisine göre hesaplanır.
- UEFA içindeki tüm federasyonlar için eğitim tazminatı:

a) Yeni kulüp alt kategoride ise: eğitim tazminatı yalnızca yeni kulübün kategorisine bağlı olacaktır.

b) Yeni kulüp daha yüksek bir kategoride ise: eğitim tazminatı yeni kulübün ortalama eğitim maliyetlerine göre belirlenecektir.

Örneğin; bir futbolcu 12 ila 19 yaşları arasında UEFA 2. kategori kulübü tarafından eğitildi ve ilk profesyonel sözleşmesini UEFA 1. kategori kulübü ile imzalarsa, eğitim tazminatı şu şekilde hesaplanacaktır:

12-15 yaş: 4 X 10.000 Euro (4. Kategori)

+ 16-19 yaş: 4 X 75.000 Euro (Ortalama 1. ve 2. Kategori)

= 340.000 Euro

EĞİTİM TAZMİNATI TALEPLERİNİN KARŞILANMASINDA NE GİBİ SORUNLAR VAR?

Futbolcunun yeni kulübe tescilinden itibaren en geç 30 gün içinde eğitim tazminatı ödenmesi için başvuru yapılması gerekmektedir. Ancak günümüzde birçok kulüp eğitim tazminatı ile ilgili üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmekten kaçınmakta veya hiç yerine getirmemektedir.

FIFA REFORMU HANGİ DEĞİŞİKLİKLERİ ÖNGÖRÜYOR?

2019 yılında FIFA, eğitim tazminatının ödenmesini düzgün uygulatabilmek için FIFA Clearing House System (FIFA Takas Odası Sistemini) uygulamaya karar verdi. Bu sistem, tüm ödemelerin merkezi bir takas odası aracılığıyla otomatik olarak işlenmesini ve böylece kulüpler arasında eğitim tazminatının daha verimli bir şekilde dağıtılmasını sağlayacaktır.

FIFA Clearing House, FIFA'nın tam kontrolü altında ayrı bir kuruluş olarak kurulacak ve dünyanın dört bir yanındaki kulüpler arasında eğitim tazminatıyla ilgili ödemelerden sorumlu olacaktır. FIFA, eğitim tazminatlarını hesaplar ve gerekli tüm kontrollerin yapılabilmesi için bunları FIFA Clearing House`a iletir. FIFA Clearing House, özellikle yeni kulübün yaptığı ödemeleri eğiten kulüplere doğru bir şekilde dağıtılmasını sağlayacaktır.

Özellikle, yeni kulüp tarafından ödenen paranın, küresel elektronik oyuncu pasaport sistemine dayalı ve geçerli Kara Para Aklamayı Önleme Yasaları da dahil olmak üzere ulusal ve uluslararası mali düzenlemelere uygun olarak futbolcuyu eğiten kulüplere doğru şekilde dağıtılmasını sağlayacaktır.

Ayrıca, eğitim tazminatlarının ödenmesini kısmen finanse etmek için bir fon kurulacaktır. Fon, transfer ücretleri üzerinden % 1'lik ek bir vergi ile finanse edilecektir. FIFA, FIFA Clearing House'un 2021 yılı içerisinde bu vergiyi toplamaya başlayacağını duyurdu. Ancak, verginin uygulamaya konulması için kesin bir tarih henüz belirlenmemiştir.

Bir yıllık geçiş döneminde bu verginin, fonu finanse etmek için yeterli olup olmadığı kontrol edilecektir. Eğitim tazminatının dağıtımı ile ilgili henüz detaylı bilgi yayınlanmadı. Ayrıca FIFA, kulüplerin sınıflandırılması, eğitim tazminatlarının hesaplanması gibi işlemleri belirlemek amacıyla tüm federasyonların kulüplerinden veri toplamaya başlayacaktır. Buradaki amaç, kulüpleri artık ilgili lig üyeliğine göre değil, bireysel olarak ilgili eğitim maliyeti kategorisine ayırmaktır.

Eğitim Tazminatı 2.0'ın uygulanması tahminen Temmuz 2022'de tamamlanacaktır. Geçiş dönemi boyunca, kulüpler mevcut düzenlemelere uygun olarak eğitim tazminatı ödemeye ve almaya devam edecek olup, 2021 yılında FIFA Clearing House'un faaliyete başlamasıyla da tüm ödemeler bu sistem üzerinden gerçekleşecektir.

YILDIZ SAVAŞLARININ GÖLGESİNDEKİ TAKIM:

YEŞİLDİREKSPOR

Futbolun tüm coğrafyaya yayılmasıyla birlikte gücü arkasına alan şehir takımlarına ayak uyduramayan 'semt çocukları' birer birer sahneden çekilirken, kendi yağlarıyla kavrulmaya terk edildiler. İşte bu durumu içine sindiremeyen ve mücadeleye devam eden kulüplerimizden biri de Yeşildirekspor.

SPOR ARENA Arif DOĞAN

ENDÜSTRİYEL futbolun yerle yeksan ettiği semt takımlarından biri olmamak için direnen, tüm olumsuzluklara rağmen 70 yıllık bir çınarı dimdik ayakta tutmaya çalışan bir avuç insanın fedakarlıklarına tanıklık edeceğiz bu kez. Onlar, 'Türk futbol tarihinin endüstriyel futbol öncesi naif dönemine damga vurmuş bir ekol, İstanbul futbol kültüründe yok olan bir geleneğin son temsilcileri' olarak tanımlıyor kendilerini. Futbolun tüm coğrafyaya yayılmasıyla birlikte gücü arkasına alan şehir takımlarına ayak uyduramayan 'semt çocukları' birer birer sahneden çekilirken, kendi yağlarıyla kavrulmaya terk edildiler. İşte bu durumu içine sindiremeyen ve mücadeleye devam eden kulüplerimizden biri de Yeşildirekspor.

Futbol camiası Yeşildirekspor'u Fenerbahçe'nin 1959 öncesi şampiyonluklarının tescili için federasyona başvurmasının ardından **'ben de şampiyonluğumu istiyorum'** haykırışıyla tanıdı. Kulübün ikinci başkanı ve antrenörü **Mehmet Coşgun** dergimize yaptığı açıklamada, Fenerbahçe'nin Milli Lig (Süper Lig) kurulmadan önce mahalli liglerde kazandığı şampiyonluklarının tescili için talepte bulunduğunu hatırlatırken, kulüplerinin de 1960-1961 sezonunda kazandığı İstanbul Mahalli Lig şampiyonluğunun tescil edilmesi gerektiğini vurguladı. Fenerbahçe lehine çıkacak bir kararın kendileri ve diğer takımlar için emsal teşkil edeceğini söyledi. **Coşgun**, kulüp antrenörlerinden **Göktuğ Sarıtaş'**ın avukat olduğunu ve konu hakkında araştırma yaptığını, hatta spor tarihçisi Melih Şabanoğlu'na danıştıklarını ifade etti. İstanbul Mahalli Ligi şampiyonluğunun günümüzde TFF 1. Lig şampiyonluğuna denk geldiğinin altını çizen M**ehmet Coşgun** çıkacak kararı merakla beklediklerini belirtti.

ASKERLER İSTEDİ MİLLİ LİG'E ÇIKTI

1951 yılında bir semt takımı olarak kurulan yeşil sarılılar, 1956-1959 yılları

Futbol camiası Yeşildirekspor'u Fenerbahçe'nin 1959 öncesi şampiyonluklarının tescili için federasyona başvurmasının ardından 'ben de şampiyonluğumu istiyorum' haykırışıyla tanıdı. Kulüp 2. başkanı Mehmet Coşgun, İstanbul Mahalli Ligi şampiyonluğunun günümüzde TFF 1. Lig şampiyonluğuna denk geldiğini söylüyor.

arasında İstanbul Profesyonel 2.Ligi'nde yer aldı. 1959 yılında federasyon tarafından ulusal bir lig kurulması üzerine İstanbul Profesyonel Ligi'nden 8, Ankara Futbol Ligi ile İzmir Futbol Ligi'nden de 4'er takım Milli Lig'e alındı. Yeşildirekspor'un oynadığı İstanbul 2. Profesyonel Ligi lağvedildi. Bu üç ilimizde geride kalan takımların oluşturduğu 'mahalli küme' projesi hayata geçirildi. Milli Lig'in bir alt seviyesi olarak kabul edilen bu oluşumda üç ilin şampiyonu, Milli Lig'de sezonu son üç sırada bitiren takımlarla play-out (baraj maçları) oynayarak Milli Lig'e çıkma imkanına sahip olacaktı. Yeşildirekspor, 1960-1961 sezonunda İstanbul Mahalli Ligi'nde Taksimspor ile Sarıyer'i geçerek şampiyon oldu. İşte bahsi geçen ve tescillendirilmek istenilen şampiyonluk da budur. Aynı sezon Milli Küme'yi son üç basamakta bitiren Altay, Altınordu, Adana Demirspor ile Ankara Mahalli Ligi şampiyonu Toprakspor (TMO Spor) ve İzmir Mahalli Lig şampiyonu Kültürspor (Ödemişspor) takımlarıyla Bursa'da baraj maçları yaptı.

Grupta, Altay ve Altınordu'yla birlikte 7'şer puan toplayan Yeşildirekspor averajla üçüncü oldu. (Aslında Altınordu'yla aynı averaja sahipti ama TFF verilerinde üçüncü sırada görünmektedir). Federasyon baraj maçları öncesi Milli Lig'e ilk 3 takımın alınacağını karar vermişti. Daha sonra sadece Altay'ı alacağını açıkladı. Bunun üzerine kulüp yöneticilerinden Kazım Özeke ve Turan Ögel, 27 Mayıs 1960'ta darbe yaparak ülke yönetimine el koyan askerî erkana çıktılar. Böylece Altınordu ve Yeşildirekspor da Milli Lig'e çıktı.

ÇEKiRGE KAÇ KEZ ZIPLAR?

Türkiye'de Süper Lig'e katılan 73 takımdan biri olan Yeşildirekspor ilginç lig kronolojisiyle dikkat çekiyor. 1961 yılında Milli Lig'e merhaba diyen güzide kulübümüz, ilk sezonunda üç büyüklere karşı gösterdiği performanslarla dikkat çekti. Bu maçlardan 4 beraberlik çıkardı. Galatasaraylı eski futbolcu **Bülent Giz'**in çalıştırdığı takıma, renklerinden dolayı 'Brezilyalılar' deniliyordu. 1958 Dünya Kupası'nı yerinde izleyen Giz, Türkiye dönüşünde kulübe İsveç'ten Brezilya formaları getirmişti. Semtte işyeri bulunan kişilerin finanse ettiği takım kısıtlı bütçesi nedeniyle fazla transfer yapamamıştı. Yeşil sarılılar, ilk galibiyetlerini 8. haftada almıştı. İkinci yarı maçlarıyla birlikte antrenör değişikliğine giden kulüp, Fenerbahçe, Beşiktaş ve Milli Takımı da çalıştıran Fenerbahçeli eski futbolcu Cihat Arman'la anlaşmış, takım bir puan farkla olsa da ligde kalmıştı.

Bir sezon sonra grup sonuncusu olarak 2. Lig'e düşen kulüp, ilk iki sezon vasat bir görüntü çizdi,1965-1966 sezonunda tekrar grubunu son sırada tamamladı. Diğer grubun sonuncusu İzmir Ülküspor'la play-out oynadı ve yerel lige düştü. 1970-1971 sezonunda Türkiye 3. Futbol Ligi'ne çıkan kulüp, ilk sezon grubunu sonuncu sırada bitirmesine rağmen küme düşme kuralı uygulanmadığı için ligde kaldı, bir sonraki sezon yine sonuncu oldu, yerel lige düştü. Ispartaspor'a 20-0 mağlup oldu. Oynadığı 56 lig maçından sadece 3 beraberlik çıkaran Yeşildirekspor, attığı 19 gole karşın, ağlarında 231 gol gördü.1984-1985 sezonunda tekrar oynanmaya başlanan Türkiye 3. Futbol Ligi'ne katılan kulüp grubunu yine son sırada tamamladı, düşme kuralı uygulanmadığı için ligde kaldı. Bir sonraki sezon aynı şekilde sonuncu oldu, düşme kuralı yine uygulanmamıştı.1986-1987'de Davutpaşaspor'un bir basamak üzerinde ligi tamamlayarak profesyonel futbol devrini kapattı.

'BİZ ASLINDA 21-0 YENiLDiK'

Bu anekdot, Mustafa Coşgun'un babası ve eski kulüp başkanı merhum **Muammer Coşgun**'un beyanıdır. Hiçbir kurum yahut kişiyi bağlamaz. 18 Haziran 1972'de Ispartaspor deplasmanına giden Yeşildirekspor'un futbolcuları kulüpten alacakları ödenmediği için maça çıkmak istemedi. Spor Toto'ya listelendiği için müsabakayı oynamak zorunda olduklarını hisseden Yeşildirekspor yöneticileri sorunun giderilmesi için çözüm aramaya başladı. Karşılaşmaya çıkmayı kabul eden birkaç oyuncu vardı ama ilk 11 tamamlanamıyordu. O anda akıllarına '**şeytani**' bir fikir geldi. Müsabakayı takip etmeye gelen muhabirlerle görüştüler.

Türkiye'de Süper Lig'e katılan 73 takımdan biri olan Yeşildirekspor ilginç lig kronolojisiyle dikkat çekiyor. 1961 yılında Milli Lig'e merhaba diyen kulübümüz, ilk sezonunda üç büyüklere karşı gösterdiği performanslarla dikkat çekti. Bülent Giz'in çalıştırdığı takıma, renklerinden dolayı 'Brezilyalılar' deniliyordu.

Muhabirler Yeşildirek formasını giyerek maça çıktı. Her şey rakip Ispartaspor'un bilgisi dahilinde gelişti. Lisanslara da kimseler bakmadı. Maç 20-0 Ispartaspor'un galibiyetiyle sona erdi. Muammer Coşgun'a göre maç aslında 21-0 bitmişti. Bir gol ya hakem ya da federasyon tarafından işlenmemişti. 'Türk profesyonel futbol tarihinin en farklı skoru' unvanına sahip olan karşılaşma 14 yıl sonra egale edildi. 1986 yılında Sönmez Filamentspor, Bilecikspor'u 20-0 mağlup etmişti.

İLK GECE MAÇINI YEŞİLDİREK OYNADI

Türkiye'de ilk gece maçı 28 Mart 1962'de Mithatpaşa Stadı'nda (Vodafone Park) yapıldı. Yeşildirekspor ile Vefa arasında yapılan karşılaşmayı 1-0'lık skorla yeşil sarılılar kazandı. Saat 18:00'da başlayan karşılaşmanın 21. dakikasında hakem Faruk Talu oyunu durdurdu, stadın ışıkları yakıldı ve maçın topu değiştirildi. Bu karşılaşmanın hemen ardından Fenerbahçe ile Kasımpaşa müsabakası yapıldı.

GALATASARAY PARASIZLIK YÜZÜNDEN ALAMADI FENERBAHÇE ALDI

Yeşildirekspor'un yetiştirdiği en önemli futbolcuların başında **Yıldırım İper** gelir. Yeşil sarılı formayla genç milli takıma seçilen İper'i Galatasaray Teknik Direktörü **Gündüz Kılıç** kadrosunda görmeyi çok istemiş ve nihayet bir ön anlaşma imzalanmıştı. İper takımın hazırlık kampına katılmıştı. Kamp dönüşü Galatasaray mali sıkıntıları yüzünden vaat edilen parayı Yıldırım İper'e ödeyemeyince futbolcu kulüpten ayrıldı. Devreye Fenerbahçe girdi, İper yine anlaşamadı ve askere gitti. İki yıl top oynayamayan **Yıldırım**, askerlik dönüşü Fenerbahçe'yle anlaştı. Bir sezon oynadıktan sonra İstanbulspor'a transfer oldu. Futbolu bıraktıktan sonra Yeşildirek'te yöneticilik ve antrenörlük yaptı.

OSMAN TANBURACI DA YEŞİLDİREK'TE OYNADI

Fenerbahçe'nin kurucularından ve ilk sporcularından **Tanburacı Osman Pehlivan**'ın torunu Galatasaray Kongre üyesi gazeteci- yazar **Osman Tanburacı** da profesyonel olarak Yeşildirekspor forması giymiş, daha sonra İstanbulspor'a transfer olmuştur.

ALPASLAN ERATLI TOPA VURMAYI YEŞİLDİREK KALECİSİNDEN ÖĞRENDİ

Fenerbahçe'nin efsanevi futbolcularından **Alpaslan Eratlı** defans oyuncusu olmasına rağmen frikikten ve uzak mesafelerden gol atmasıyla ünlüdür. Usta oyuncu bunun sırrını verdiği bir röportajda şöyle açıklıyor:

"Futbol hayatım boyunca antrenörlerimden bir şey öğrenmedim. Ben topa iyi vurmayı, 15-16 yaşlarında Talat Ündar ağabey ile yaptığım antrenmanlarda öğrendim. Talat Ağabey o zamanlar 1. Lig'de oynayan Yeşildirek'in kalecisiydi. Gelir, 'Ödevin var mı?' diye sorardı. 'Akşama yaparım ağabey' cevabını alınca 'Hadi çalıştır beni o zaman!' derdi ve bir arsaya gidip onunla çalışırdık. Topa vurabildiğim kadar sert vurmamı söyler ve köşeleri de belirtirdi. Böylece isabetli şut atmayı öğrendim."

Bu arada internet platformunda **Alpaslan Eratlı'**nın Yeşildirekspor'dan Fenerbahçe'ye transfer olduğu yazmaktadır. Eratlı bu kulübümüzde forma giymemiştir. Fenerbahçe Yönetim Kurulu eski üyesi **Tuncay Uzun** da Yeşildirek Spor Kulübü'nde yöneticilik yapmıştır. Uzun, Fenerbahçe yönetimine girmeden önce stajını bu kulüpte yaptığını söylemişti. Yeşildirek'in önlemez düşüşünü kastederek "Amatör kulüplerde sorunları aşmak kolay değildir. Büyük kulüplerde, kulübün büyüklüğünün getirdiği avantajlarla bu daha kolaydır" ifadesinde bulunmuştu.

Kulübün ikinci başkanı **Mehmet Coşgun**'la Yeşildirekspor'un bugününü konuştuk... Tam anlamıyla bir dokunduk bin ah işittik...

İNSANLAR BİZDE MAZİLERİNİ GÖRÜYOR

● Yeşildirekspor neden futbol kültürünün kalan son örneğidir? Kulübünüzün kuruluş hikayesini anlatabilir misiniz?

'Öncelikle Yeşildirekspor bir kültürün takımıdır. Eski İstanbullular bize futbol kültürün kalan son örneği diyorlar ki biz de öyle olduğumuzu hissediyoruz. O güzel

Türkiye'de ilk gece maçı 28 Mart 1962'de Mithatpaşa Stadı'nda (Vodafone Park) yapıldı. Yeşildirekspor ile Vefa arasında yapılan karşılaşmayı 1-0'lık skorla yeşil sarılılar kazandı. Saat 18.00'de başlayan karşılaşmanın 21. dakikasında hakem Faruk Talu oyunu durdurdu, stadın ışıkları yakıldı ve maçın topu değiştirildi.

insanlar mahalle takımlarını tutarlardı. Kamyon kasalarında maçlara giderdi. Mahalledeki kadınlarımız futbolcularımızın çoraplarını dikerdi. Biz profesyonel liglerde oynadığımız zamanlarda bile dışarıdan 1-2 transfer yapıp, kendi semtimizin çocuklarıyla maçlara çıkan bir kültürden geliyoruz. Buna semt aşkı diyoruz, aidiyet diyoruz, forma aşkı diyoruz. İnsanlar bizde mazilerini görüyor. Bir semt takımı olarak görüldüğümüz için halkın sempatisini kazanmış bir kulübüz. Hangi stada gidersek gidelim en az 10 yaşça ilerlemiş, semtimizde oturmayan taraftarımız oluyor. Bizlere, 'Yeşildirekspor'u seyretmeye geldik. Sizleri seyrederek anılarımızı canlandırıyoruz. Bizim zamanımızda maç çıkışlarında Eminönü, Yeşildirekspor diye inlerdi. Bu takım buralara düşecek takım mıydı?' diyorlar. Tabii bu yaklaşım bizi çok mutlu ediyor, motive ediyor. Hiç unutmam bir gün genç bir arkadaş koşarak yanımıza geldi. 'Hocam sizin bir maçınızı seyrettim, akşam eve gittiğimde Alzheimer hastası dedeme 'Beni Yeşildirekspor istedi, orada top oynayacağım' esprisini yaptım. Dedem Yeşildirekspor'u hatırladı. 'Aferin benim torunuma Yeşildirek'te mi oynayacaksın. Seni televizyonlar da mı seyredeceğiz? Çok iyi takımdır' dedi. Ondan sonra tarihinizi araştırdım. Hocam siz Süper Lig'de oynamışsınız. Bu olay beni çok duygulandırdı.' dedi Tabii biz de çok duygulandık.

Kuruluş hikayemize gelince; mahalledeki 10-12 arkadaş kendilerine forma yaptırıyorlar. Mahalleler arası turnuvalarda önüne geleni yeniyorlar. İstanbul Profesyonel Ligi takımlarıyla hazırlık maçları yapıyorlar takımlara kök söktürüyorlar. Semtimizin önde gelenleri bu çocukları değerlendirelim, federe yapalım diyerek federasyona başvuruyorlar. Böylece 1951 yılında kulübümüz kuruluyor. Dışarıdan hiçbir transfer olmadan yıllarca liglerde oynuyorlar."

● Merhum babanız eski, amcanız ise yeni başkanınız. Siz de ikinci başkansınız?

Bu aidiyet sizden sonra devam edecek mi?

Ben 19 yaşımdan beri kulübün yönetimindeyim. Ayrıca antrenörlüğünü de yapıyorum. Neden? Kulübümüz kapanmasın diye. Babam çocukluğundan itibaren tüm deplasmanlar dahil hiçbir maçımızı sektirmeden seyreden birisiydi. Babamın ömrü Yeşildirekspor'la başladı Yeşildirekspor'la sona erdi. Başkan olmadan önce de elinden geldiği kadar maddi-manevi yardımlarını esirgememiştir. Keza amcam da öyle. Bir gün İnönü Stadı'nda birlikte maç seyrederken şimdiki başkanımız olan amcam Nevzat Kanık'a 'Gün gelecek bir gün bu kulübün başkanı olacağım' demiş. Kulüp amatöre düşünce kapısına kilit vurulmasın diye kulübü sahiplenmiş ve başkan olmuştur. Bana vasiyet olarak iki şey söylemiştir; 'Ölünce tabutuma Yeşildirek forması ört ve bu kulübün kapısına kilit vurdurma.' İlk vasiyetini kalbimiz buruk bir şekilde yaptık. Mekânı cennet olsun. İkincisi için de elimden geleni yapıyorum. Dört yaşındaki oğlum Alpaslan, üç büyükleri bilmez, kendisine kulübümüzün formasını yaptırdım üzerinden çıkarmıyor. Evde en büyük Yeşildirek diye bağırıyor. Ben şimdiden kulübe başkan yetiştiriyorum. İnşallah o da olacak. Başkanımız Nevzat Kanık soyadı değişik olsa da öz amcamdır. Babam evlatlık verildiği için soyadlarımız farklı. Kendisi bir ara Batıköy Mimar Sinan SK başkanlığı da yaptı. Kendisine 'Gel, kendi kulübünün başkanı ol' dedim. Sağ olsun beni kırmadı. Sözü dinlenen ve ağırlığı olan bir kişidir.

YOKLUKLA SAVAŞMAK KANIMIZA İŞLEMİŞ

● Hedefleriniz nedir? Kulübünüzün gelirleri nelerdir? Bürokrasinin size bakış açısı nasıl?

Benim en büyük hedefim 70 yıllık kulübün varlığını devam ettirmesidir. Geçen sezon hocamız Mehmet Yavuz Selim Kılınç'la 1.Amatör'e çıktık. Bir hedefimiz de bu ligde kalıcı olmak. Türk futbolunda zirveyi gören bir takım için bunu söylemek çok acı. Bizim Süper Amatör Lig'e çıkacak maddi gücümüz yok. Çünkü gelirimiz yok. Üye gelirim yok. Başta asbaşkanımız Ümit Şen olmak üzere yönetici arkadaşlarımız ellerinden geldiği kadar yardım ediyor. Eski kaptanımız sevgili Selim Veziroğlu yardımlarını hiçbir zaman eksik etmedi, sağ olsun. Esnaf bize karşı çok ilgisiz. Kulübe gelir olsun diye 700 TL'ye takvim yaptırdık 150 TL'lik sattık. İTO (İstanbul Ticaret Odası) bizim semtimizin sınırları içerisinde ama bize faydası yok. Yeşil-

Yeşildirekspor 2. Başkanı Mehmet Coşgun, kulübünü şöyle anlatıyor: "Yeşildirekspor bir kültürün takımıdır. Eski İstanbullular mahalle takımlarını tutardı. Biz profesyonel liglerde oynadığımız zamanlarda bile dışarıdan sadece 1-2 transfer yapıp, kendi semtimizin çocuklarıyla maçlara çıkan bir kültürden geliyoruz. Buna semt aşkı diyoruz."

direk'te on bin dükkân var. Hepsi 10 TL verse ben bu kulübü Bölgesel Amatör Lig'e çıkarırım.

Vakıflar'dan kiralık bir otoparkımız var, 16 araç kapasiteli. Aylık kirası 11 bin TL. Buradan bize aylık 300-500 TL arasında bir para kalıyor. Kirasını çıkarsın diye dua ediyoruz her ay. Zaten park giriş ve çıkış yolları 09:00-17:00 saatleri arasında kapalı. Vakıflar'a kirada indirim yapılması için teklifte bulunduk, kabul etmediler.

Fatih Belediyesi, eşofman ve malzeme yardımı yapıyor sadece. Fatih ilçesinde çok amatör kulüp var. Eski lokalimiz yıkıldı. Belediye'nin yardımıyla kulübümüze yeni bir lokal kazandırabilirsek çok mutlu olacağım. Fatih Belediyesi eskiden altyapı liglerinde başarılı olan kulüplere ödül veriyordu. Bunu değiştirdi. Şimdi altyapı liglerine giren kulüplere kategori başı 1000-1500 TL arasında yardım yapacağını duyurdu. Pandemi dolayısıyla bu yardımdan da yararlanamayacağız. Belediye arada sırada maçlarımıza araç gönderiyor. Biz Fatih Kulüpler Birliği'nden araç istiyoruz bazen, onlar da cüzi miktarda para istiyorlar. Cüzi de olsa kırılıyoruz. Fatih'ten Sarıyer'e maç için kapalı kasa araçla futbolcu götürdüğüm günler oluyor. Beş kişilik araca 9-10 futbolcu biniyor, yaşadığımız sıkıntıyı siz düşünün artık.

TFF profesyonel maçların yayın gelirinden amatör futbola fon aktarmalıdır. Bizim gibi köklü kulüplerimizin tarihini yaşatması için. Profesyonel futbolun altyapılarını besleyen amatör kulüplerdir. Babam 'bir maçta futbolcumuzun vidalı kramponun iki dişi çıktı, yedek kramponumuz da yoktu. Koli bantlarıyla kramponun deliklerini kapattık' demişti. Eskiden annem formaları leğende yıkardı. Şimdi eşim yıkıyor. Formalar için eve kurutma makinası aldım. Yetmiş yıl geçti ama değişen bir şey yok. Yoklukla savaşmak kanımıza işlemiş. Bu iş çok zor, belki de hayatımda yaşadığım en zor şey.

'TERTEMİZ BİR FAKİRDİR!'

Duayen gazeteci Necmi Tanyolaç 7 Şubat 1962 tarihli bir yazısında; "Zannedilir ki Yeşildirek ismini taşıdığı geniş ve civcivli iş muhitinin kulübüdür, zengin iş adamlarının, fabrikatörlerin takımıdır. Halbuki, fabrikatörlerin kulübü diye bilinen Yeşildirek, Türkiye milli ligine dahil kulüplerin en yoksuludur ama düşkün değildir. Tertemiz bir fakirdir. Harap bir medresedir burası. Yeşildirek denilen kulüp bu harap medresenin üst katındaki bir taş odadan ibarettir. Taş odayı diğer odalardan ayıran taş sütunlar arasına ipler gerilmiştir. Yeşildirekli futbolcuların formaları, şortları, konçları, çorapları yıkandıktan sonra iplere asılır, kurutulur. Yeşildirek milli ligden çok bizim mahallenin takımıdır. 'Biz basının takımıyız. Cağaloğlu'nun kulübüyüz' diye iftihar ederler. Buna rağmen, Yeşildirek gazete sütunlarında en az yer alan kulüptür" diye yazmıştır.

Kulübün Milli Lig'e çıkmasında en büyük katkıyı yapan Yeşildirek efsanesi Yıldırım İper yöneticilik yaptığı yıllarda sitemini şöyle anlatıyor: "Çıktık Mahmutpaşa'ya. Eminönü, Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Çemberlitaş, Sultanhamam, Akbıyık Mahallesi…Hep dolaştık. Bize on para vermediler. "

Mehmet Coşgun sanki bize o günleri anlatmış değil mi? Yeşildirekspor, deja vu yaşamaya devam ediyor… Birileri geçmiş şampiyonlukları nasıl paraya çeviririm diye hesap yaparken, birileri de burada bir Yeşildirekspor diye takım varmış, bu sezon formalarını ben yaptırayım sesi duymak için 'topa giriyor.'

Kimse var mı?..

HAYAL KIRIKLIĞI VE AZALAN ÜMiTLER

Play-off'ta Fenerbahçe Beko'nun karşısına çıkan CSKA Moskova, kesinlikle son 5 yılın en karşılaşmak isteyeceğiniz CSKA kadrosu durumunda idi. Keşke bu ortamda zaten dar olan Fenerbahçe rotasyonu sağlıklı kalabilse ve bu görece iyi eşleşme Final4 ile taçlanabilseydi.

SPOR ARENA Arman ANIK

SONUNDA tüm Euroleague sezonunun oynanma amacına, sezonun en sert, en keyifli dönemine, Play-off zamanına geldik. Özellikle sezonun ikinci yarısında muazzan performans gösteren temsilcilerimiz için nisan ayı artık hataya yer olmayan tam anlamıyla karar zamanı idi.

FENERBAHÇE BEKO:

Fenerbahçe Beko maalesef sezonun bu en önemli dönemine yine muhtemel ihmallerin de etkisiyle büyük şanssızlıklarla giriş yaptı. Bu dönemde pandemi ile yaşamaya alışmak durumunda olunan bir ortamda, Covid'den bu kadar etkilenen hiçbir rakip yokken, toplam stafftan 7 eksikle Play-off serisine başlamayı sadece şansızlıkla açıklamak çok doğru olmaz diye düşünüyorum. Bununla birlikte ülkemizi uluslararası arenada temsil eden takımlarımızın da aşıya erişiminde bir istisna sağlanma ihtiyacı, kötü bir örnekle daha iyi anlaşıldı diye umuyorum.

Sezonun başından beri takımın en iyisi konumunda olan, sadece pota altı katkısı ile değil, oyunun merkezinde bir oyun kurucu kimliği ve asist özelliğiyle de takıma müthiş katkı veren, normal sezonun en büyük MVP adaylarından Vesely, 2 maçı kesin kaçırmış durumda Play-off'lara başladı. Buna ilve olarak takımdaki koç dahil 7 Covid vakası eklenince, işimizin hiç de kolay olmadığı bir seriye bir adım geride başlamak zorunda kaldık.

İlk maçta, yukarıda açıkladığım nedenlerle kenarda koç olmadan ve Vesely ile birlikte ana rotasyondan Pierre, Eddie, Ulanovas gibi eksiklere rağmen De Colo'nun 27 sayı ve 27 verimliliğe ulaşan standart dışı performansı, temsilcimizi 3 çeyrek boyunca oyunda tuttu. Son çeyrekte gerek yorgunluk, gerek rakibin sertliğine aynı oranda verilemeyen cevaplar ve biraz da 'ince düdüklerle' sonuca ulaşamasak da, Fenerbahçe basketbolunun her koşulda mücadeleyi elden bırakmayacak bir ekol olduğuna tanık olduk.

Tam kadro olunduğunda dahi sene başında yapılan tercihler nedeniyle esnek olamayan uzun rotasyonundaki eksikleri bu maçta O'Quinn'den gelen performansla (11 sayı, 6 ribaund, 4 asist) bir nebze de olsa kapatmaya çalıştı Fenerbahçe. Bu belirli oranda başarılı olsa da Vesely'nin yarattığı boşluğu hissetmemek tabii ki mümkün değildi. Ancak tüm olumsuzluklara rağmen maçta bence farkı yaratan faktör tabii ki üst düzey savunma konsantrasyonu ve 4/5 üçlük isabeti ile 20 sayıya ulaşan Daniel Hackett ile birlikte görece zayıf CSKA benchinin verdiği 'beklenmedik' ekstra katkı oldu.

Ivan Ukhov ve Semen Antonov kısa sürelerde toplam 5 üçlükle 15 sayılık katkı verirken, sezon başındaki gücünden uzak görünen CSKA'nın maçı kazanmasında önemli X-Faktör konumunda oldular. Clyburn ise hâlâ beklenen seviyede olmasa da kritik dakikalarda CSKA'yı oyunda tutan bir performans sergiledi.

MELİH, PEREZ VE LORENZO HAYAL KIRIKLIĞI YARATTI

Buna karşılık Fenerbahçe'nin dar rotasyonunda benzer katkılar beklenen, belki de en önemli oyuncu olan kaptan Melih Mahmutoğlu 18 dakikayı 0 sayı ve -6 verimlilikle kapattı. Sezon ortasında guard rotasyonunu rahatlatması için transfer edilmiş olan Alex Perez de bunca eksik nedeniyle yakalamış olduğu fırsatı, 13 dakikada sıfır sayı ve sıfır verimlilik ile farklı şekilde 'değerlendirmiş' oldu.

İkinci maçta ise aynı senaryoyu farklı bir şekilde yaşamaya devam ettik. Yine maçın son bölümüne kadar maçın içerisinde kalan bir Fenerbahçe karşısında, bu kez net şekilde De Colo'yu her ne pahasına olursa olsun durdurmaya kararlı bir CSKA vardı sahada.

Sert savunma ve Clyburn&Kurbanov gibi eşleşmelerle daha etkisiz hale getirilen De Colo'dan bayrağı devralan Guduric, bu kez 27 sayı ve 27 verimlilik üreten oyuncu oldu. Pota altında O'Quinn'den de beklenen katkının gelmediği maçta, Fenerbahçe sadece 67 sayı üretebildi ve tabii ki bu hücum performansı kazanmaya yetmedi.

Her iki maç birlikte değerlendirildiğinde ise CSKA adına en önemli oyuncu Daniel Hackett olarak ön plana çıktı. Bizim adımıza ise kuşkusuz en büyük hayal kırıklığı yine Lorenzo Brown oldu. Bunca eksikle birlikte, Guduric ve De Colo üzerindeki yükü paylaşacak yaratıcı bir kısa ihtiyacı kaçınılmazken, bunun eldeki yetenek havuzundaki en önemli karşılığı yine sessiz ve etkisizdi.

Tabii ki iki maçtaki koç dahil önemli eksikler dikkate alınarak bu sonucun (0-2) kabul edilebilir olduğu da düşünülebilir ancak ortaya konan mücadele, maçların ne kadar yakın geçtiği, CSKA'nın özellikle guard ve 5 numara rotasyonundaki zaafları dikkate alındığında, Moskova'dan 1-1 ile dönme ihtimaline üzülmemek elde değil.

3. MAÇ VE HAYAL KIRIKLIĞI:

Bunun başarılamadığı bir ortamda üçüncü maça rotasyonumuzun büyük oranda tamamlandığı, en önemlisi Vesely'nin sağlıklı bir şekilde dönüş yaptığı bir formatta başladık. Maç başında 12-0, ilk çeyrek sonunda ise 24-17'lik skor, Vesely'nin Fenerbahçe oyun düzeninde ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu gösterir durumdaydı. Ancak bu hızlı başlangıç sonrasında rotasyonlar arttıkça CSKA ekibimize yaklaşmaya, en önemlisi ideal beşini de bulmaya ve iyi oynamaya başladı. İkinci çeyrekte rakibimiz 27-15'lik üstünlükle farkı kapatıp öne geçti. Bu çeyrekte De Colo üzerinde yine farklı savunmacılarla uygulanan baskının ve Vesely'yi faul riskine sokmamak ve muhtemelen

Koç Kokoskov dahil 7 eksikle play-off serisine başlayan Fenerbahçe Beko'nun bu zor zamanında forma şansı bulan kaptan Melih Mahmutoğlu ve Alex Perez, maalesef beklentilerin çok altında kalarak hayal kırıklığı yarattı.

yıpratmamak adına biraz fazla kenarda bekletmemizin karşılığı olarak sadece 15 sayı üretebildik.

Rakibimizde ise ilk iki maçta Hackett ile yakalanan ivme, bu kez Clyburn önderliğinde ilk çeyrek ortasından itibaren kendini göstermiş oldu.

Üçüncü çeyreğin başında Vesely'nin hucüm faulü ve üstüne gelen teknik faul ise maçın kırılma noktası oldu. Perdelemelerde aldığı iki hücum faul ve 3.çeyreğin kırılma anındaki düdüklerin tamamı tartışmalı olsa da, bu seviyede, takımın bu kadar ihtiyaç duyduğu bir oyuncunun aldığı teknik faulü açıklayabilmek her halükarda mümkün değil.

Burada kolaya kaçıp sadece hakemler üzerinden popülizm içeren eleştiri yapmak, bir spor yazarı için kuşkusuz kolay olanı ancak ben, aynı maç sonu Erdem hocanın yaptığı gibi bu yolu seçmeyenlerden olacağım. Hem Vesely'nin teknik faulü hem de sonrasında takımın bir anda maçtan kopmasını kabullenmenin, tüm günahı Eurolegue yönetimine ve hakem üçlüsüne yazmanın doğru olmadığını düşünüyorum. Vesely olmadan oynanan ilk iki maçtaki mücadele, bu takıma onsuz da birşeyler başarabileceğinin özgüvenini vermiş olmalıydı.

Maalesef Vesely'nin atıldığı andan sonraki akışta ise De Colo'nun tek başına mücadelesi ve Clyburn'un 34 sayı 38 verimlilik puanına ulaşan kariyer maçı haricinde anlatacak fazla birşey yaşanamadı sahada.

Bu seriyi değerlendirirken kendi eksikelerimizin çok önemli olduğunu kabul etmekle birlikte, rakibin sezon başı planından, Mike James ve Nikola Milutinov gibi iki üst düzey parçayı kaybettiğini, yerlerine yapılan Lundberg ve Eric transferlerinin ise bu boşlukları dolduramadığını da kabul etmek durumundayız. CSKA sonuç anlamında bu kayıplardan hasar almadı, çünkü çözümü takım halinde reaksiyon vererek, Hackett, Clyburn, Voigtmann, Lundberg gibi farklı parçalardan katkı alarak buldu. Shengelia seviyesinde bir oyuncudan neredeyse hiç verim alamadan seriyi 3-0 ile geçmeyi başardılar.

Bugün play-off'ta karşımıza çıkan CSKA takımı, kesinlikle son 5 yılın en karşılaşmak isteyeceğiniz CSKA kadrosu durumunda idi. Keşke bu ortamda zaten dar olan Fenerbahçe rotasyonu sağlıklı kalabilse ve bu görece iyi eşleşme, daha rekabetçi bir seri ve bir Final4 ile taçlanabilseydi.

GENELE DAiR:

Bu sezonun hem Fenerbahçe basketbolunun yöneticileri hem de teknik ekip açısından önemli dersleri barındırdığını söylemek doğru olacaktır. Düşük bütçe ile biraz kumar gibi başlayan sezon, Guduric ve O'Quinn takviyesi ve rollerin netleşmesi ile birlikte kurtarılmış olsa da, 4 ve 5 numaradaki hatalı/eksik transferler ve en önemlisi takımın gerçek bir oyun kurucuya sahip olmaması, yeni sezonda giderilmesi gereken öncelikli sorunlar olarak ön plana çıkıyor.

Koç Kokoskov ilk senesinde Avrupa'da bu seviyelerde net şekilde var olabileceğini kanıtlarken, Fenerbahçe Beko da, Avrupa'daki köklü basketbol ekollerinden birisi olduğunu ıspatlamış oldu. Ne mutsuz olmak ne de enseyi karartmak için bir sebep olmadan Fenerbahçe Beko sezonu, sezon başında konan gerçekçi hedefe ulaşarak tamamlandı.

Şimdi yeni senenin planlarını yapma zamanı ...

ANADOLU EFES:

Efes-Madrid serisi, önceki yazımda da değindiğim gibi tüm güç kaybına rağmen özellikle sezonun son bölümündeki performanslar dikkate alındığında, eşleşmek istenmeyecek bir rakip olan Real Madrid'e iki maçta da net mesajlar veren temsilcimizin kusursuza yakın oyunu ile domine ettiği iki maçla başladı.

İlk maçta uzunlardan gelen katkı ile fark yaratılırken, ikinci maçta kısalar, özellikle de Euroleague'in en iyi guard ikilisinin performansı, Real Madrid'in üçüncü çeyreklerde teslim olmasına yetti. Beaubois ise her iki maçta da ve oyunun her iki tarafında da fark yaratan oyuncu olarak öne çıktı. İki maçlık performansa bakıldığında, Efes Beaubois'ten 30 sayı 7 asistlik bir katkı aldı.

Her iki maçta ise tüm olumlu gidişteki en önemli soru işareti 4 numaradan, aslında sezon başından beri almayı beklediğimiz 'istikrarlı katkı'nın halen gelmeyişi idi. Efes'in sisteminde uzunların, penetre becerisi üst düzey kısalara alan açtığı ve gerektiğinde dış şutlarla insiyatif kullandığı formatta, dışarıya çıkarılan toplarda boş üçlüklerin değerlendirilmesi çok önemli yer tutuyor. Sertaç'ın son dönemde ana rotasyonda Dunston'un önünde kalmasının en önemli sebeplerinden biri de bu şutları değerlendirebilmesi ve rakip uzunları pota altından uzaklaştırabiliyor olması aslında.

Ancak geçen yıl 4 numaradan da kusursuza yakın işleyen bu plan, bu yıl özellikle Moerman'ın düşük isabet oranları nedeniyle istendiği gibi çalıştırılamıyor. Maça enerji katma, savunma tarafında özellikle riba-und katkısı verme noktasındaki üst düzey emek ve performans, işin ofans tarafında ise düşük yüzdeler nedeniyle gerektiği gibi taçlandırılamıyor.

İlk iki maçta bu katkısızlık, bir şekilde kapatıldığı için büyük sorun teşkil etmemiş olsa da, üçüncü maçta belki de maçın kaybedilmesindeki önemli faktörlerden birisi oldu. Moerman ve Singleton ikilisi 3 sayı çizgisinin gerisinden 6'da sıfır ile oynadı ve bu şutların çoğunluğu doğru yerleşim sonrası gelen boş şutlardı. Yüzdeler alışıldık seviyede olabilseydi maç çok önce geri dönüşe izin vermeyecek bir hale gelebilirdi.

ATAMAN'IN HATALARI KADER BELiRLEDi

Bu maçta Efes açısından en önemli artı Micic'in kusursuz MVP performansı iken, yenilgide tabii ki ön plana Larkin'in düşük isabet yüzdesi ve vücut dilini koymak durumundayız. Son dakikalardaki mucize Madrid dönüşü Lull ve Rudy'nin ekstra şutları sokması ve basketbolun bir ritim ve özgüven oyunu olduğu gerçeği ile açıklanabilir olsa da, koçun Larkin'i kazanmayı (veya kaybetme riskini almamayı) maça tercih ettiğine inanıyorum. Son3-

> ANADOLU EFES'İN REAL MADRİD KARŞISINDA 3. VE 4. MAÇLARI KAYBEDİŞ ŞEKLİ VE KOÇ ERGİN ATAMAN'IN FORMSUZLUĞU, 5. MAÇA DAİR ÜMİTLERİMİ SINIRLIYOR. KADRO AÇISINDAN BU KADAR ÜSTÜN OLDUĞUMUZ VE RAKİBİN SÜREKLİ EKSİLDİĞİ ORTAMDA SON ÇEYREKLERDE 32-18 VE 25-10 SKORLARLA KAYBETMEYİ HATALI KOÇ TERCİHLERİ DIŞINDA BİR SEBEPLE AÇIKLAMAK MÜMKÜN DEĞİL.

4 dakikada yapılacak bir Larkin-Simon değişikliği, oyunun her iki tarafında da Efes'in aradığı çözümü getirebilirdi ve bu seviyede bu tecrübede gece gündüz bu takımla yaşayan koçun bunun farkında olmaması mümkün değil. Bu bir tercihti ve koç Ataman, maçı kaybetme pahasına tercihini Larkin'den yana kullandı.

Ataman'ın bu tercihinin, başka bir deyişle Efes'in play-off sürecini 3-0 ile geçmek yerine seriyi bile bile zora sokmanın, neleri kazandıracağını veya nelere mal olacağını hep birlikte göreceğiz.

Bu alınan risk sonrasında bu kez dördüncü maçta neredeyse aynı senaryo gerçekleşti. Rezil bir başlangıç sonrası (0-17) muazzam geri dönüş, açık şekilde bu kez de koçun anlamsız Micic ısrarı ve dar rotasyon ısrarı nedeniyle kaybedildi.

Larkin'in duygusallığı, psikolojik etkenlerin orta vadedeki verimliliği üzerinde etkisi vb. gerekçelerle, Ergin Ataman'ın üçüncü maçtaki tercihi anlamak mümkün, ancak dördüncü maçta koçun kötü bir gün geçiren Micic ısrarını, Sertaç'a ilk çeyrek sonrasında yeniden hiç şans tanımamasını, maçın en iyi oyuncusu Beaubois'e yeterli süreyi vermemesini tanımlamak ve yorumlamakta güçlük çekiyorum.

Yazımı son maç öncesi teslim etmek durumunda olduğumdan 5. maça dair bir görüş paylaşamıyorum. Ancak bu iki maçın kaybediliş şekli ve koçun net formsuzluğu, beşinci maça dair ümitlerimi de biraz sınırlıyor. Özetle, bu kadar önemli iki maçı, kadro açısından bu kadar üstün olduğumuz ve rakibin sürekli olarak daha da eksik kaldığı ortamda (Tavares, Thomkins) son çeyreklerde 32-18 ve 25-10 skorlarla kaybetmeyi hatalı koç tercihleri dışında bir sebeple açıklamak bence mümkün değil.

Umarım takımın yıldızları da, koç Ataman da, ne kadar eksik olursa olsun, Real gibi bir takımı bir play-off serisinde eleyebilmek için, maçın başından son saniyeye kadar yüksek konsantrasyonu korumak zorunda olduklarının farkına varır ve en azından bir Türk takımını Final 4 sahnesinde görürüz ...

UMARIM EFES'İN YILDIZLARI DA, KOÇ ATAMAN DA, NE KADAR EKSİK OLURSA OLSUN, REAL GİBİ BİR TAKIMI BİR PLAY-OFF SERİSİNDE ELEYEBİLMEK İÇİN, MAÇIN BAŞINDAN SON SANİYEYE KADAR YÜKSEK KONSANTRASYONU KORUMAK ZORUNDA OLDUKLARININ FARKINA VARIR.

FENERBAHÇE FORMAT ATMALI BAŞKA YOLU YOK

Mayıs bereket ayıdır. Ne güzeldir ki Türk takımları bahar geldiğinde final4 yolunu tutarlar. Bu yıl teke düştük ama ne gam, tek başına da giderse Anadolu Efes şampiyon olacak kıvamda. Lacivert beyazlılar zengin müzelerine harika bir parça eklemeye çok yakınlar.

SPOR ARENA Ünal ÖZÜAK

EUROLEAGUE'in zirvesinde biz Çılgın Türkler hep varızdır. Fenerbahçe için bu yıl sonbahara dönüştüyse de Anadolu Efes'in üst üste ilk ilk defa Final4 oynama şansının sürmesi sevindirici. Mayıs bereket ayıdır. Ne güzeldir ki Türk takımları bahar geldiğinde final4 yolunu tutarlar. Bu yıl teke düştük ama ne gam, tek başına da giderse Anadolu Efes şampiyon olacak kıvamda. Final4 yarışında tek başına kalan lacivert beyazlılar zengin müzelerine harika bir parça eklemeye çok yakınlar. İstanbul'da Real Madrid galibiyeti sonrası gelecek sayımızda bayram kutlaması yapacağız ama önce bir Z raporu alıp, yıllar sonra ilk kez Final4 dışı kalan Fenerbahçe Beko'yu uğurlayalım...

PARAYLA SAADET OLMUYOR!

Yılların Final4 gediklisi Fenerbahçe'ye çeyrek finale kalmakla yetinmek yakışmadı. Hele CSKA'ya üst üste üç kere yenilmek hiç olmadı. Finale kalan takımların hemen hepsine denk bütçeli Fenerbahçe, Koç kafasıyla tüm kapıları vurur kırarım sevdasına kapıldı ama sonuçta taraftar kafasını oradan oraya vuruyor. Sarmal hatalar zinciri Obradovic'i küstürüp göndermekle başladı. Son 20 senesini NBA'de yardımcı koçlukla geçirip Avrupa kulüp basketbolunu tanımayan Kokoskov'u koç yapmak winning team/kazanan takım Fenerbahçe'yi trial&error/sınama yanılma günlerine geri çekti. 10 günlük kamplarla, spot turnuvalarda Slovenya ve Sırbistan milli takımlarını çalıştırmakla, yıl boyu sürecek maratonda Fenerbahçe gibi üst düzey bir takımı hazırlamayı aynı kefeye koyanlar getirdi ve yıl boyu gereken kimyayı aradı durdu Kokoskov. Hâlâ "Ben nerde yanlış yaptım?" diye soruyordur. İlk gün söylediğim gibi; SEN KENDİN YANLIŞSIN bey kardeşim. Basketbolda taraftar yarına değil, bugüne bakar.

HARÇ BiTTi YAPI PAYDOS

Euroleague'in güzel tarafı normal sezonda her attığın sayı ve her kazandığın maçın yol-su-elektrik olarak geri dönüyor olması! Fenerbahçe de bu sayede güzel bir eşleşme yakalamıştı play-off'ta. "Sayısalda 6 yakaladı" de, "Altılı ganyan tutturdu" de, 'Bu beşle beşler"de... Ne dersen de haklısın çünkü Fenerbahçe'ye altıncı kez Final4 oynama şansı için, bütün zamanlarının en kötü basketbolunu oynayan CSKA, olabilecek en iyi çeyrek final rakibiydi. Ehvenişer idi yani başka bir deyişle. Serinin başında Fenerbahçe'yi perişan eden pandemi koşulları Kokoskov dahil çok tahribat yaparak eksik bıraktı takımı. Yoklar varlardan çoktu tamam da peki ya CSKA?..

İtoudis'in bütün yıl takımı üstüne kurduğu Mike James kovulmuş, Yunan koç sudan çıkmış balığa dönmüştü. Üçlük isabeti ve boyu yüksek beşlerle oynamak zorunda kalan CSKA'ya, üstelik evlerinde, bütün koçlarının sonunu getirmiş ve fakat bugüne dek kimselere yaranamamış Erdem Can koçluğunda alan savunması yapmak gafletinde bulunduk. Attılar, sokamadıklarının ribaundunu alıp yeniden atıp üç maçı da sürümden kazandılar.

Olan, bizim kartal yuvası Ortaköy'de benim tüm "Sakin olun" uyarılarıma rağmen fanatikliği kimselere bırakmayan Hakan Firen, Erhan Güler ve Ersin Genç Fener severlere oluyor! Tekerlek kırılmadan yol göstermiş olduğum için mayıstaki seçimli genel kurulda basketbol şubesinde radikal kararlar alarak fabrika ayarlarına dönme

YILLARIN FİNAL4 GEDİKLİSİ FENERBAHÇE'YE ÇEYREK FİNALE KALMAKLA YETİNMEK YAKIŞMADI. HELE CSKA'YA ÜST ÜSTE ÜÇ KERE YENİLMEK HİÇ OLMADI. FİNALE KALAN TAKIMLARIN HEMEN HEPSİNE DENK BÜTÇELİ FENERBAHÇE, KOÇ KAFASIYLA TÜM KAPILARI VURUR KIRARIM SEVDASINA KAPILDI AMA SONUÇTA TARAFTAR KAFASINI ORADAN ORAYA VURUYOR.

yollarını bulması lazım Fenerbahçe'nin. Format atmalılar, başka yolu yok. Buna genel manajer Maurizio Gherardini'yle vedalaşmak da dahil.

ÖNCE OYNANAN BASKETBOLA TEŞHiS KOYALIM..

Hatırlayın, dergimizin mart sayısında son sekiz şansımızı değerlendirirken "Bizim ikilinin basketbolu ligin diğer geri kalan takımlarından farklı değil. Sizin için özetle dramatize edeyim olayı;

"Kısalar dışarıda örme yapıyor, boş bulursa dripling üstü atış kullanıyor, tepeden veya kenardan uzun adamla ikili devril (pick&roll) oynanıyor. Rakibin savunmadaki tutumuna göre uzun adam veya kısa oyuncu potaya yönleniyor. Eğer dikkatli bir seyirciyseniz her maçta tarafların yukarıda anlattığım benzer basketbolu oynadığını fark edersiniz. Peki galip gelecek takım ayırt eden ne? İsabet yüzdesi, geçiş oyunları sonu fazla top kullanma, ribaund kovalayarak hücumda ikinci top şansını yakalamak. Top elinde dripling yapan tek adama bağlı kalmadan, kullanılan top sayısının bütün takıma yayabilen KAZANAN TARAF oluyor."

Yukarıdaki cümlelerle teşhisi koymuş ve "Aynı tas aynı hamam, farkı tellak sağlayacak" demiştim. Aynen öyle oldu ve birazdan nisan sayısında ön güzellemesini yaptığım ve aşağıda güncelleyerek yinelediğim Ergin Ataman farkını tarihe düşelim...

İSTANBUL'DA FARK YARAT ATAMAN

Kıymetim kendimden menkul, yazılarım da kendimden intihaldir. Her maç sırasında oluşturduğum, bitişinde attığım 140 karakterle sınırlı tweetlerle az ve öz yazabilme yetimi sınarım. Buradaki challenge/maharet, maçı izlemiş birine tweeti okuyunca "That's it/işte budur" dedirtebilmektir. SporArena Plus yazılarımda ise Aspirin tweetlerden potpuriler yaparak genişletirim onları. Ya da vice versa/tersine geniş yazıyı alıntılayarak tweet yaparım. Keyfimin kâhyasıyımdır yani sizin anlayacağınız. Birazdan okuyacağınız yılın takımı Anadolu Efes güzellemesini de kendimden apararak yapıyorum:

EFES RESiTALi ENFESTiR

"Nasıl olsa birinin bir şeyler yapıp maçı çevireceğini bilmek öyle bir takımın taraftarı olmak çok güzel bir duygu. Anadolu Efes, taraftarına, sevenlerine bunu her maçta yaşatıyor. Fanatik camia aşkı değil, güzel basketbola olan tutku bağlıyor insanları onlara. Her pozisyonun en mükemmelini olmasa da en doğrusunu, en göze hoş gelenini oynayan oyunculara sahip Ergin Ataman. Her gece bir başkası kariyer rekorları kırıyor ve bu yüksek egoları dengeleyebilmek, onları takım ahengi içinde hamur edebilmek Žubin Mehta kıvamında maestro orkestra şefi olma yetisi gerektiriyor. Zubin Mehta mısın mübarek? Hindistan nere, klasik müzik nere! Ataman ile Mehta'nın benzer tarafları her ikisinin de "self made man/ kendine inşa etmiş adam" olmalarıdır. Ataman'a dışardan bakanlar, hele de rakip takım taraftarları çok itici hatta adını koyalım "gıcık" bulurlar. Oysa o tıpkı başta anlattığım Bobby Knight gibi "koçluğu" oynamaktadır. Türkiye'de isminden söz ettirmeye başladıktan sonra Avrupa'da kendi adını duyurmaya başlayan Ataman, 2001 yılında İtalyan ekip Montepaschi Siena takımı ile anlaştı. Takımı çalıştırdığı ilk sezonunda Saporta Kupası şampiyonu oldu. İki sezon çalıştırdığı takımdan ayrıldı ve 2003 yılında Ülkerspor ile sözleşme imzaladı. Sadece İtalyan Lisesi'ni bitirmekle olmuyor böyle bir şey. Gittim bizzat yerinde yaşadım. Palio kostümlü at yarışlarının yapıldığı, ikinci gelen atın kasaplık olduğu Siena'dan bahsediyoruz. Rol model olacaksan rolünü kusursuz oynayacaksın."

Aynı Ataman; çeyrek finalde ilk iki maçta İstanbul'da yılların yenilmez armadası Real Madrid'i karşısına aldı ve iki maçta Efes'le beraber onun yüksek ritminde koşma yanlışına düşüp bahtının rüzgârına kapılıp giden Pablo Laso'nun deneyimli adamlarının, kelimenin tam anlamıyla paçavrasını çıkararak evine gönderdi. Ancak orada peş peşe iki kabus maçta maçların

baş ve sonlarını mahalle takımı gibi kötü oynayarak, hatta hiç oynamayarak kal gelmiş gibi MAT OLDU. İstanbul'da Ataman'ın zihni açılır da bende bu yazıyı yemek zorunda kalmam...

ENDER BULUNAN ARSLAN VEDA ETTİ

HER daim çocuk. Gamsız sanırsınız, katiyen değil ama ne yapsın elinde değil, beceremiyor nemrut ve suratsız olmayı. Eski zamanların çocuk dergisi Doğan Kardeş kapağındaki "Kaya koş koş at" diyen çocuğun tıpkısının aynısıdır ve adı gibi Ender bulunan beyefendi sporculardan biridir.

"Biriydi" demiyorum farkındaysanız çünkü Arslan'lar gibi topunu oynarcasına sağlam karakterini uzun ve sağlıklı olmasını dilediğim yaşamı boyunca taşıyacaktır.

"Kötü birsey yazarsam sonra nasıl yüzüne bakarım" dediğim, güler yüzü ve sempatik aurasıyla bende bu hissi uyandıran 'Ender' oyunculardan biridir!

"Iyi ki varlar" listemin sıcak ellerinden Ender Arslan'na sonsuz teşekkürler. Oyun tarzını anlayamazsınız çünkü o da bilmiyordur zaten. Tamamen doğaçlama yapar, durumdan vaziyet çıkartır. Dağınıktır. "Savunmasından ne olacak" dersiniz elinizden topu çalıverir. Yere bakar yürek yakar. Ne zaman şut sıkacağını kestirebilene rastlamadım şimdiye kadar. Perdele devrillerin/pick&roll ikili oyunların bugünkü kadar moda olmadığı, oyun kurucunun işinin kolaylaştırılmadığı dönemlerde savunmacısının üstüne gider adeta içinden geçer, drive'ini yapar; otobüs bekler gibi kalıverirsin. Efes Pilsen ile yurt dışı deplasmanlara gittiğimizde uçakta arkalarda ki gırgır siklet merkezinin Ender tam ortasında olurdu. Gecenin zifirindeki seyahat başlangıcı da dahil havaalanında tek güler yüzlü Ender'di.

Nasrettin Hoca fıkrasıyla lafımı bağlayayım...

Hoca akşam uyurken dışarıdan sesler gelmiş, Hoca karısına seslenmiş:

- Hanım kalk dışarıdan sesler geliyor.

Hanımı; "Kedidir kedi" deyip yatmış.

Nasrettin Hoca dayanamayıp dışarı çıkmış. Bakmış ki iki adam kavga ediyor. Kavgayı ayırmaya kalkmış, ikisini ayıracakken arkadan biri Nasrettin Hoca'nın yorganını aldığı gibi kaçmış. Nasrettin Hoca eve girince karısı sormuş:

- Bey ne oldu?

- Ne olacak hanım, yorgan gitti kavga bitti....

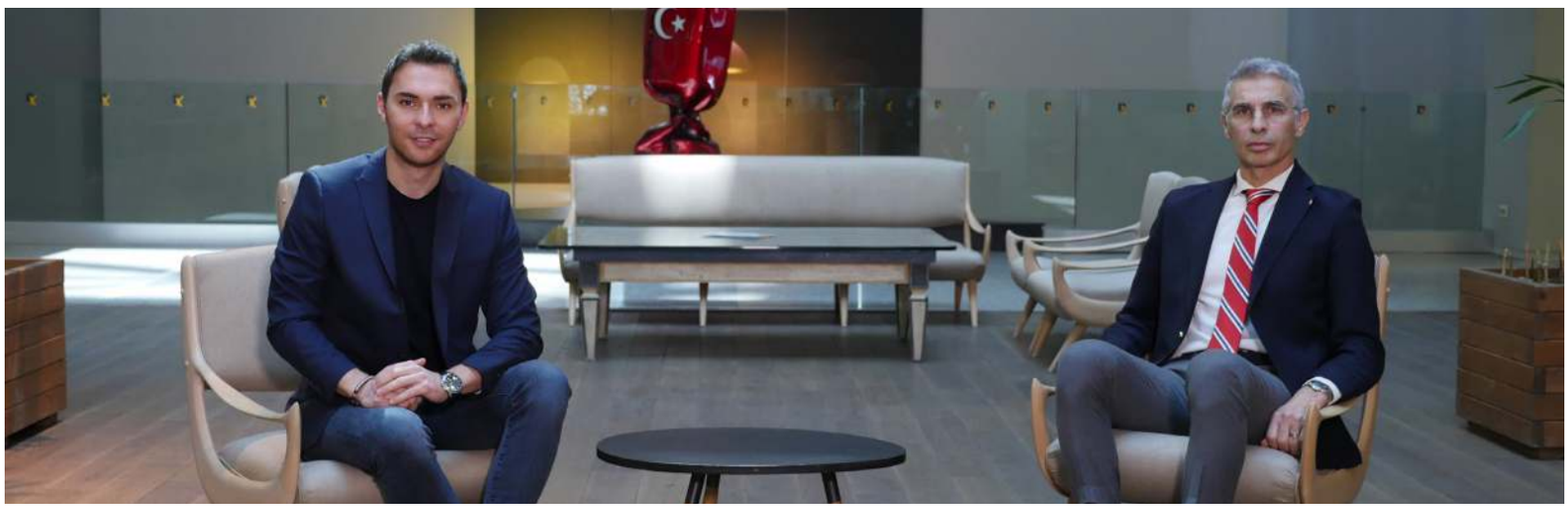
Ender son ricam sakın basketbol sofrasından kalkma, formanı çıkarıp ceketini giy ve banka otur ki gençler bilgi ve zekandan yararlansınlar.

SPOR ARENA PLUS
ÖZEL RÖPORTAJ

UZUN YILLAR A MiLLi TAKIM'DA KALECi ANTRENÖRLÜĞÜ YAPAN
ALPER BOĞUŞLU iLE ÇOK ÖZEL...

KALECi BiR TAKIMIN %51'iDiR

"İyi oynayan bir kaleci her zaman takımının yüzde 51'idir. Ben 20 sene profesyonel kaleciydim, Şenol Güneş'in arkasında yedi sene bekledim. Bizim dönemimizde kaleci antrenörlüğü pek yoktu. Dolayısıyla arzu ettiğimiz çalışmaları yapamamıştık. Bu yüzden kaleci antrenörünün kalecilere çok büyük etkisi olduğunu düşünüyorum."

"UĞURCAN ÇAKIR İLE MİLLİ TAKIMLARIN ALT YAŞ GRUPLARINDA ÇALIŞTIM. BU SEVİYEYE GELECEĞİ ÇOK BELLİYDİ. UĞURCAN İLERDİE BELKİ KENDİSİNİN BİLE HAYALİNİ KURMADIĞI ETKİLİ İŞLERE İMZA ATABİLİR. HEM UĞURCAN HEM DE ALTAY'IN YURT DIŞINDA OYNAMASINI İSTERİM, ARALARINDAKİ TEK FARK YAŞLARININ FARKLI OLMASI. "

FENERBAHÇE, Trabzonspor, Ankaraspor, Gaziantepspor, İstanbulspor, Konyaspor, Ankaragücü ve Gençlerbirliği 'nin yanı sıra uzun yıllar A Milli Takım'da kaleci antrenörlüğü yapan Alper Boğuşlu, Spor Arena'dan Uğur Yapıcı'ya verdiği röportajda çok önemli açıklamalar yaptı. Son dönemde birbiri ardına çıkan Türk kalecilerin sırrını anlatan Boğuşlu, kalecinin bir futbol takımındaki rolüne ilişkin dikkat çekici yorumlar yaptı...

● En son Fenerbahçe'de çalıştınız, şimdi neler yapıyorsunuz?

Kendime ait rutin çalışmalarımı yapmaya devam ediyorum, çalıştığım döneme göre daha çok maç izleme fırsatım oldu. Bugüne kadar çalıştığım A Milli Takım, Fenerbahçe gibi yerlerde yaptığım çalışmaları ve antrenman analizlerini güncellemeye devam ediyorum.

● Kaleci antrenörlüğünün önemini nasıl anlatırsınız?

İyi oynayan bir kaleci her zaman takımının yüzde 51'idir derdim ancak kaleci antrenörünün bu etkiyi öğrencisine yaptırması lazım. Ben 20 sene profesyonel kaleciydim, Şenol Güneş'in arkasında yedi sene bekledim. Bizim dönemimizde kaleci antrenörlüğü çoğunlukla yoktu dolayısıyla arzu ettiğimiz çalışmaları yapamamıştık. Bu yüzden kaleci antrenörünün kalecilere çok büyük etkisi olduğunu düşünüyorum. Ben bir kaleci antrenörüyüm ve öğrencilerime yüzde 51'lik etkiyi sağladığımı düşünüyorum.

● Türkiye'de şu an iyi kaleci deyince akıllara Muslera geliyor. Siz Muslera'yı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Muslera üç tane Dünya Kupası görmüş olağanüstü bir kaleci ve müthiş deneyimli. Başka bir kalecinin onun yaptıklarını yapmasına çok az ihtimal veriyorum. Muslera sakatlandığı zaman Galatasaray şampiyonluğu verdi. Muslera'nın örnek profesyonelliğini insanlar bazen kaçırıyor, ben maç öncesi sahaya erken çıkan bir antrenörüm ama Muslera rakip olarak bizden de önce geliyordu. Bazı kalecileri sahaya çıkması için ittirmek zorun kalırsınız ama Muslera'nın antrenörü uyuyakalsa odasına gider uyandırır (Gülerek).

● Trabzonsporlu Uğurcan Çakır ve Fenerbahçeli Altay Bayındır öğrencilerinizdi, performanslarını nasıl yorumluyorsunuz?

Uğurcan Çakır ile milli takımların alt yaş gruplarında çalıştım. Milli takımda olduğum dönemde Uğurcan'ın kendi yaşının en iyisi olduğunu fark ettim ve onun oynaması gerektiğini anladım. Uğurcan

özellikle Ümit Milli Takımda çok ekstra maçlar oynadı, bu seviyeye geleceği çok belliydi. İlk maçına çıkacağı zaman beni arayarak "hocam ne yapacağım?" diye sordu, "keyfine bak, kesinlikle iyi geçecek." dedim. Yanlış anlaşılmasın Uğurcan gelişimini tamamladı diyemiyorum ama yaşına göre çok katkılı bir kaleci oldu, ilerde belki kendisinin bile hayalini kurmadığı etkili işlere imza atabilir. Hem Uğurcan hem de Altay'ın yurt dışında oynamasını isterim, aralarındaki tek fark yaşlarının farklı olması.

● Altay Bayındır'ın Fenerbahçe'ye transferi nasıl gerçekleşti?

Altay Ankaragücü'nden Fenerbahçe'ye transfer olurken parmağı kırıktı ve kasıklarında çift taraflı fıtık vardı ama Fenerbahçe ona inandığı için Süper Lig'de 12 maç oynamasına rağmen transfer etti. Benim listemde Altay dışında kaliteli yabancı kaleciler de vardı ve yönetime sunduğum isimler oldu. Uğurcan Çakır'ı Fenerbahçe'ye vermeyecekleri için en iyi isim Altay Bayındır'dı. İngiltere Milli Takımı kalecisi Joe Hart'ı canlı izledim, karakterinin iyi olduğu biliyordum ve üst seviye bir kaleci olarak listemdeydi ama gerek kalmadı.

● Son dönemde birbirinden yetenekli genç kaleciler görüyoruz. Bunun sırrı nedir?

Fatih Terim'den Milli Takımlar Direktörü olduğu 2014 yılında teklif almıştım. Fatih hoca, "Kaleci departmanı kuruyorum ve başına seni getiriyorum, programını yap" demişti. Fatih Terim'e sunduğum ilk slaytta ligdeki kalecilerin tamamının yerli olmasını ve yurt dışında etkili katkı yapan Türk kaleci ekolü oluşturmak vardı. 2014 yılında Süper Lig'de Volkan Demirel, Tolga Zengin ve Onur Kıvrak dışında Türk kaleci yoktu ama ben milli takımdan ayrılırken 18 Türk takımından 14'ü, Türk kaleci ile sahadaydı. Türk kaleciliğinin miladı 2014'te Fatih Terim'in yönlendirmesiyle kurulan kaleci departmanıdır.

● Oyun kuran, ayağı iyi kaleci mi kurtarışlarıyla devleşen kaleci mi daha iyi?

Ayağı iyi olan kaleciyi tercih etmek zorundayım, futbol artık o noktaya evrildi. Türkiye'de Başakşehir'in kalecileri Mert Günok ve Volkan Babacan ile bu durum başladı diyebiliriz. Milli takımda Lucescu döneminde ayağı iyi diye Sinan Bolat'ı çağırıyorduk. Türkiye'de bu anlayış çok iyi oturmadığı için o dönemki kalecilerimiz bu anlamda maalesef başarısız göründü.

● Uğurcan ve Altay dışındaki genç kalecilerden en çok beğendiğiniz isimler hangisi?

İrfan Can Eğribayat'ın performansından çok umutluydum ve hiç şaşırmadım. Trabzonspor'da Kaan Moradaoğlu ve Beşiktaş'ın kalecileri Utku ile Ersin çok başarılılar.

> "ALTAY BAYINDIR A.GÜCÜ'NDEN FENERBAHÇE'YE TRANSFER OLURKEN PARMAĞI KIRIKTI VE KASIKLARINDA ÇİFT TARAFLI FITIK VARDI AMA FENERBAHÇE ONA İNANDIĞI İÇİN SÜPER LİG'DE 12 MAÇ OYNAMASINA RAĞMEN TRANSFER ETTİ. ALTAY OLMASAYDI BENİM LİSTEMDE İNGİLTERE MİLLİ TAKIMI'NIN KALECİSİ JOE HART VARDI."